

Kamerkoor Collegium, programma
Allerzielen en Kerstmis

Der Mensch, op. 22 nr.1 (1923)
Totentanz, op. 12 nr 2 (1934)
Signposts, op. 15 (1968)

Ernst Krenek (1900-1991)
Hugo Distler (1908-1944)
Eskil Hemberg (1938)

O Heiland, reit! die Himmel auf op. 74, nr.
2 (1879)
O magnum mysterium
O magnum mysterium (1952)
O magnum mysterium
O magnum mysterium (1961)
The Fader of Heven (1961)
La Negrina

Johannes Brahms (1833-1897)
Tomas Luis de Victoria (1548-1611)
Francis Poulenc (1899-1963)
G.P. da Palestrina (1525-1594)
Peter Maxwell-Davies (1934)
Peter Maxwell-Davies (1934)
Mateo Flecha (1481-1553))

Der Mensch

Empfangen und genähret
vom Weibe wunderbar,
kömmt er und sieht und höret
und nimmt des Trugs nicht wahr.

Gelüstet und begehret
und bringt sein Tränlein dar,
verachtet und verehret,
hat Freude und Gefahr,

glaubt, zweifelt, wähnt und lehret,
halt nichts und alles wahr.
Erbauet und zerstöret
und quält sich immer dar,

schläft, wachet, wächst und zehret,
trägt braun und graues Haar,
und alles dieses währet,
wenn's hoch kommt, achtzig Jahr.

Dann legt er sich zu seinen Vatern
nieder
und er kommt nimmer wieder.

De mens

Uit een vrouwenschoot geboren,
wordt hij, een wonder, gebaard.
Dan gaat hij zien en horen,
maar neemt geen leugen waar.

Begerend en begeerlijk,
weent hij een droeve traan,
geringschat en verheerlijkt,
kent vreugde en gevaar.

Gelooft, twijfelt, leert,
vindt niets en alles waar,
creëert en destrueert,
kwelt zo zichzelf maar.

Slaapt, waakt, groeit, verkwijnt,
draagt bruin en grijzend haar,
en alles komt dan tot een eind
na hooguit tachtig jaar.

Zijn vaderen beneven, legt hij zich dan
temeer
en nooit meer keert hij weer.

Totentanz

Erster Spruch

Laß alles, was du hast,
auf daß du alles nimmst!
Verschmäh die Welt,
daß du sie tausendfach bekömmst.
Im Himmel ist der Tag –
Im Abgrund ist die Nacht.
Hier ist die Dämmerung –
Wohl dem der 's recht betracht!

Der Tod:

Zum Tanz, zum Tanze reiht euch ein:
Kaiser, Bischof, Bürger, Bauer,
arm und reich und groß und klein,
heran zu mir. Hilft keine Trauer.
Wohl dem, der rechter Zeit bedacht,
viel gut Werk vor sich zu bringen,
der seine Sünd sich losgemacht –
Heut heiß's: Nach meiner Pfeiffe
springen

Dodendans

Eerste spreuk

Laat alles achter wat je hebt,
opdat je alles houdt.
Werp de wereld weg
en verkrijg haar weer in duizendvoud.
In de hemel is de dag –
in de diepte is de nacht.
Hier is de schemering –
gezegend hij die dit goed zag.

De Dood:

Kom dansen, kom dansen in de rij,
keizer, bisschop, boer en burgerij,
arm en rijk, groot en klein.
Treuren helpt niet. Kom hier bij mij!
En als je je tijdig hebt beraden
goede daden te doen en geen kwade,
dan verbeter je aanzienlijk je kansen –
Vandaag zul je naar mijn pijpen moeten
dansen.

Zweiter Spruch

Mensch, die Figur der Welt vergehet
mit der Zeit.

Was trotz'st du dann so viel auf ihre
Herrlichkeit?

Der Kaiser:

O Tod, dein jäh Erscheinen
friert mir das Mark in den Gebeinen.
Mußten Könige, Fürsten, Herren
sich vor mir neigen und mich ehren,
daß ich nun soll ohn Gnade werden
gleichwie du, Tod, ein Schleim der Erde?
Der ich den Menschen Haupt und Schirmer
du machst aus mir ein Speis' der Würmer.

Der Tod:

Herr Kaiser, warst du der Höchste hier,
voran sollst du tanzen neben mir.
Dein war das Schwert der Gerechtigkeit,
zu schlichten den Streit, zu lindern das Leid;
doch Ruhm und Ehrsucht machten dich blind,
sahst nicht dein eigen große Sünd.
Drum fällt dir mein Ruf so schwer in den Sinn,
- Halt an, Bischof, den Tanz beginn.

Tweede spreuk

Mens, het aanschijn der wereld vergaat
met de tijd.

Waarom beroem je je dan zo op haar
heerlijkheid?

De keizer:

O Dood, onverwacht kom je naar voren;
het merg in mijn botten is ervan bevroren.
Hebben koningen, vorsten, heren
zich voor mij gebogen, mij moeten eren,
zodat ik nu, zo zonder genade,
moet worden als jij, Dood, slijk der aarde?
Ik die leider en beschermer der mensen was, -
mij maak je tot maal, waarop je de wormen
vergast?

De Dood:

Heer keizer, als hier niemand hoger was dan jij,
dan zul je ook vooraan moeten dansen, naast
mij.
Je moest, met het zwaard der gerechtigheid,
verlichten het leed en slechten de strijd,
maar roem maakte je blind, en je zucht tot eer.
Zo zag je je zware zonden niet meer.
Daarom komt mijn oproep je zo slecht van pas.
- Bisschop, stop, ook jouw dans begint alras.

Dritter Spruch

Wann du willst gradeswegs ins ew'ge
Leben gehn,
so läß die Welt und dich zur linken
Seite stehn!

Der Bischof:

O lieber Herr, wo soll ich hin?
Nirgendwo kann ich dir entfliehn.
Will ich vor, will ich hinter mich sehen,
ich fühle dich, Tod, stets bei mir stehen.
Was gilt vor dir mein frommer Stand?
Muß alles lassen, was ich fand,
und werd verachteter zur Stund
als ein unrein stinkender Hund.

Der Tod:

Besser als andere solltest du wissen,
daß alle Menschen sterben müssen.
Du standest auf dem Erdenreich
den Aposteln Gottes gleich;
aber mit hoffartigen Sitten
bist du auf hohem Pferd geritten.
Nun hat sich dein Stoltz in Angst gewandt.
- Edelman, halt ihr dein Hand.

Derde spreuk

Als je het eeuwig leven rechtstreeks wilt
binnengaan,
laat dan de wereld en jezelf links liggen
voortaan.

De bisschop:

O, mijn God, waarheen moet ik gaan?
Nergens kan ik bij jou vandaan.
Kijk ik vooruit, kijk ik achterom,
ik voel jou toch geheel rondom.
Welke waarde heeft mijn devotie voor jou?
Ik moet alles achterlaten wat ik vertrouw
en wordt met het uur meer en meer gekleineerd
als een vuile hond die in zijn stank crepeert.

De Dood:

Van alle mensen zou jij vooraan
moeten weten dat ieder dood moet gaan.
Je had precies dezelfde waarde
als Gods apostelen hier op aarde,
maar met je hovaardige aard
ging je veel te hoog te paard.
Nu is je trots geworden tot angst.
- Edelman, geef me je hand.

Vierter Spruch

O Sünder, wann du wohl bedachtst das
kurze Nun -
Und dann die Ewigkeit: Du würdest
nichts Böses tun.

Der Edelmann:

Tod, ich bitt, du mögest einhalten.
Laß mich Luft holen vor deinem Schalten.
Meine Zeit hab ich übel verbracht,
Sterben hab ich gering geacht.
Ich dachte nichts als saufen und prassen,
schindet' und plagt' mein Untersaßen.
Nun soll ich reisen, ob ich nicht will,
und weiß der Reise nicht das Ziel.

Der Tod:

Hättst du dir die Armen mit deinem Gut
zum Fürsprech gemacht, war dir wohler zur
mut;
aber wer durfte von Not und Gebrechen
von dir großem Herren sprechen.
Deiner Pracht warst du gewärtig,
für mein Kommen wenig fertig...
nun bist du verstöret gar und ganz.
- Meister Arzt, tritt an zum Tanz.

Vierde Spreuk

O zondaar, wanneer je denkt aan het
korte 'nunc'
en aan de eeuwigheid, dan zou je geen
kwaad meer doen.

De edelman:

Dood, ik smeeek je, doe toch kalm aan.
Laat me op adem komen voor we verder gaan.
Mijn tijd heb ik kwalijk doorgebracht,
en sterven onbelangrijk geacht.
Ik dacht aan niets dan brassen en zuipen,
kwelde mijn onderdanen, bracht ze tot
stuipen.
Nu moet ik - of ik wil of niet – gaan
en het doel van mijn reis kan ik niet verstaan.

De Dood:

Had met je bezit de armen tot voorspreker
gemaakt,
dan had je het nu niet al te kwaad!
Maar wie mocht over noden en gebreken
bij een groot heer als jij spreken?
Je bekommerde je enkel om je eigen pracht
en nu is mijn komst dus onverwacht.
Je bent dan ook volledig van de kook.
- Heer dokter, treedt aan ten dans, u ook!

Fünfter Spruch

Dein bester Freund, dein Leib, der ist dein
ärgster Feind,
er bind't und halt dich auf, so gut er's
immer meint!

Der Arzt:

Ich bin dein Widerpart gewesen,
half manchen Menschen vor dir genesen,
die schwer in Seuchen litten Not.
Kommst du nun zu mir selber, Tod,
da hilft nicht Kunst und Arznei,
fühl gar umsonst den Puls dabei...
Mein Schwachheit willst du all besehen;
welch Urteil wird mir da geschehen?

Der Tod:

Gerechter Wahrspruch soll dir werden
nach deiner Werken hier auf Erden.
All dein Tun liegt Gott offenbar:
Du brachtest manchen in Leibesgefahr,
Arme und Kranke schätztest du schwer,
gabst dein Wissen nicht billig her
und prunktest hoch in Gelehrsamkeit.
- Kaufman, schnell, mach dich bereit.

Vijfde spreuk

Je beste vriend, je lichaam, is je vijand
eveneens
het boeit en kluistert je, hoe goed ook
gemeend.

De dokter:

Jouw tegenstrever moest ik altijd wezen,
de mensen heb ik vooral van jou genezen.
Zij kenden zwarte ziekten in zware nood.
En nu kom je naar mijzelf toe, Dood.
Daar helpt geen kunst of artsenij,
en tevergeefs voel ik de pols daarbij...
Mijn zwakte doorzie je toch geheel.
Wat wordt dus nu je eindoordeel?

De Dood:

Een rechtvaardig oordeel moet ik je geven
overeenkomstig je werken in dit leven.
Al wat je hebt gedaan is God openbaar:
vele mensen bracht je in levensgevaar,
armen en zieken liet je zwaar betalen.
Nee, je kennis was niet goedkoop te halen
en je pronkte trots met je geleerdheid.
- Koopman, snel, 't is de hoogste tijd.

Sechster Spruch:

Der Reiche dieser Welt, was hat er für Gewinn,
das er mut mit Verlust von seinem Reichtum ziehn?

Der Kaufmann:

Wie sollt ich für dich bereitet sein.
Ich tat mein Geld in Hauser hinein,
meine Boden sind voll Kornes getragen,
meine Ware liegt auf Schiffen und Wagen.
Hab selbst viel schwere Fahrt getan –
doch keine ging so hart mich an.
Könnt ich mein Rechnung klar abschließen,
mocht mich der Tod nicht so verdrießen.

Der Tod:

Wer ehrlich seine Handel führt,
nicht mehr aufschlächt, als ihm gebührt,
dem wird Gerechtigkeit geschehn,
wenn alle vor dem Richter stehn.
Hast du auf keinen Trug gedacht,
so ist dein Rechnung wohl gemacht,
braucht keine Ziffer mehr hinein.
- Komm her, Landsknecht, ich warte dein.

Zesde Spreuk:

Wat toch is de winst van de rijke op deze aarde,
wanneer hij moet vertrekken en verliest wat hij vergaarde?

De koopman:

Hoe kon ik me op jou prepareren?
Ik moest mijn geld in huizen investeren,
mijn zolders zijn overladen met graan,
mijn waar heb ik op karren en schepen gedaan.
Ik heb zelf veel zware tochten ondernomen, -
maar geen daarvan is mij zo slecht bekomen.
Zou ik mijn balans schoon op kunnen maken,
dan zou de dood mij niet zo pijnlijk raken.

De Dood:

Wie handel drijft naar zijn erewoord,
niet méér doorberekent dan hem toebehoort,
met hem wordt gerechtig omgegaan,
wanneer allen voor de Rechter staan.
Word je van geen bedrog beticht,
dan is je balans mooi in evenwicht,
en hoeft geen getal te worden bijgesteld.
- Ik verwacht je, lan(d)sknecht, kom toegesnel

Siebter Spruch:

Freund, streiten ist nicht g'nug,
du mußt auch überwinden,
wo du willst ew'ge Ruh und ew'gen
Frieden finden!

Der Landsknecht:

Ich weiß, mich meinet der Tod.
Schuf andern oft Todesnot –
nun hat sich das scharfe Schwert
wider mich selber gekehrt.
Will den niemand mir Gnade geben?
Ich bitt dich. Tod, laß mich noch leben,
laß mich noch Gott dienen baß,
den ich bei meinem Handwerk vergaß.

Der Tod:

Tritt nur hervor, dir helft kein Klagen;
mußt deinen Packen selber tragen;
glaub schon, er lastet dir genug.
Dein Werke zeugen ohne Trug,
was Gut und Böses du getan;
der Lohn wird dir bemessen dran.
Niemand kann dich vom Urteil lösen.
- Schiffmann, dein Zeit ist hie gewesen.

Zevende Spreuk:

Vriend, strijden is niet genoeg, je moet
ook overwinnen,
wanneer je eeuwige rust en eeuwige
vrede wilt vinden!

De lan(d)sknecht:

Ik weet het, op mij doelt de dood.
Anderen bracht ik vaak in stervensnood,
maar tegen mijzelf keert zich thans
de stalen punt van mijn scherpe lans.
Wil niemand mij dan genade geven?
Ik smEEK je, Dood, laat mij nog leven,
laat mij God nog dienen, maar dan beter,
want tijdens mijn werk ben ik hem vergeten.

De Dood :

Kom maar naar voren, jou helpt geen klagen;
je moet je lasten toch zelf dragen.
Geloof het, ze bezwaren je zonder meer.
In je werk heb je wel gedemonstreerd,
wat je aan goed en kwaad hebt gedaan.
Je loon zal worden afgemeten daaraan.
Er is niemand die je van dit oordeel bevrijdt.
- Schipper, kom hier, het is je tijd.

Achter Spruch

Die Welt ist deine See, der Schiffmann
Gottes Geist
das Schiff dein Leib, die Seel ist's, die
nach Hause reist.

Der Schiffer:

Ich weiß nicht, Tod, wie es könnt geschehn -
ich hab dich oft mir nah gesehn;
aber wenn ich an Land gesessen
war aller guter Vorsatz vergessen.
Mein alter Adam, frech und geil,
betrog mich um mein besser Teil.
Nun steh ich in der Sünden Not,
hilf mir, lieber Herr, durch deinen Tod.

Der Tod:

Hätt'st du Gottes Wort von Jugend an
recht vor deine Augen getan
und fleißig dein Werk danach geübt,
so standst du nicht um dich selber betrübt.
Du sahst genugsam das End vor Augen;
nun will deine Reue wenig taugen,
Zieh ein die Segel, lass dein Sach.
- Komm, frommer Mann, folg mir gemach.

Achtste spreuk

De wereld is je zee, de schipper is
Gods geest,
het schip je lichaam, de ziel is 't die zich
naar huis begeeft.

De schipper:

Ik weet niet hoe het kon gebeuren, Dood -
vaak zag ik je vlakbij me in mijn boot,
maar wanneer ik weer aan wal was aanbeland,
dan waren mijn goede voornemens snel
gestrand.
Mijn oude Adam, brutaal en geil,
hief dan hoog in top zijn zeil.
Nu sta ik door mijn zonde in grote nood,
verlos mij, lieve Heer, dankzij jouw dood.

De Dood:

Als je van jongs af aan Gods woord
met volle toewijding had aanhoord
en je daden daarnaar had ingericht,
dan hilde het zelfbeklag nu niet van je gezicht.
Je zag het eind genoegzaam voor ogen,
maar nu zal je berouw nog weinig vermogen.
Strijk je zeilen, laat je zaken gaan.
- Kom, vrome man, volg mij langzaamaan.

Neunter Spruch

Das überlichte Licht schaut man in
diesem Leben
nicht anders, als wenn man schier ins Dunkle ~~sich~~ anders dan als men zich in het duister
begeben.

Negende spreuk

Het overlichte licht aanschouwt men
in dit leven
niet anders dan als men zich in het duister
zou begeven.

Der Klausner:

Das Sterben bringt mir wenig Leid;
war ich nur recht von Grund bereit
und mein Gewissen frei und rein.
Oft bracht der Böse bei mir ein
mit Anfechtungen schwer und groß.
Herr, mach mich meinder Sünden los.
Ich bekenne und bereue sie von Herzensgrund. Ik belijd en berouw ze vanuit mijn wezensgrond.
Sei mir gnadig zur letzten Stund. Wees mij genadig in mijn laatste stervensstond.

De kluizenaar:

Te sterven brengt mij weinig leed;
daartoe ben ik maar al te zeer gereed
en is mijn geweten zuiver en vrij.
Dikwijls drong de duivel binnen bij mij
met verzoeken die mij zwaar verwondden.
Heer, verlos mij van mijn zonden.
Ik belijd en berouw ze vanuit mijn wezensgrond.
Wees mij genadig in mijn laatste stervensstond.

Der Tod:

Du magst wohl fröhlich tanzen gehn,
im Himmel wirst du auferstehn.
Solche Arbeit, wie du sie getan,
heftet der Seele Flügel an.
Dein Beispiel war vielen zu Frommen,
würde ihnen nicht so hart ankommen;
aber nun stehn sie da gar sauer.
- Tritt ein in den Reigen, Ackerbauer

De Dood:

Opgewekt kun jij de dans beginnen,
want de hemel kom jij zeker binnen.
De werken die jij hebt verricht,
maken de ziel immers vederlicht.
Jij zou een voorbeeld zijn voor vele vromen,
waarmee zij maar al te graag overeen zouden
komen.
Zie ze maar staan met hun zure gezichten!
- Ook jij, boer, moet de reidans verrichten.

Zehnter Spruch

Freund, wer in jener Welt will lauter
Rosen brechen,
den müssen z'vor allhier die Dornen
g'nugsam stechen.

Der Bauer:

Mit Tanzen weiß ich nicht Bescheid,
ich hab mein ganze Lebenszeit
mit schwerer Arbeit hingebracht
trug Sorg und Müh bei Tag und Nacht,
wie ich den Acker dazu bracht,
dass er viel Ernte geben möcht.
Stets war ich bang um Zehnt und Pacht;
Deiner hab' ich nicht gedacht.

Der Tod:

Wenn ich dein Tagwerk wohl anseh,
mein ich, dass Gott dich nicht verschmäh.
Dein Einsatz ist, wie auf dem Feld,
auch in dem Himmel wohl bestellt.
Gott wird dir alle Müh zumal
droben lohnen in seinem Saal.
Drum fürcht dich nun nicht allzusehr.
- Schön Jungfrau, nach dir steht mein Begehr.

Tiende spreuk

Vriend, wie slechts rozen plukken wil in die
wereld ginds,
die moet eerst hier door doorns zijn geprikt
op zijn minst.

De boer:

Met dansen kan ik niet uit de voeten;
mijn hele leven heb ik moeten
doorbrengen in zware arbeid
en ik was bezorgd al die tijd
hoe ik om moest gaan met de akkerbouw,
zodat deze mij veel oogst brengen zou.
Steeds was ik bang voor belasting en pacht;
aan jou heb ik in het geheel niet gedacht.

De Dood:

Als ik het dagelijks werk zie in jouw geval,
dan denk ik dat God je niet afwijzen zal.
Met je inzet is het op het veld,
als ook in de hemel, goed gesteld.
God zal je inspanningen allemaal
daarboven belonen in zijn hemelzaal.
Wees daarom maar niet al te bang.
- Mooi meisje, 't is naar jou dat ik verlang.

Elfter Spruch

Auf, auf, der Bräut'gam kömmt: Man geht
nicht mit ihm ein,
wo man des Augenblicks nicht kann
bereitet sein.

Die Jungfrau:

Könnt ich doch einen Korb dir geben,
noch jung und schön ein bißchen leben.
Der Welt Lust fang ich an zu Schmecken;
wer möcht unliebre Zeit auschecken?
Pfui, dass du hinter mich gegangen,
in deinem Netze mich zu fangen.
O laß mich noch kosten das Glück der Erden,
will fromm in meinem Alter werden.

Der Tod:

Bei Nacht umgehen gleich den Dieben,
das ist mein echt und recht Belieben.
Wer jung ist, zeitig in sich kehr.
Der Menschen Lüste trügen sehr.
Niemand hat hier ein bleibende Statt;
der Welt Lust seit ihr balde satt.
Tanzt willig drum nach meiner Weis'.
- Geh, heb dich von dein'm Lager, Greis.

Elfde spreuk

Sta op, de bruidegom komt: niemand kan
met hem op reis,
als hij niet op het grote moment is
voorbereid.

Het meisje:

Kon ik je maar een afwijzing geven,
en - jong en mooi - nog een beetje leven.
Ik ga net met plezier de wereld beminnen;
een slechter moment is toch niet te verzinnen?
Foei, dat jij achter me aan bent gegaan,
om mij zo maar in je strikken te slaan.
O, laat mij het geluk van de aarde nog smaken,
vroom zal ik wel worden in mijn oude dagen.

De Dood:

Rond te gaan als een dief in de nacht,
wil ik echt en oprecht uit de grond van mijn hart.
Wie jong is moet tijdig in zichzelf keren,
zich tegen bedrog van mensenlust weren.
Een vaste plek is hier niemand verstrekt
en genoeg van 's werelds begeerte heb je direct.
Dans daarom gedwee maar mee op mijn wijs.
- Kom uit je bed, oude vrouw, der jaren grijs.

Zwölfter Spruch

Mensch, wenn dir auf der Welt zu lang wird
Weil und Zeit,
so kehr dich nur zu Gott ins
Nun der Ewigkeit!

Der Greis:

O Tod, wie hab ich auf dich geharrt.
War allzu lang mein Leidensfahrt.
Konntest mich armen Alten nicht finden?
War dir gesetzt, zu strafen mein Sünden?
Krankheit ist wohl eine schwere Plag,
wie die Welt heut fährt, ich nicht sehen mag.
So wolle Gott meine Fehle vergeben,
mich einlassen in sein ewiges Leben.

Der Tod:

Komm, Alter, faß mich bei der Hand,
du sollst nun in das andre Land.
Dein Leiden wirst du bald vergessen,
wenn du vor Gottes Fuss gesessen.
Da gehn der Engel Melodein
lieblich zu deinen Ohren ein;
all Streit will sich in Einklang fügen.
- Folg nun, klein Kindlein in der Wiegen.

Twaalfde spreuk

Mens, als de tijd op aarde te lang wordt voor je
aanwezigheid,
keer je dan louter tot God in het nu van de
eeuwigheid

De oude vrouw:

Hoe heb ik op je gewacht, mijn Dood.
Al te lang was je mijn lijdensgenoot.
Kon jij mij soms niet vinden; mij, oude grijze?
of moest je mijn zonden straffen op deze wijze?
Ziekte is immers een ernstig kwaad:
-ik kan niet meer zien hoe het in de wereld gaat.
Moge God mij mijn fouten vergeven,
en mij opnemen in zijn eeuwige leven.

De Dood:

Kom, oude vrouw, neem mij vast bij de hand,
nu mag je eindelijk naar het andere land.
Als je aan Gods voeten bent gezeten,
zul je je lijden snel vergeten.
Daar zul je lieflijke melodieën horen,
gezongen door Gods engelenkoren.
Alle strijd zal in die harmonie zijn opgegaan.
- Jij bent de volgende, wiegekind, komaan.

Dreizehnter Spruch

Die Seele, welche hier noch kleiner ist
als klein,
wird in dem Himmelreich der schönste
Engel sein.

Das Kind:

O Tod, wie soll ich das verstehn,
ich soll tanzen und kann nicht gehn?
wie magst du deinen Ruf anheben,
daß ich soll sterben vor meinem Leben,
abscheiden, eh ich angekommen,
eh denn gegeben, werden genommen?
Wie weinet meine Mutter so sehr!
O gib mich der Erden wieder her.

Der Tod:

Gott weiß, warum er mich pfeifen schickt,
und wen er ohn Sünd zu sich entrückt.
Gott weiß, weshalb er die Guten und Bösen
läßt lang, läßt kurz hie treiben ihr Wesen.
Ich pfeif euch zum Frieden
ich pfeif euch zur Quahl,
ich pfeif euch in Gottes ewigen Saal.
Ich pfeife so laut, daß jeder mich hört
- Wer ist's, der sich zu Gotte kehrt?

Dertiende spreuk

De ziel, die hier nog kleiner is dan
klein,
zal in het hemelrijk de mooiste engel
zijn.

Het kind:

O Dood, hoe moet ik dat nou snappen
ik moet al dansen, maar kan nog niet stappen?
Hoe kun je mij nu de boodschap geven
te sterven, nog voor ik kan leven,
afscheid te nemen, nog voor ik ben aangekomen,
nog voor ik ben gegeven, te worden weggenomen?
Hoe hevig huilt mijn moeder telkenkeer.
O geef mij terug aan de wereld weer.

De Dood:

God weet, waarom hij mij de fluit laat spelen,
en welke zondeloze hij naar zich toe zal bevelen.
God weet waarom hij de goeden en kwaden,
de een lang, de ander kort, hier rond laat dwalen.
Ik dans je naar vrede, ik dans je naar kwelling van
vuur
ik dans jullie naar de hemel van God die eeuwig
duurt.
en ik speel mijn fluit zo luid, dat ieder mij hoort.
- Wie is het die toegeeft dat hij God
toebehoort?

Vierzehnter Spruch

Die Seele, weil sie ist geborn zur
Ewigkeit,
hat keine wahre Ruh in Dingen
dieser Zeit.
Drum ist's verwunderlich, daß du die
Welt so liebst,
und aufs Vergängliche dich
allzusehr begibst.

Veertiende spreuk

Omdat de ziel is geboren voor de
eeuwigheid,
vindt zij geen echte rust in de dingen
van deze tijd.
Daarom is het verwonderlijk
dat je de wereld zo bemint
en je al te zeer aan
het vergankelijke bindt.

Signposts

Signpost I

Thou moved the land and divided it.
Heal the sores thereof! For it shaketh.

Du har kommit jorden att bäva och
rämma;
hela nu dess revor, ty den vacklar.

Signpost II

Then I understood the end of these men.
Namely how thou dost set them in
slippery places
and castest them down and destroyest
them.

... och aktade på deras ände.
Sannerligen, på slipprig mark ställer du
dem,
du störtar dem ned i fördärv.

Signpost III

And they remembered that God was
their strenght.

... de tänkte då på att Gud var deras
klippa.

Wegwijzers

Wegwijzer I (Psalm 60:4)

Gij hebt het land doen beven en barsten;
heel zijn scheuren, want het wankelt.

Wegwijzer II (Psalm 73:17-18)

... en op hun einde lette.
Waarlijk, Gij stelt hen op glibberige
plaatsen,
Gij doet hen instorten tot puin.

Wegwijzer III (Psalm 78:35)

... en gedachten dat God hun rots was.

O Heiland, reiß die Himmel auf

Versus I

O Heiland, reiß die Himmel auf,
herab, herauf, vom Himmel lauf,
reiß ab vom Himmel Tor und Tür,
reiß ab was Schloß und Riegel für.

Versus II

O Gott ein Tau vom Himmel gieß,
im Tau herab o Heiland fließ,
ihr Wolken brecht und regnet aus
den König über Jakobs Haus

Versus III

O Erd schlag aus, schlag aus, o Erd,
daß Berg und Tal grün alles werd,
o Erd herfür dies Blümlein bring,
o Heiland aus der Erden spring.

Versus IV

Hie leiden wir die größte Not,
Vor Augen steht der bittre Tod,
ach komm, führ uns mit starker Hand,
von Elend zu dem Vaterland.

Versus V

Da wollen wir all danken dir,
unserm Erlöser für und für,
Da wollen wir all loben dich,
je allzeit immer und ewiglich.
Amen.

O heiland, splijt de hemel open

Vers 1

O Heiland, haal de hemel open
langsheen zijn loop: onder en boven,
ruk los zijn deuren en zijn poorten,
ruk los wat kent grendels en sloten.

Vers II

O God, giet dauw van de hemel neer.
Vloei mét die dauw dan omlaag, o
Heer.
O wolken, breekt en laat uw koning
uitregenen over Jakobs woning.

Vers III

Bot uit, o aarde; aarde, bot uit,
dat in berg en dal het groen ontspruit.
O aarde, laat bloemen u kronen.
O Heer, laat de aarde u tonen.

Vers IV

Wij lijden hier in de grootste nood
en zien voor ons slechts de barre dood
Ach kom, leidt ons toch met sterke
hand
uit ballingschap naar ons vaderland.

Vers V

Wij zullen daar danken eindeloos
u, onze verlosser grenzeloos,
Wij zullen u daar in alle tijd
loven en eren tot in eeuwigheid.
Amen.

O magnum mysterium

O magnum mysterium, et admirabile sacramentum, ut animalia viderent Dominum natum iacentem in praesepio. O beata Virgo, cuius viscera meruerunt portare Dominum Iesum Christum. Alleluia.

O magnum mysterium

O magnum mysterium et admirabile sacramentum, mysterium Dominum natum iacentem in praesepio. O beata Virgo, cuius viscera meruerunt portare Dominum Iesum Christum. O magnum mysterium et Dominum natum iacentem in praesepio. Beata Virgo, cuius viscera meruerunt portare Dominum Christum. O magnum mysterium et admirabile sacramentum, ut animalia viderent Dominum natum iacentem in praesepio.

O magnum mysterium

O magnum mysterium et admirabile sacramentum, ut animalia viderent Dominum natum iacentem in praesepio. Natum vidimus et chorus Angelorum collaudantes Dominum. Alleluia
Quem vidistis, pastores?
Quem vidistis, pastores? Dicite... quem vidistis, pastores? Dicite: annunciate nobis quis apparuit? Natum vidimus, et chorus Angelorum collaudantes Dominum. Alleluia.

O magnum mysterium

O magnum mysterium, et admirabile sacramentum, ut animalia viderent Dominum natum iacentem in praesepio.

O groots mysterie (naar Lucas 2:8-20)

O groots mysterie en wonderbaarlijk sacrament, dat levende wezens de Heer geboren zagen worden, liggend in een kribbe. O zalige maagd, wier ingewanden waardig waren Jezus Christus, onze Heer, te dragen. Alleluia.

O groots mysterie

O, groots mysterie en wonderbaarlijk sacrament, mysterie van de geboorte van de Heer, liggend in een kribbe. Zalige maagd, wier ingewanden waardig waren Jezus Christus, onze Heer, te dragen. O, groots mysterie en de geboorte van de Heer, liggend in een kribbe. Zalige maagd, wier ingewanden waardig waren Christus, onze Heer te dragen. O, groots mysterie en wonderbaarlijk sacrament, dat levende wezens de Heer geboren zagen worden, liggend in een kribbe.

O groots mysterie

O groots mysterie en wonderbaarlijk sacrament, dat levende wezens de Heer geboren zagen worden, liggend in een kribbe. Wij zagen een boreling en een koor van engelen, die de Heer samen bejubelden. Alleluia.
Wie hebt u gezien, herders? Wie hebt u gezien, herders? Zeg ons... wie hebt u gezien, herders? Zeg het ons: verkondig ons wie is verschenen? Wij zagen een boreling en een koor van engelen die de Heer samen bejubelden. Alleluia.

O groots mysterie

O, groots mysterie en wonderbaarlijk sacrament, dat levende wezens de Heer geboren zagen worden, liggend in een kribbe.

The Fader of Heven

The fader of heven,
God omnypotent,
That sett alle on seven,
his son has he sent:
My name couthe he neven
and lyght or he went.
I conceyved hym full even
thruh myght as he ment,
And now is he borne.

He kepe you fro wo:
I shalle pray him so;
Telle furth as ye go,
And myn on this morne.

La Negrina

Cumplido es ya nuestro deseo,
remediado es nuestro mal.
Cante el linaje humano
Gloria in excelsis Deo,
pues Dios se ha hecho mortal.
No hay cosa igual
que querer hoy Dios nascer.
¡Oh, gran plazer!

¡Pues, amana la gaznata!
Cordero que al lobo mata
non más de verle nascer,
¿quién pensáis que deve ser?
– Pues que tan bien lo has chapado,
dinos quién es esse tal.
– Es el Verbo encarnado
en la Virgen sin peccado,
sin peccado original.

– Pues entona aquí, Pascual,
un cantar, si Dios te dexa:
N'Eulália vol gonella, Bernat;
N'Eulália vol gonella.
¡Ay!, volla de palmella, Bernat,
ab un rosegall darrera,
Bernat, n'Eulália vol gonella.
– No nos cansemos,

La Negrina

Onze wens is in vervulling gegaan,
we zijn uit ons lijden verlost.
Moge heel het mensengeslacht
Ere zij God in den hoge zingen,
want Hij is mens geworden.
God heeft deze dag uitverkoren
om te worden geboren.
Niets is daarmee vergelijkbaar.
O, wat een vreugde!

Verhef nu je stem!
Door de geboorte van een lam
is de wolf gedood.
Wie kan dat lam zijn?
– Dat heb je erg mooi gezegd,
maar vertel ons wie dat lam kan zijn.
– Hij is het Woord, dat zonder erfzonde
vlees is geworden
uit een onbevleete maagd.

– Pascual, begin een lied te zingen,
als God je daartoe beweegt:
Eulalia wil een japon, Bernat;
Eulalia wil een japon.
Zij wil een japon van blauwe wol,
Bernat, met een sleep er aan.
Bernat, Eulalia wil een japon.
– Laten we ons niet te zeer vermoeien,

con plazer cantemos,
pues Dios y hombre es ya nacido.
¿Que hara? Qué hará, aquel perdido
Lucifer,
pues que le quitó su ser
la Virgen madre y esposa?

Florida estava la rosa,
que o vento le volvía la folla.

Caminemos y veremos
a Dios hecho ya mortal.
¿Qué diremos que cantemos
al que nos libró de mal
y al alma de ser cativa?
¡Viva, viva, viva! – ¡Viva!

Canta tú, y responderé.
San Sabeya,
gugurumbé, alangandanga,
gugurumé, gurum, gurumbé ...
«Mantenga, señor Joan Branca,
mantenga vossa mercé.»
¿Sabé como é ya nacido,
ayá em Berem,
un Niño muy garrido?
– Sa muy ben, sa muy ben.
– Vamo a ver su nacimiento.
Dios, pesebre echado está.
– Sa contento. Vamo ayá.
– ¡Su!, vení, que ye verá.
Bonasa, bonasa,
su camisoncico rondaro;
çagarano, çagarano,
su sanico coyo roso.
Sa hermoso, sa hermoso,
çucar miendro ye verá.

Alangadanga, gugurumbé,
San Sabeya,
gurum-gurumbé ...
Alleluia, alleluia, alleluia!

maar vol blijdschap zingen,
want God is als mens geboren.
Waar is Lucifer nu nog toe in staat,
nu de moedermaagd en bruid
hem zijn ziel ontnomen heeft?

“De roos stond in bloei,
en de wind bewoog haar bladeren.”

Laten we op weg gaan om God
te gaan zien, die mens geworden is.
Wat zullen we Hem zeggen, wat voor
Hem zingen?
Hij, die ons verlost heeft van het kwaad
en onze ziel uit haar gevangenschap?
Lang zal hij leven!

Als jij zingt, dan zal ik antwoorden:
San Sabeya,
gugurumbé, alangandanga,
gugurumbé, gugurumbé ...
Het ga u goed, senor Joan Branca,
het ga u goed, waarde heer.
Wist u dat er,
in Bethlehem,
een prachtig kind geboren is?
– Dat weet ik maar al te goed.
– Kom, we gaan naar de plek waar het
geboren is. God ligt daar in een kribbe.
– Wees tevreden. Kom, we gaan.
– Vooruit, kom, laten we gaan kijken.
Hoe vredig, hoe vredig,
Kijk zijn hemdje;
wat lief, wat schattig.
Kijk zijn roze halsje.
wat mooi, wat mooi,
alsof het van suiker is gemaakt.

Alangandanga, gugurumbé,
San Sabeya,
gurum-gurumbé ...
Alleluia, alleluia, alleluia.

Kamerkoor Collegium, Uit: Programma Alliterations

Benjamin Britten A Hymn to the Virgin

Of one that is so fair and bright
Velut maris stella
Brighter than the day is light,
Parens et puella:
I cry to thee, thou see to me,
Lady, pray thy Son for me,
Tam pia,
That I may come to thee.
Maria!
All this world was forlorn
Eva peccatrice,
Till our Lord was yborn
De te genetrice.
With 'ave' it went away,
Darkest night, and comes the day
Salutis;
The well springeth out of thee,
Virtutis.
Lady, flow'r of ev'rything,
Rosa sine spina,
Thou bare Jesu, Heaven's King,
Gratia divina:
Of all thou bear'st the prize,
Lady, queen of paradise
Electa:
Maid mild, mother es Effecta,

Effecta.
Tekst: anoniem, ca. 1300.

Een Lofzang op de Maagd

Gij die zo mooi en helder zijt
ais de Sterre der Zee
Helderder dan het licht van de dag,
Moeder en dochter:
Ik roep U aan, zie mij aan,
Vrouwe, bid uw Zoon voor mij,
U die zo barmhartig bent,
Dat ik tot u komen mag,
Maria!
Deze hele wereld was verloren
als gevolg van de zondares Eva,
tot onze Heer geboren werd
uit uw moederschoot.
Met een 'gegroet' ging hij weg,
de donkerste nachten de dag kwam.
Wees gegroet:
Uit U sprong voort de bron
der Deugd.
Vrouwe, bloem van alles,
Roos zonder doom,
U baarde Jezus, de Hemelse Koning,
uit goddelijke genade:
Van alles draagt gij het eerbewijs,
Vrouwe, Koningin van het Paradijs,
Uitverkorene:
Zoete Maagd, Gij, Moeder, zijt de
Volbrengster
De Volbrengster.

Kamerkoor Collegium
Uit: Amerikaans programma

Aaron Copland

Four Motets Help us, O Lord

- Thou, O Jehovah, abideth forever
- Have mercy on us,
- O my Lord
- Sing ye praises to our King

I Help Us, O Lord

Help us, O Lord.
 For with Thee is the fount of life.
 In Thy light shall we see light.
 Let us march and try our ways.

Turn to God.
 It is good that man should wait.

It is good that man should hope,
 Hope for the salvation of the
 Lord.
 Help us O Lord.

II Thou, O Jehovah, abideth
 forever

Thou, O Jehovah, abideth forever.
 God reigneth over all men and
 nations.
 His throne doth last and doth
 guide all the ages.
 Wherefore wilt Thou forsake us
 ever?
 When then wilt Thou forget us
 never?
 Thou, O Jehovah, abideth forever.
 And all the length of our days will
 ever be our Savior.

I Help ons, O Heer.

*Help ons, o Heer.
 Want bij U is de bron van leven.
 In Uw licht zullen wij licht zien.
 Laat ons voortgaan en onze wegen
 beproeven.*

*Keer u tot God.
 Het is goed dat de mens wachten
 moet.*

*Het is goed dat de mens hopen moet,
 Hopen op de redding door de Heer.*

Help ons, O Heer.

II Gij, O Jahwe, blijf altijd bij ons

*Gij, O Jahwe, blijf altijd bij ons.
 God heerst over alle mensen en
 volkeren.
 Zijn troon zal blijven bestaan en zal
 alle eeuwen richting geven.
 Waarvoor zou Gij ons ooit in de steek
 laten?
 Wanneer dan zou Gij ons ooit
 vergeten?
 Gij, O Jahwe, blijf altijd bij ons.
 Wees onze Redder, tot in lengte van
 dagen.*

When then wilt Thou forget us
never?
Thou, O Jehovah, abideth forever.

*Wanneer dan, zou Gij ons ooit
vergeten?
Gij, O Jahwe, blijf altijd bij ons.*

III Have Mercy on Us, O my Lord

*III Heb medelijden met ons, O mijn
Heer.*

Have Mercy on Us, O my Lord
Be not far from us, O my God.

*Heb medelijden met ons, O mijn Heer.
Wees niet ver weg van ons, O mijn
God.*

Give ear unto our humble prayer.

*Leen Uw oor aan ons deemoedig
gebed.*

Attend and judge us in Thy might.

*Begeleid en beoordeel ons in Uw
macht.*

Uphold us with Thy guiding hand.

*Houd ons staande met Uw hand die
geleidt.*

Restore us to Thy kindly light.

*Breng ons terug in Uw vriendelijke
licht.*

Have Mercy on Us, O my Lord
Be not far from us, O my God.

*Heb medelijden met ons, O mijn Heer
Wees niet ver weg van ons, O mijn
God.*

O my heart is sorely pained.
Cast me not away from Thee.
Ah cast me not away from
salvation.

*O mijn hart is van pijn vervuld.
Werp mij niet van U af.
Ah werp mij niet weg van mijn
redding.*

Then we shall trust in Thee,

*Dan zullen we in U ons vertrouwen
stellen,*

Then we will bear our place
Be not far from us, O my Lord.

*Dan zullen we ons lot verdragen
Wees niet ver weg van ons, O mijn
Heer.*

O my heart is sorely pained.
Cast me not away from Thee.
Ah cast me not away from
salvation.

*O, mijn hart is van pijn vervuld.
Werp mij niet van U af.
Ah werp mij niet weg van mijn
redding.*

Have Mercy on Us, O my Lord
Be not far from us, O my God.

*Heb medelijden met ons, O mijn Heer
Wees niet ver weg van ons, O mijn
God.*

IV Sing Ye Praises to Our King

IV Zingt lof tot onze koning

Sing Ye Praises to Our King
Sing Ye Praises to Our King and
Ruler

Come and hear all ye men
Come and hear my praises.
He doth bless all the earth,
Bringeth peace and comfort.
Shout unto God all ye men.
Shout unto God all your praises.
He doth bless all the earth,
Bringeth peace and comfort.
Sing Ye Praises to Our King
Come and praise Him all ye men.
Shout and praise Him all ye men.
He doth bless all the earth,

Bringeth peace to all men.
O sing Y Praises to our King and
Ruler
Sing.

*Zingt lof tot onze koning
Zingt lof tot onze koning en Heerser*

*Komt en luistert, gij, alle mensen
Komt en hoort mijn lof.
Hij zegent heel de aarde,
Brengt vrede en troost.
Juicht tot God, gij, alle mensen.
Juicht God al uw lof toe.
Hij zegent heel de aarde,
Brengt vrede en troost.
Zingt lof tot onze koning
Komt en looft Hem, gij, alle mensen.
Gij, alle mensen juicht en looft Hem.
Hij zegent heel de aarde,*

*Brengt vrede aan alle mensen.
O, zingt lof aan onze Koning en
Heerser.
Zing.*

Kamerkoor Collegium, Uit het programma
De verborgen bron.

Fanny Mendelssohn-Hensel
Nadia Boulanger
Lili Boulanger
Nadia Boulanger Cantique
Lili Boulanger

Schweigt der Menschen laute Lust
Was will die einsame Träne?
Au pied de mon lit
Soir d'hiver
Hymne au soleil

Schweigt der Menschen Laute Lust

Muziek: Fanny Hensel-Mendelssohn

Tekst: Joseph von Eichendorff

Schweigt der Menschen laute Lust:
Rauscht die Erde wie in Träumen
wunderbar mit allen Bäumen,
was dem Herzen kaum bewußt,
alte Zeiten, linde Trauer,
und es schweifen leise Schauer
wetterleuchtend durch die Brust.

Waß will die einsame Träne?

Muziek: Nadia Boulanger

Tekst: Heinrich Heine

Waß will die einsame Träne?
Sie trübt mir ja den Blick.
Sie blieb aus alten Zeiten
In meinen Auge zurück.

Sie hatte viel leuchtende Schwestern,
Die alle zerflossen sind,
Mit meinen Qualen und Freuden
Zerflossen in Nacht und Wind.

Wie Nebel sind auch zerflossen
Die blauen Sternelein,
Die mir jene Freuden und Qualen
Gelächelt ins Herz hinein.

Ach, meine Liebe selber
Zerfloss wie eitel Hauch!
Du alte, einsame Träne,
Zerfliesse jetztunder auch!

Zwijgt des mensen driftendorst

Zwijgt des mensen driftendorst,
dan ruist de aarde als in dromen
wonderbaarlijk met alle bomen,
wat het hart amper gevorst.
Oude tijden, treurnis teer,
en zachte buien zweven weer-
lichtend door de borst.

Wat wil de eenzame traan?

Wat wil de eenzame traan toch
Ze vertroebelt zo mijn zicht.
't Is uit voorbijen tijden
Dat ze achter mijn ogen ligt.

Ze had veel glinst'rende zusjes
Die alle verscheiden zijn
Verscheiden in nacht en wind
Samen met mijn vreugd' en pijn.

Verscheiden zijn ook als nevels
De sterren in de blauwe lucht
Die mij deze pijn en vreugde
In het hart hebben toegezucht.

Ach, mijn liefde zelf is
Als ijdele adem gegaan.
Ga jij dan nu ook maar,
Mijn oude, eenzame traan.

Au pied de mon lit

Uit de cyclus: "*Clairières dans le ciel*", no 5.

Muziek: Lili Boulanger,

Revisie: Nadia Boulanger

Tekst: Francis Jammes

Au pied de mon lit
Une vierge négresse
Fut mise par ma mère,
Et j'aime cette Vierge
D'une religion un peu italienne.
Virgo Lauretana,
Debout dans un fond d'or
Qui me faites penser
À mille fruits de mer
Que l'on vend sur les quais
Où pas un souffle d'air
N'émeut les pavillons
Qui lourdement s'endorment.
Virgo Lauretana,
Vous savez qu'en ces heures
Où je ne me sens pas digne
D'être aimée d'elle
C'est vous dont le parfum
Me rafraîchit le cœur.

Cantique

Muziek: Nadia Boulanger

Tekst: Maurice Maeterlinck

A toute âme qui pleure
A tout péché qui passe
J'ouvre au sein des étoiles
Mes mains pleines de graces.

Il n'est péché qui vive
Quand l'amour a parlé
Il n'est âme qui meure
Quand l'amour a pleuré

Et si l'amour s'égare
Aux sentiers d'ici-bas
Ses larmes me retrouvent
Et ne s'égarent pas.

Aan de voet van mijn bed

Opdracht: "Aan mijn moeder"

Aan de voet van mijn bed
Werd door mijn moeder
Een zwarte maagd neergezet.
En ik bemin deze maagd
Met 'n wat italiaans religieuze passie.
Lauretaanse maagd,
Rechttop tegen een gouden achtergrond
Die me doet denken aan
Duizenden zeevruchten
Die worden verkocht op de kaden
Waar geen zuchtje wind
De vlaggen in beweging brengt
Die zwaar te slapen hangen
Virgo Lauretana
U weet dat – in deze uren
Waar in ik me niet waardig voel
Door haar bemind te worden –
U het bent van wie het parfum
Mijn hart verfrist.

Gezang

Voor elke ziel die schreit,
Voor elke zonde die verscheidt,
Zal ik te midden van de sterren
Mijn barmhartige armen opensperren.

Er is geen zonde die leeft,
Als de liefde gesproken heeft.
Er is geen ziel die verscheidt,
Als de liefde heeft geschreid.

En als de liefde is verleden
Op de wegen hier beneden,
Dan treffen haar tranen mij weer aan
En zullen zij niet verloren gaan.

Soir d'hiver

Muziek en tekst: Nadia Boulanger

Une jeune femme berce son enfant.
Elle est seule, elle pleure,
mais elle chante,
Car il faut bien qu'il entende
la chanson douce et tendre
pour qu'il s'endorme.
"Voici, Noël, mon petit enfant bleu.
Les cloches sonneront
pourque tu sois joyeux."
Celui qu'elle aime est parti ...
et la chanson s'arrête!
Elle dit:
"Où est-il à cette heure?
Entend-il ma voix?
et sait-il que je vis?"
Elle pleure simplement
que le cœur en a mal.
Elle regarde son fils
Et cherche s'il ressemble à celui
qu'elle attend in lassablement,
de toute son âme,
de toute sa tendresse!
Elle pleure, mais elle espère!
Elle entend de loin la Victoire,
elle devine la lutte sans merci,
mais elle croit à la Justice,
elle sait que toute une vie s'est donnée,
joyeuse et fière,
et elle attend,
auprès de ce berceau si petit,
qui tient le cœur d'un homme.

Winteravond

Een jonge vrouw wiegt haar kind.
Ze is alleen, ze huilt,
maar zingt,
want om in te slapen moet hij wel
het zacht zoete lied
kunnen horen.
"Luister, mijn blauwe kindje, Noël.
De klokken klinken
om je te bekoren."
Van wie zij houdt is heengegaan ...
En het lied verstilt.
Ze zegt:
"Waar zou hij zijn op dit moment?
Hooft hij mijn stem
en weet hij dat ik leef en ben?"
Ze huilt zo onbevange
Dat het hart ervan verdriet.
Ze kijkt naar haar zoon
en zoekt of hij lijkt op hem,
op wie zij zonder ophouden wacht
met heel haar ziel,
en heel haar hart!
Ze huilt, maar hoopt!
Hooft van verre de Victorie,
en verbeeldt zich het wrede gevecht,
maar ze gelooft in het Recht.
Ze weet dat een heel leven is gegeven,
een leven van vreugde en trots,
en ze wacht,
bij dit wiegje,
waar een mensenhart in rust.

Hymne au soleil

Muziek: Lili Boulanger

Tekst: C. Delavigne

Du soleil qui renaît
bénissons la puissance.
Avec tout l'univers
célébrons son retour.
Couronné de splendeur,
il se lève, il s'élance.
Le réveil de la terre
est un hymne d'amour.
Sept coursiers,
Qu'en partant le Dieu contient à peine,
Enflamment l'horizon
De leur brûlante haleine:

O Soleil fécond,
tu parais!

Avec ses champs en fleurs,
ses monts, ses bois épais,
La vaste mer de tes feux embrassée,
L'univers plus jeune et plus frais,
Des vapeurs du matin
sent brillants de rosée

Du soleil qui renaît
bénissons la puissance,
Avec tout l'univers
célébrons son retour.
Couronné de splendeur,
il se lève, il s'élance.
Le réveil de la terre
est un hymne d'amour.

Loflied op de zon

Laat ons de terugkerende
zonnekracht prijzen,
zijn wederkomst vieren
met het ganse heelal.
In luister gekroond
zal de zon weer verrijzen.
Het ontwaken der aarde
is een liefdelied vooral.
De vuuradem van zijn zeven paarden zet de
horizon in een vlamme brand.
Hun vertrek wordt nergens door belet:
Apollo houdt hen amper in de hand.

Zon, o zon, zo overvloedig van vrucht,
Je bent weer verschenen, hoog in de lucht.

Met zijn bergen en bossen
en velden vol kleuren,
zijn wijdse zeeën in warmte omarmd door jou,
gaat de wereld, jonger en frisser, weer geuren
van ochtendwasems,
die glinsteren in de dauw.

Laat ons de terugkerende
zonnekracht prijzen,
zijn wederkomst vieren
met het ganse heelal.
In luister gekroond
zal de zon weer verrijzen.
Het ontwaken der aarde
is een liefdelied vooral.

Kamerkoor Collegium,
drie liederen van Kodaly

Zoltán Kodaly

Káčena divoká (Janáček)

Káčena divoká
letěla svysoka,
šohaj, dobrý střelec
střelil ji do boka, do boka levého
pod pravú nožičku.
Ona zaplakala
sedna na vodičku;
hořko zaplakala, na Boha zvolala:
Ach Bože, rozbože,
už jsem dolétala!
Ubohá kačica,
už jsem doletala,
už jsem svá kačátka,
už jsem dochovala.
Mohe drobné děti
nedělají škody;
kalnú vodu pijú,
tvrď písek jedá.
Vy drobná kačátka,
polet'te vy za mnou,
šak my poletíme
k velkému Dunaju.

Túrót eszik a cigány (1950)

Túrót eszik a cigány, duba,
Veszekedik azután, leba,
Még azt mondja pofon vág, duba,
Vágja biz a nagyapját, leba.
Csipkefa bimbója
Kihajlott az útra,
Rida, rida, bom, bom, bom.
Arra ment Jánoska,
szakajt egyet róla,
Rida, rida, bom, bom, bom.

De wilde eend

Een wilde eend op haar vlucht
vloog hoog in de hoge lucht.
Een jager kwam voorbij,
en schoot haar in haar zij.
Hij trof haar onder haar poot.
De eend hilde in grote nood,
daalde op het water neer,
en weende bitter tot God de Heer:
"Vliegen kan ik nu niet meer,
mijn God, mijn lieve Heer!"
Ach, ik, arme eend, voor mij
is vliegen nu voorgoed voorbij,
Hoe kan ik het nu nog aan
mijn jonkies te verzorgen voortaan?
Mijn lieve eendekuijken klein,
die nooit iemand ten kwade zijn,
zullen vuil water drinken moeten,
en zich met zand en stenen voeden.
Ach eendjes, we moeten gaan,
kom, vlieg maar achter mij aan,
want we moeten weg van hier
tot aan de grote Donau-rivier.

De zigeuner eet vette kwark

De zigeuner eet vette kwark, trala,
daarna maakt hij ruzie, lala,
ze zeggen zelfs dat hij een oorvijs geeft, trala,
laat hij liever zijn opa slaan, lala.
De knoppen van de wilde rozenstruik
zijn helemaal tot de weg gegroeid,
rida, rida, bom, bom, bom.
Daar liep Jantje net voorbij,
hij plukte er eentje af,
rida, rida, bom, bom, bom.

Este (1904)

Enyhe szello suttog halkkal,
Már homálylik az esthajnal,
Esti csillag halvány sugára
Már mosolyog le a világra.
Majd felkél a telo hold,
Fényes lesz az egész mennybolt.
Elnémult a föld lármája,
Megzendül a menny harmóniája,
A lélek hallja, Lassan lágyan elringatják
Édes álom karjai.

Avond

Een zacht briesje fluistert zachtjes,
het avondlicht doemt op,
het zachte licht van de avondster
glimlacht al naar de wereld.
Dan verrijst de wassende maan,
het zwerk wordt helder.
Het lawaai van de aarde verstomt,
de harmonie van de hemel begint te klinken,
de ziel hoort het, langzaam, zachtjes wordt hij
door de zoete armen van de droom in slaap
gewiegd.

KAMERKOOR COLLEGIUM
ENGELS

EDWARD ELGAR
WEARY WIND OF THE WEST

“Weary wind of the West
Over the billowy sea —
Come to my heart, and rest !
Ah, rest with me!
Come from the distance dim
Bearing the sun's last sigh;
I hear thee sobbing for him
Through all the sky.”

So the wind came,
Purpling the middle sea,
Crisping the ripples of flame —
Came unto me;
Came with a rush to the shore,
Came with a bound to the hill,
Fell, and died at my feet—
Then all was still.

VAUGHAN WILLIAMS
THE BLUE BIRD

The lake lay blue below the hill,
O'er it, as I looked, there flew
Across the waters, cold and still,
A bird whose wings were palest blue.

The sky above was blue at last,
The sky beneath me blue in blue,
A moment, ere the bird had passed,
It caught his image as he flew.

VERMOEIDE WESTENWIND

“Vermoeide Westenwind
over de golvende zee -
Kom naar mijn hart en rust!
Ach, rust bij mij!
Kom van de schemerige einder,
Breng de laatste zucht van de zon;
Ik hoor je overal aan de hemel
schreien om hem”

Toen kwam de wind,
Verpurperde de middenzee,
Rimpelde de golvengloed
Kwam bij me;
Hij stortte zich op de kust,
Sprong naar de heuvel,
Viel, en stierf aan mijn voeten -
En toen was alles stil.

DE BLAUWE VOGEL

Blauw lag het meer aan de voet van de heuvel;
over zijn koude, stille water zag ik
een vogel vliegen en zijn vleugels
waren van het lichtste blauw.

De hemel boven mij was eindelijk blauw,
De hemel onder mij blauw in blauw,
Een moment, voordat de vogel voorbij was,
Werd zijn beeld gevangen in zijn vlucht.

BENJAMIN BRITTEN

THE SUCCESSION OF FOUR SWEET MONTHS

First, April, she with mellow showers
Opens the way for early flowers;
Then after her comes smiling May,
In a more rich and sweet array;

Next enters June, and brings us more
Gems, than those two, that went before:

Then (lastly) July comes, and she
More wealth brings in, than all those three.

EDWARD ELGAR

LOVE'S TEMPEST

Silent lay the sapphire ocean,
Till a tempest came to wake
All its roaring, seething billows
That upon earth's ramparts break.

Quiet was my heart within me,
Till your image, suddenly
Rising there, awoke a tumult
Wilder than the storm at sea.

EDWARD ELGAR

THE SHOWER

Cloud, if as thou dost melt, and with thy train
Of drops make soft the Earth, my eyes could weep
O'er my hard heart, that's bound up and asleep;

Perhaps at last, Some such showers past,
My God would give a sunshine after rain.

VIER ZACHTE MAANDEN OP EEN RIJ

Eerst baant april met haar malse regens
het pad voor de allervroegste bloemen;
dan volgt mei haar glimlachend op,
maar rijker en zachter nog getooid.

Vervolgens breekt juni aan en geeft ons
meer juwelen dan de twee die haar
voorgingen:
en (tot slot) komt juli dan en zij
brengt nog meer weelde dan al die eerste drie.

LIEFDESSTORM

Zwijgend lag de saffieren oceaan,
totdat een storm al zijn golven
bulderen en zieden deed
en breken op de aarden wal.

Rustig was mijn hart in mijn binnenste
totdat jouw beeld dat daar opeens
verrees, een tumult opwekte,
heviger dan de storm op zee.

REGENBUI

Wolk, als – zoals jij met jouw regen de aarde smelten
doet en zacht maakt– mijn ogen tranen konden laten
over mijn hardvochtige hart dat ingekapseld is en
slaapt,
dan zou God mij uiteindelijk misschien, na een paar
van die buien, zonneshijn geven na regen.

Kamerkoor Collegium: Programma

Engelse Renaissance & Zoltán Kodály

Twée carols:

Nowell, nowell: Tidings true
Lullay: I saw

anoniem, vóór 1450
anoniem, vóór 1450

Boetepsalm:

Lord in thy Wrath
Burial Service

William Byrd (1543-1623)
Thomas Morley (1558-1603)

Twée sacred madrigals:

Then David moured
O Jonathan

Thomas Tomkins (1571-1656)
Thomas Weelkes (1575-1623)

Twée anthems

Hosanna to the Son of David
O sing unto the Lord a new Song

Thomas Weelkes
Thomas Tomkins

*Zes werken van **Zoltan Kodaly** (1882-1967)*

Első aldozas	(1942)
Székely keserves	(1934)
Fölszállott a páva	(1937)
Ének Szent István királyhoz	(1938)
Esti dal	(1938)
Matrai képek	(1931)

Lullay: I saw

Lullay lullow lully lullay
 bewy bewy lully bewy
 lully lullow lully lullay
 baw baw, my barnë,
 sleep softly now.

I saw a sweetë, seemly sight,
 a blissful burd, a blossom bright,
 that mourning made and mirth of
 mang.

Lullay lullow lully lullay ...

A maiden mother, meek and mild,
 in cradle keep a knavë child,
 that softly sleep, she sat and sang.

Nowell, nowell: Tidings true

Nowell, nowell, this is the salutation
 of the angel Gabriël.

Tidings true there become new sent
 from the Trinity,
 by Gabriel to Nazareth, city of Galilee:
 a clean maiden and pure virgin thoro'
 her humility
 hath conceived the person second in
 deity.

Nowell, nowell...

When the first presented was before
 her fair visage,
 In the most demure and goodly wise
 he did to her homage
 And said: Lady, from heaven so high,
 that Lordës heritage
 The which of thee born would be, I am
 sent on message.

Wiegelied: ik zag ...

Juju, mijn kindje
 slaap nu stil.

Ik zag een zacht bevallig beeld,
 een gezegende maagd,
 een bloeiende bloem:
 zij maakte mij droef,
 maar ook blij tegelijk.

Juju, mijn kindje...

Een moedermaagd, mild en
 ootmoedig,
 met in de kribbe een kinderknaap.
 Zij zat te zingen, hij stil in slaap.

Maria Boodschap

Kerstmis, Kerstmis, dit is de groetenis
 van de engel Gabriël.¹

Van God, drieluldig, werd door Gabriël
 een ware boodschap gebracht
 naar een stad in Galilea, Nazareth: in
 haar ootmoed is een onbevleete vrouw,
 een reine maagd, zwanger geworden
 van de Zoon van God.

Kerstmis, Kerstmis...

Toen Gabriël verscheen voor haar
 schoon gelaat, huldigde hij haar op de
 meest stemmige en hoffelijke wijze en
 zei: "Vrouwe, vanuit de hemel hoog
 boodschap ik u dat de erfenis des
 Heren uit u geboren wordt."

¹ Vergelijk Lucas 1:26-38, waarin de aankondiging van de geboorte van Jezus door Gabriël wordt beschreven.

Nowell, nowell...

Hail, virgin celestial, the meekest that
ever was;
Hail, temple of deity and mirror of all
grace;
Hail, virgin pure, I thee ensure, within
full little space
Thou shalt receive and him conceive
that shall bring great solace.

Nowell, nowell...

Suddenly she, abashed truly, but not
all thing dismayed,
With mind discreet and meek spirit to
the angel said:
With what manner should I child bear,
the which ever a maid
Have lived chaste all my life past and
never man assayed?

Nowell, nowell...

Then again to her certain answerd
the angel:
O lady dear, be of good cheer, and
dread thee never a del;
Thou shalt conceive in thy body, mai-
den, very God himself,
In whose birth heaven and earth shall
joy, called Emmanuel.

Nowell, nowell ...

Not yet, he said, six months past thy
cousin Elizabeth,
That was barren, conceived Saint John;
true it is that I tell.
Since she in age, why not in youth
mayst thou conceive as well,
If God will, whom is possible to have
done every del?

Nowell, nowell ...

Kerstmis, Kerstmis...

"Wees gegroet, hemelse maagd, aller-
ootmoedigst. Wees gegroet, tempel
van God, spiegel aller gratie. Wees
gegroet, reine maagd, ik verzeker u,
binnen de kortste tijd zult u zwanger
zijn van Hem, die grote troost zal
brengen."

Kerstmis, Kerstmis...

Plots waarlijk verlegen, maar niet vol-
strekt verschrikt, zei zij, bescheiden en
ootmoedig, tot de engel: "Hoe zal ik
een kind dragen, die altijd mijn hele
leven kuis als maagd heb geleefd en
mij nooit aan een man heb gegeven?"

Kerstmis, Kerstmis...

Toen weer antwoordde haar de engel
op stellige wijze: "O, vrouwe lief, wees
gerust en in het geheel niet bevreesd;
in uw lichaam zult u, maagd, God
zelve ontvangen, Emmanuel, in wiens
geboorte hemel en aarde zich zullen
verheugen."

Kerstmis, Kerstmis...

"Nog geen zes maanden geleden," zei
hij, "werd uw onvruchtbare nicht,
Elizabeth, zwanger van de heilige
Johannes; wat ik zeg is waar. Als zij
op haar leeftijd nog zwanger kon
worden, waarom dan u ook niet in uw
jeugd, – als God dat wil, voor wie
alles mogelijk is."

Kerstmis, Kerstmis...

Then again to the angel she answered
womanly:
Whatever my Lord command me do I
will obey meekly.
Ecce, sum humillima ancilla Domini;
Secundum verbum tuum, she said, fiat
mihi.

Nowell, nowell, this is the salutation
of the angel Gabriel.

Lord in thy wrath

Lord in thy wrath correct me not, nor
in thy fury vex,
give tears, give grace, give penitence
unto my sinful sex,
for that the arrows of thy wrath are
fixed in my heart,
and thou hast laid thine hand on me,
for my most just desert.

Burial Service

*To be sung before the Corps, at going into
the church*

I am the resurrection and the life, saith
the Lord: he that believeth in me, yea,
though he were dead, yet shall he live:
and who so ever liveth and believeth
in me shall not die for ever.

I know that my Redeemer liveth,
and that I shall rise out of the earth in
the last day, and shall be covered
again with my skin, and shall see God
in my flesh: yea, and I myself shall
behold him, not with other but with
these same eyes.

Toen antwoordde zij, vrouwelijk, de
engel weer: "Wat mijn Heer mij beveelt
te doen, daaraan zal ik ootmoedig
gehoorzamen. Zie, ik ben de nederig-
ste dienstmaagd des Heren; naar uw
woord," zei ze, "zal mij geschieden."

Kerstmis, Kerstmis, dit is de groetenis
van de engel Gabriël.

God in uw toorn¹

God straf mij niet in uw toorn, en
kastijd mij niet in uw gramschap,
beween, vergeef en begunadig mijn
zondig geslacht,
want de pijlen uwer toorn steken mij
in het hart
en uw hand rust op mij om mijn
volledig verdiende verlatenheid.

Begrafenisdienst

*Te zingen voor het lichaam bij het betre-
den der kerk.*

Ik ben de opstanding en het leven,
zegt de Heer; wie in mij gelooft, zal
leven, ook al is hij gestorven, en een
ieder die leeft en in mij gelooft, zal in
eeuwigheid niet sterven.²

Maar ik weet: mijn verlosser leeft en
ten laatste zal hij op het stof optreden.
Nadat mijn huid aldus geschonden is,
zal ik uit mijn vlees God aans-
chouwen, die ik zelf mij ten goede
aanschouwen zal. Die mijn eigen ogen
zullen zien en niet een vreemde.³

1 Een samenvatting van psalm 38.

2 Evangelie van Johannes, 11: 25-26. Jezus zegt dit tegen Marta, die hem aanspreekt over
de dood van haar broer, Lazarus.

3 Het boek Job, vers 19: 25-29.

We brought nothing into this world,
neither may we carry anything out of
this world. The Lord giveth and the
Lord taketh away, even as it pleaseth
the Lord, so cometh things to pass,
blessed be the name of the Lord.

To be sung at the grave

Man that is born of a woman hath but
a short time to live and is full of
misery. He cometh up and is cut down
like a flower; he flyeth as it were a
shadow, and never continueth in one
stay.

In the midst of life we be in death: of
whom we seek for succour, but of
thee, O Lord, which for our sins justly
are moved? Yet, O Lord, God most
holy, O Lord most mighty, O holy and
most merciful Saviour, deliver us not
into the bitter pains of eternal death.

Thou knowest. Lord, the secrets of our
hearts; shut not up they merciful eyes
to our prayers; but spare us, Lord
most holy, O God most mighty, O
holy and merciful Saviour, thou most
worthy Judge eternal, suffer us not, at
hour last hour, for any pains of death,
to fall from thee.

*To be sung after the Earth is cast upon the
Body*

I heard a voice from heaven, saying
unto me, Write, From henceforth
blessed are the dead, which die in the
Lord: even so said the Spirit; for they
rest from their labours. Amen

Niets brachten we in deze wereld,
niets zullen we er uit mogen meene-
men. De Heer heeft gegeven, de Heer
heeft genomen naar het hem behaagt,
zo voleindigen de dingen zich, geze-
gend zij de naam des Heren.¹

Te zingen aan het graf

De mens, uit een vrouw geboren, is
kort van dagen en zat van onrust.
Als een bloem ontluikt hij en verwelkt,
als een schaduw vliedt hij heen en
houdt geen stand.²

Midden in het leven zijn we in de
dood: bij wie anders zoeken wij om
hulp dan bij u, o Heer, die vanwege
onze zonden terecht geraakt is? Lever
ons echter, o Heer, heiligste God, O
heilige en meest genadige Redder, niet
over aan de bittere pijnen van de
eeuwige dood.

U kent, Heer, de geheimen onzer har-
ten; sluit uw genadige ogen niet voor
onze gebeden, maar spaar ons, aller-
heiligste Heer. O machtigste God, o
heilige en genadige Redder, gij, waar-
digste en eeuwige Rechter, sta niet toe
dat wij in ons laatste uur vanwege de
pijnen der dood van u vandaan vallen.

*Te zingen wanneer aarde op het lichaam is
uitgestrooid*

En ik hoorde een stem uit de hemel
zeggen: schrijf, zalig de doden, die in
de Heer sterven, van nu aan. Ja, zegt
de Geest, dat zij rusten van hun moei-
ten, want hun werken volgen hen na.
Amen.³

1 Het boek Job 1: 21. De tekst luidt: "Naakt ben ik uit de schoot mijner moeder gekomen, naakt zal ik daarheen weder keren. De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, de naam des Heren zij geloofd."

2 Het boek Job, vers 14: 1-3.

3 Openbaringen, 14: 13

Then David mourned

Then David mourned with this lamentation, over Saul, and over Jonathan, his son.

O, Jonathan

O, Jonathan, woe is me for thee, my brother Jonathan: very kind hast thou been unto me; thy love to me was wonderful, passing the love of women.

Hosanna to the Son of David

Blessed be the king that cometh in the name of the Lord. Hosanna. Thou that sittest in the highest heavens. Hosanna in excelsis deo.

O sing unto the Lord

O sing unto the Lord a new song: let the congregation of saints sing praise unto him. Let Israël rejoice in him that made him and let the children of Sion for ever sing Alleluia.

Első áldozás

Jöjjeték, választottak!
Távozz, hívságos világ!
Távozz, földi balgaság!
Lobbanjatok lángra szívek
Az oltár áldozatján!
Most jerték boldogan!
És járuljatok az Úr elé
Még hódolva szent fölsége előtt
Boruljatok le térdre mind,
A Krisztus itt van!

Toen treurde David¹

En David zong dit klaaglied over Saul en zijn zoon Jonathan:

O, Jonathan²

O, Jonathan, het is mij bang om u, mijn broeder Jonathan, gij waart mij zeer lief; uw liefde was wonderlijker dan liefde van vrouwen.

Hosanna aan de zoon van David³

Hosanna de zoon van David, gezegend hij die komt in de naam des Heren; Hosanna in de hoogste hemelen. Hosanna, God in den hoge.

Zingt de Here een nieuw lied⁴

Zingt de Here een nieuw lied
zijn lof in de gemeenten der vromen.
Israël verheuge zich in zijn maker,
laten de kinderen Sions juichen over
hun koning. Halleluja.

Eerste communie

Kom, uitverkorenen.
Verdwijn, ijdele wereld.
Verdwijn, aardse dwaasheid.
Harten, ontvlamt u
aan het altaar-offer.
Verschijn nu gelukzalig
voor de Heer.
Geef u over aan zijn heilige majesteit,
en knielt allen terneder,
want Christus is onder u!

1 2 Samuel, 1: 17

2 2 Samuel, 1: 26

3 Matteüs 21: 9. De intocht van Jezus in Jeruzalem.

4 Psalm 149: 1-2

Sërkenj fél Krisztus nyája!
Bűnös lélek félre állj! Féltre!
Kisdedé a mēnnyországa
A Bárány lakomája
Most jerték boldogan!
Az éltető és áldó napsugár!
Édes Mestërünk a nyájas Jézus
Mestërünk megáldjon,
Tēgye ránk jóságos kezét,
Nē hagyjon árván

Székely keserves

Aj, sirass édöss anyám,
mig előttd járok,
Mer aztán sirathatsz,
ha útnak indulok,
Útnak indulásom,
nincsen maradásom.
Az irígyek miatt
esétt bújdosásom.

Istenēm, Istenēm,
hol leszén halálom?
Erdönē, vagy mezön,
vagy pedig tengērēn?
Ha erdön, veszék el
Ki temet al engēm?
Ha tengērēn veszék,
ki sirat mēg engēm?

Tengērnek nagy partja:
Koporsóm oldala
Tengērnek mélysége:
Koporsóm feneke,
Tengēr sűrű habja:
Szēmfédelem leszén,
Tengērnek zúgása:
harangszóm is leszén.

El is eltemetnek
az erdei vadak,
Mēg is mēgsiratnak
az égi madarak.

Verhef u, Christus' kudde!
Gaat heen, zondige ziel.
Gaat heen, zondige ziel.
De kinderen behoort het rijk Gods,
het feest van het Lam,
de pure wijn der maagden,
de leven schenkende, zegenende zon!
Lieve Heer, zoete Jezus, leg uw wel-
dadige hand op ons terneder,
Laat ons niet alleen.

Een barre rustplaats

Huil, nu ik hier nog ben,
mijn lieve moeder,
want wanneer ik weg zal zijn,
kun je niet meer wenen.
Wegen laat ik achter me,
mij rest geen bestaan;
weg moet ik omwille van
de afgunst der mensen.

Heer, mijn Heer,
waar zal mijn graf ooit komen?
Is het in het bos, in het veld,
in de zee?
Maar wanneer ik sterf in het bos,
wie zal mij dan begraven?
En wanneer ik wegzink in de zee,
wie zal mij dan bewenen?

Zee met je brede kust:
jouw strand is mijn kist,
Zee met je diepe water:
jouw bodem is mijn baar.
Zee van golven:
jouw schuim sluit mij de ogen toe.
Zee van geruis:
jouw branding luidt mijn doodsklok.

De dieren in het bos
zullen mij begraven.
De vogels in de hemel
zullen mij bewenen.

Fölszállott a páva

“Fölszállott a páva, vármégye házára
Sok szegény legénynek szabadulására.”

Kényes, büszke pávák,
Napszédítő tollak,
Hírrel hirdessétek: másképpen lesz
holnap?
Másképpen lesz holnap, másképpen
lesz végre,

Új arcok, új szemek kacagnak az egre.
Új szelek nyögetik az ős magyar fákat,
Várjuk már, várjuk az új magyar
csodákat!

Vagy bolondok vagyunk, sel veszünk
egy szálíg.
Vagy ez a mi hitünk valóságra válik.
Vagy lessz új értelmük a magyar
igéknek, vagy marad régiben a bús
magyar élet.

Vagy láng csap az ódon vad vármé-
gyeházra,
Vagy itt ül a lelkünk tovább léigázva.

Fölszállott a páva, vármégye házára,
A szegény raboknak szabadulására.

Ének szent István Királyhoz

Ah, hol vagy magyarok tündöklő
csillaga?
Ki voltál valaha országunk istája.
Hol, hol vagy István király? magyar
kíván,
Gyaszos öltözetben té elötted sírván.

De pauw vliegt op

“De pauw vliegt op en strijkt neer op
de burcht. Onze ongelukkige jongens
komen vrij.”

Teer-trotse pauw, getooid in je glans
als de dageraad,
verkondig dat morgen alles verandert,
dat morgen
alles verandert, eindelijk alles
verandert.

Dan lacht een nieuw gezicht met jonge
ogen naar de hemel en waait een frisse
wind door het oud-Hongaarse woud.
Wij verwachten een wonder, een
nieuw Hongarije.

Zijn wij dwaas en zullen wij sterven
tot de laatste man, of wijzigt zich alles
werkelijk, zoals we verwachten?
Zullen onze leuzen uiteindelijk toch
tot waarheid worden, of blijft in Hon-
garije het leven triest en troosteloos?

Zullen vlammen werkelijk de oude
burcht verwoesten,
of zal onze ziel in de toekomst ge-
knecht moeten blijven?

“De pauw vliegt op en strijkt neer op
de burcht. Onze ongelukkige gevan-
genen komen vrij.”

Lied voor de heilige koning Istvan¹

Waar toch is de stralend Hongaarse
ster,
steun en toeverlaat van ons land?
Waar is de hoop der Hongaren,
Istvan, onze koning?
In rouw gekleed, treur ik om u.

¹ Stephanus (970-1038), eerste koning van Hongarije. In 1000 gekroond, in 1038 heilig verklaard door paus Gregorius VII.

Rëad emlékezvén csordulnak
könynyei
Búval harmatoznak mezei
Lankadnak szüntelen vitézlő karjai
Nem szünnek iszonyú sírastól szémei.

Virágos ker vala híres panonia,
Mély kertét öntözé híven Szűz Mária.
Isten igéje elt, bő volt szép virága
Mégghomályosodott örvendetés napja.

Elödbe borulunk, bús magyar fiad,
Hozzád fohászkodunk, árva
maradékid,
Nézz már István kirly bánkódó
hazáddó hazádra,
Forditsd szémeidet árva országodra.

Tëhozzád Mária Szent István
királylyal,
Kërësztfán érettünk szenvedő fiaddal
Egész Magyarország sír és
panaszkodik, so hajt
Óhajt sfohaszkodik, hol?

Esti dal

Erdő mellett ésvetëdtem,
Subám fejem alá tëttem,
Öszszëttem két kezemet,
Úgy kërtem jó Istenëmet
Ën Istenëm, adjál szállást,

Már mëguntam a járkálást,
A járkálást, a bujdosást,
Az idegën földönlakást.
Adjon Isten jó éjszakát,
Küldje hozzám szent angyalát,
Bátorítsa szívünk álmát.
Adjon Isten jó éjszakát,
Adjon Isten jó éjszakát.

Ik herdenk u, laat vrij mijn tranen
stromen, besprenkel met droefheid
mijn aarde.

Voltooien kan ik mijn klagen niet,
eindeloos wenen mijn ogen om u,
steun der berooiden.

Uit de beroemde Pannonische tuinen,¹
door de maagd Maria eens besproeid,
bied ik u, heer, een bloeiende bloesem,
een wonder dat zijn weerga niet kent.

Wordt ons, uw droeve Hongaren,
gewaar, die tot wees zijn geworden.
Wij smeken u: bespeur toch de
treurnis om een ouderloos land,
en sla, vader, uw ogen niet neer.

Heilige Istvan en heilige Maria,
moeder van Jezus, die aan zijn kruis
heeft geleden,
heel Hongarije weent nu en treurt,
heel het vaderland lijdt en zucht.
Waar bent u, stralend Hongaarse ster.
Waar toch bent u?

Avondlied

's Avonds in het bos
plooi ik mijn mantel tot kussen.
Ik vouw mijn handen samen
om u, mijn Heer, te smeken:
"Goede God, schenk mij een schuil-
plaats.

Ik ben het zwerven zo moe,
te moeten toeven, te dolen en dwalen
met enkel de hemel tot dak voor mijn
hoofd.

Geef mij, Heer, een goede nacht,
stuur uw heilige engel naar hier.
Schenk mij in mijn dromen moed
en geef mij, Heer, een goede nacht."

¹ Pannonia, Romeinse provincie, ongeveer overeenkomend met Hongarije.

Mátrai Képek

I

A Vidrócki hirës nyája
Csörögmorog a Mátrába
Mert Vidróckit nem találja.
Mëgyën az nyáj, mëgyën az nyáj,
Környes-körül a gaz alján.
"Ugyan hol állok elejbe,
Kerek erdõ közepébe?"
Hoz'ki babám szûröm, baltám,
Hagy mënyek az nyájam után.
Mert lëvágják az kanomat,
Keselylábú ártányomat.
Hej baltám, édës baltám.
Estelëdik már az idõ,
Szállást kérnék,
de nincs kitõl.
Sûrû erdõ a szállásom,
Csipkebokor a lakásom,
Sûrû erdõ a szállásom.
Már Vidrócki emelgeti a bankót,
Õszhajnalon elvezeti a csikót.
Elvezeti amerre a nap lëjár
Arra, tudom, a gazdája sosëm jár.
Hallottadë Vidróckinak nagy hírit?
Pintër Pista hogy lëvágta a fejét
Pintër Pista úgy lëvágta,
Mingyár lëborult Vidrócki a földre
A Vidróckit ki mossa ki a vérbõl?
Azt áldja mëg az Úristen az égbõl.
Úgy száll arra az Úristen áldása,
Mint az égbõl az esõ szakadása.
A Vidrócki sírhalmára
Gyöngy hull a koporsójára.
Hej Vidrócki, most gyere ki!
Hat vármëgye vár ideki!
"Mit ér nekëm hat vármëgye?
Tizënkettõ jöjön ide.

Liederen uit de Matra

I

Vidróczki's beroemde schaapskudde
loopt blatend door het Matra-gebergte.
Ze kunnen Vidróczki niet vinden.
Ze lopen en lopen,
en grazen de bodem kaal.
"Waar kan ik mijn kudde vinden,
zouden ze soms in het bos zijn?
Liefje, breng me mijn mantel en mijn
stok en laat me mijn kudde gaan
zoeken.
Anders wordt ze gestolen of gaan mijn
schapen misschien dood".
"Het wordt al donker, ik moet een
huis vinden, waar ik naar binnen kan,
maar er is er geen in de buurt. Daarom
ga ik maar onder een struik slapen.
Het bos zal voor vannacht mijn won-
ing zijn."
In de ochtendschemering
vindt Vidróczki zijn kudde
en bij zonsondergang
komt hij met zijn schapen thuis.
"Heb je gehoord wat Vidróczki is over-
komen? Pintër Pista heeft zijn hoofd af-
gehakt. Hij heeft hem zo snel onthoofd
dat het direct op de grond viel."
"Wie geeft Vidróczki eerherstel? God
zal hem zegenen en wel met zo veel
zegeningen als er regendruppels uit
de hemel vallen."
Waterparels vallen neer op Vidróczki's
doodskist. "Sta op uit je kist, Vidrócz-
ki. Hier zijn zes Hongaarse provincies
om je eer te herstellen."
"Zes is niet genoeg, laat er maar
twaalf komen."

II

Elmëgyëk, elmëgyëk
 El is van vágásom,
 Ebbe rongyos kistanyába
 Nincsen maradásom.
 Ha elmégy, ha elmégy
 Csak hozzám igaz légy
 Igaz szeretetéd babám
 Hamisra në fordítsd!
 Ha jóra fordítod
 Áldjon mëg az Isten
 Ha rosszra fordítod babám
 Verjën mëg az isten!

III

Madárka, madárka
 Csácsogó madárka
 Vidd el a levellem
 Szép magyar hazámba.
 Ha kérdik ki küldte
 Mondjad hogy az küldte
 kinek bánatjába
 Szíve fájdalmába,
 Méghasad a szíve.

IV

Sej a tari réten
 Piros barna
 kislány,
 Arra mëgy ëgy piros, barna legény.
 Lëvëszí kalapját.
 Mit csinálsz të kislány,
 Piros, barna kislány.
 Látod, hogy a vig tari nagy rétën a
 Szénát gyűjtögetem.
 Nem való az nélkëd,
 Piros, barna kislány.
 Nékëd csak ëgy híves szoba kellene,
 Ki-be varrogatnál.
 (Sej a tari réten)

II

"Ik ga weg, ik vertrek,
 ik wil weg,
 want ik vind deze kleine,
 arme boerderij niet leuk meer."
 "Als je weggaat,
 blijf dan altijd
 eerlijk
 tegenover mij!
 Als je je liefde in ere houdt,
 zal God je zegenen,
 maar als je me niet trouw blijft,
 zal God je daarnaar ook behandelen."

III

"Vogeltje, vogeltje,
 tjilpend vogeltje,
 breng mijn brief naar
 mijn mooie, Hongaarse vaderland.
 Als ze vragen van wie de brief
 afkomstig is, zeg dan
 dat hij komt van iemand
 wiens hart
 bijna breekt van verdriet."

IV

Op de weilanden bij Tari
 loopt een wulps meisje:
 rood van lip en bruin van haar.
 Een even wellustige knaap komt haar
 tegen en neemt zijn hoed af:
 "Wat doe je daar,
 lekker meisje?"
 "Dat zie je toch,
 ik breng de dieren hooi."
 "Dat moet je niet te doen,
 lieverdje.
 Jij zou in een koele kamer moeten
 zitten naaien: op en neer, op en neer."
 (Op de weilanden bij Tari)

V

Két tyúkom tavali,
három harmadévi,
Hajtsd haza Juliskam,
zabot adok néki.
Pite sárga, pite búbos,
pite mind a három.
Az uram is itthon vagyon,
ninscen semmi károm!

Hallodë, tē szolgáló,
Körmöjlön mēg a holló!
Mēgdöglött már a szürke,
Mitsináljunk már véle?
Ha tudtátok hogy az enyém,
mér adtak ënni?
Azért adtunk kommasszony,
nem hagytuk elveszni!

Ki van borér? De soká jár!
Verd mēg Isten, mé' nem jön már?
Még ma egy csēppet sēm ittam,
Bizony maj'mēghalok szomjan!

A fűzfának ninscen tövi,
A vendégnek ninscen szēmi
Szēmi vóna, hazamēnne,
Ilylyen soká itt nem lēnne.

Két tyúkom tavali,
három harmadévi,
Hajtsd haza Juliskam,
zabot adok néki
Pite sárga, pite búbos,
pite mind a három.
Az uram is itthon vagyon,
ninscen semmi károm!

Apczon lakom, keress mēg,
Két lányom van, szeresd mēg!
Nékēd adom egygyiket
Vēdd el akármēlylyiket.

Ki a lányát férhēz adja,
Lēgyēn bukros dunnahaja,

V

"Van vorig jaar heb ik twee kippen
en nog drie van het jaar daarvoor."
"Breng ze hier, Juliska,
ik ga ze voeren.
De ene kip is geel, de andere blauw.
Mooi zijn ze alle drie.
Mijn man is trouwens ook thuis:
alles is dus gezellig."

"Luister, meisje,
ons grijze paard is dood.
Wat moeten we doen?"

"Als jullie weten dat-ie dood is,
waarom geven jullie het dan voer?"
"Omdat wij het van de dood willen
redden, natuurlijk."

"Wie is de wijn halen? Potverdorie,
waarom komt hij niet?
Ik heb vandaag nog niets gedronken,
ik verga van de dorst!"

"Die gast heeft geen ogen in zijn kop.
Want als hij ze wel had gehad, dan
was hij allang naar huis vertrokken en
zou hij niet meer hier op onze kosten
zitten potverteren."

"Van vorig jaar heb ik twee kippen
en nog drie van het jaar daarvoor."
"Breng ze hier, Juliska,
ik ga ze voeren.
De ene kip is geel, de andere blauw.
Mooi zijn ze alle drie.
Mijn man is trouwens ook thuis:
alles is dus gezellig."

"Ik woon in Apcz, kom even langs.
Ik heb twee dochters. Je mag ze lief-
hebben! Ik geef je er een; je mag kiezen
met welke je wil trouwen."

"Wie een dochter te koop heeft,
moet een warme donsdeken hebben

Ki a fiát házaitja,
Lëgyën bora, pálinkája.

Kimenj vendég a hazából.
Mert fát kapok a lóc alól!
Csiviritëm, csavarítom,
majd a hátadra lapítom!

Két tyúkom tavali,
három harmadévi,
Hajtsd haza Juliskam,
zabot adok néki
Pite sárga, pite búbos,
pite mind a három.
Az uram is itthon vagyon,
ninscen semmi károm!

Hallodë, të szolgáló,
Pite, pite, pite, pite...
Hallodë, të!
Ninscen semmi károm!

en wie een zoon te koop heeft,
wijn en sterke drank."

"Donder op, gast, weg uit mijn huis.
Want anders haal ik een stevige stok!
En dan zal ik je
er uit knuppelen!"

"Van vorig jaar heb ik twee kippen
en nog drie van het jaar daarvoor."
"Breng ze hier, Juliska,
ik ga ze voeren.
De ene kip is geel, de andere blauw.
Mooi zijn ze alle drie.
Mijn man is trouwens ook thuis:
alles is dus gezellig."

"Luister, meisje..."
"Kippen, kippen, kippen, kippen..."
"Luister!"
"Alles is dus gezellig."

Kamerkoor Collegium, Programma

Images du Coeur; een romantische reis

Hector Berlioz	Chant sacré (uit: Irlande, op. 2, nr. 6) Le ballet des Ombres; Ronde nocturne (1829)
Gabriel Fauré	Le Ruisseau, op. 22 Madrigal, op. 35 Les Djinnns, op. 12
Saint-Saëns	Calme des nuits, op. 68 Romance du Soir, op. 118
Claude Debussy	Uit Préludes, boek I (1914) : - nr. 8 La fille aux cheveux de lin - nr. 12 Minstrels Romance (1891; transcriptie voor koor door Anneke Volbeda, 1988) Uit Préludes, boek I (1914): - nr. 5 Les collines d'Anacapri
Johannes Brahms	Uit Drei Intermezzi, op. 117 - nr 2 (in bes klein) andante non troppo e con molta espressione Fünf Gesänge, op. 104: - Nachtwache I - Nachtwache 11 - Letztes Glück - Verlorene Jugend - Im Herbst
Jean Sibelius	Lied meines Herzens, op. 18, nr 6 Drömmama
Lili Boulanger	Hymne au Soleil (1918)

CHANT SACRÉ

Muziek: Hector Berlioz (1803-1869)

Tekst: Th. Gounet

Dieu tout-puissant! Dieu de l'aurore,
d'aimer qui fis la douce loi.
Dieu qu'en vain nulle voix n'implore,
Tous les biens! nous viennent de toi.

Ces clartés qu'entre les nuages
Le couchant lance sur nos plages,
Du jour mourant derniers adieux,
Du soir les brillantes étoiles,
Qui de la nuit parent les voiles,
Ne sont qu'un rayon de tes yeux.

Dieu tout-puissant! Dieu de l'aurore,
d'aimer qui fis la douce loi.
Dieu qu'en vain nulle voix n'implore,
Tous les biens! nous viennent de toi.

Du printemps l'haleine embaumée
Du soir les brillantes étoiles,
Ces accords brillants de la lyre,
Ne sont qu'un écho de ta voix.
Ne sont qu'un rayon de tes yeux.
Ne sont que ton souffle sauveur.

Dieu, Dieu! Dieu tout-puissant!

HEILIGE ZANG

God, almachtig, God der ochtendstond,
Gij, die ons de geboden bracht,
God, vergeefs roept u geen enkele mond:
Alle goeds geeft ons uw macht.

De zonsondergang die zijn stralen
Door wolken op de kust laat dalen;
De dag die eindigt in zieletoegen;
De schitterende sterren die zacht
Nevels doen twinkelen in de nacht;
– Zij zijn slechts het licht van uw ogen.

God, almachtig, God der ochtendstond,
Gij, die ons de geboden bracht,
God, vergeefs roept u geen enkele mond
Alle goeds geeft ons uw macht.

De geur die het voorjaar passioneert,
De schitterende sterren van de avond,
Deze schitterende akkoorden van de lier
– Zij zijn slechts de echo van uw stem.
– Zij zijn slechts het licht van uw ogen.
– Zij zijn slechts uw verlossende ademtocht.

God, God! Almachtige God!

LE BALLET DES OMBRES

Muziek: Hector Berlioz (1803-1869)

Tekst: Albert Duboys

Formez vos rangs, entrez en danse!
L'ombre descend, le jour s'enfuit.
Ombres, votre règne commence
Dans la sombre horreur de la nuit.

Lorsque le souffle des orages
Agite les vertes forêts,
Il vient aussi dans nos bocages
Faire frémir les noirs cyprès.

Formez vos rangs, entrez en danse,
Ombres, prenez vous par la main,
Troublez cet auguste silence
Qui règne sur le genre humain!

Pour les rangs point de jalousie,
Ombres de bergers et de rois!
Oubliez que l'orgueil, l'envie
Vous divisèrent autrefois!

L'un n'éprouva que des traverses;
Dans le bonheur l'autre vécut.
Tous ont pris des routes diverses
Pour venir tous au même but.

Ombres, oubliez de la terre
Et les plaisirs et les travaux!
Formez une danse légère
Qui courbe à peine les pavots!

Formez vos rangs, entrez en danse!
Mais la lune se lève et luit.
Gagnons l'Elysée en silence,
Et rendons la calme à la nuit!

Mortels lorsque dans les nuits sombres
Notre voix vous réveillera,
Songez bien qu'à la voix des ombres,
Un jour, la vôtre s'unira!

Pourquoi nous craindre, enfants des hommes?
Ce que vous êtes nous l'étions!
Et vous serez ce que nous sommes.
Au revoir! nous nous reverrons.

BAL DER SCHIMMEN

Begin de dans en sluit de rijen,
De dag vervaagt, het duister valt.
Schimmen, begin uw heerschappij en
de nacht met uw afgrijselijk bal.

Wanneer woedende stormen waaiend
door de groene bossen gieren,
dan ratelen, in lanen zwaaiend,
onze zilveren populieren.

Begin de dans en sluit de rijen,
Schimmen, pak elkaar bij de hand.
Verbreek dit ontzagwekkend zwijgen
dat zoveel mensen overmant.

Bestrijdt de afgunst in uw rijen,
schimmen van vorst en bedelaar.
Vergeet dat ooit hautain benijden
u heeft verwijderd van elkaar.

Velen leden onder ellende
and'ren kenden enkel welzijn.
Waarheen ook elk zijn steven wendde
zijn einddoel zou hetzelfde zijn.

Schimmen, vergeet de aardse lusten,
de lasten moeten ook verzaakt.
Begin de dans zo licht en luchtig
dat u de bloemen nauw'lijks raakt.

Begin de dans en sluit de rijen,
De maan komt op en schijnt vol pracht.
U zult verstild voor Eden strijden
en rust vergunnen aan de nacht.

Sterf'lijken, als in een stille nacht
onze stemmen jullie wekken,
bedenk dan dat ook u op een dag
bij ons, schimmen, in zult trekken.

Waarom, mensenkind'ren, ons vrezen?
Wat u nu bent dat waren wij
en wat wij zijn dat zult u wezen.
Tot ziens in onze schimmenrij!

LE RUISSEAU

Muziek: Gabriel Fauré (1845-1924)
Tekst: Pauline Roger

Au bord du clair ruisseau croît la fleur solitaire,
dont la corolle brille au milieu de roseaux.
Pensive, elle s'incline et son ombre légère
se berce mollement sur la moire des eaux.

Fleur, ô doux parfum, lui dit le flot qui passe
à mes tendres accents ta tristesse répond.
à mon suave élan viens marier ta grâce.
Laisse moi t'entraîner vers l'océan profond!

Mais il l'entoure en vain de sa douce caresse,
cette flottante image aux incertains contours,
se dérobe au baiser humide qui l'opprime,
et le flot éploré tristement suit son cours!

MADRIGAL

Muziek: Gabriel Fauré (1845-1924)
Tekst: Armand Silvestre

Inhumaines qui sans merci
vous raillez de notre souci.
Aimez quand on vous aime;
aimez quand on vous aime.

Ingrats qui ne vous doutez pas
des rêves éclos sur vos pas.
Aimez quand on vous aime;
aimez quand on vous aime.

Sachez, ô cruelles beautés
que les jours d'aimer sont comptés.
Sachez, amoureux inconstants
que le bien d'aimer n'a qu'un temps.

Un même destin nous poursuit
et notre folie est la même.
C'est celle d'aimer qui nous fuit;
c'est celle de fuir qui nous aime.

HET BEEKJE

Aan de oever van een helder beekje groeit een bloem alleen,
haar glanzend kroontje bijna onder 't riet bedolven.
Peinzend reikt zij naar voren over het water heen
en wiegt haar lichte schaduw zacht op het moiré der golven.

Een golfje kabbelt voorbij, spreekt haar aan en zegt:
„O bloem, o zoet odeur, mijn ritme, teer, geeft jouw droefheid weer;
jouw gratie met mijn melodieuze verlangen verbonden, wens ik oprecht.
Jou mee te voeren naar de verre oceaan, is wat ik begeer.”

Maar tevergeefs omgeven zijn zoete zorgen haar.
Dit beeld, waarvan de contouren wankel op het water golven,
is voor de kus die hem vochtig beroert, onbereikbaar.
En wenend moet het golfje weemoedig het water weer volgen.

MADRIGAAL

Onmenselijk, wie genadeloos spot
met ons rusteloze lot.
Bemin wanneer je wordt bemind;
bemin wanneer je wordt bemind.

Ondankbaar, wie de dromen op zijn pad
nooit naar waarde heeft geschat.
Bemin wanneer je wordt bemind;
bemin wanneer je wordt bemind.

Weet, jullie, wrede schoonheden:
dagen van liefde zijn zo verleden
Weet, jullie, minnaars zonder medeleven:
weldaden van liefde duren maar even.

Ons vervolgt dezelfde noodlottigheid
en waarlijk dezelfde is onze waanzin,
waardoor wij beminnen wie ons vermijdt
waardoor wij vermijden wie ons bemint.

LES DJINNS

Muziek: Gabriel Fauré (1845-1924)

Tekst: Victor Hugo

Murs, ville,
et port,
asile
de mort,
mer grise
où brise
la brise,
tout dort.

Dans la plaine
naît un bruit.
C'est l'haleine
de la nuit.
Elle brâme
comme une âme
qu'une flamme
toujours suit.

La voix plus haute
semble un grelot.
D'un nain qui saute
c'est le galop.
Il fuit, s'élance,
puis en cadence,
sur un pied danse
au bout d'un flot.

La rumeur approche,
l'écho la redit,
C'est comme la cloche
d'un couvent maudit,
Comme un bruit de foule
qui tonne et qui roule,
qui tantôt s'écroule
et tantôt grandit.

DE DJINNS

Muren, stad
en haven,
schuilplaats
van de dood.
De zee vergrijst
waar de wind
waait.
Alles slaapt.

In de vlakke
groeit geruis:
de adem
van de nacht
schreeuwt
als een geest,
– voor altijd vervolgd
door vlammen van vuur.

'n Hoge stem
ratelt
als een gnoom,
die in vol galop
vlucht door de lucht
en dan, in kadans,
op één voet danst
op de toppen der golven.

Als een kloosterklok,
verdoemd,
weerklinkt in de echo
het nakend geraas,
het gedreun van een meute,
die buldert en brult,
nu eens minder,
dan weer meer.

Dieu! la voix sépulcrale
des Djinns! Quel bruit ils font!
Fuyons sous la spirale
de l'escalier profond!
Déjà s'éteint ma lampe,
Et l'ombre de la rampe,
qui le long du mur rampe,
monte jusqu'au plafond.

Cris de l'enfer! voix qui hurle et qui pleure!
L'horrible essaim, poussé par l'aquilon,
sans doute, ô ciel, s'abat sur ma demeure.
Le mur fléchit sous le noir bataillon.
La maison crie et chancelle, penchée
et l'on dirait que, du sol arrachée,
ainsi qu'il chasse une feuille séchée
le vent la roule avec leur tourbillon.

Prophète! si ta main me sauve
de ces obscurs démons des soirs,
j'irai prosterner mon front chauve
devant tes sacrés encensoirs!
Fais que sur ces portes fidèles
meure leur souffle d'étincelles
et qu'en vain l'ongle de leurs ailes
grince et crie sur ces vitraux noirs.

De leurs ailes lointaines
le battement décroît.
Si confus dans les plaines,
si faible, que l'on croit
ouïr la sauterelle,
crier d'une voix grêle
ou pétiller la grêle
sur le plomb d'un vieux toit.

Mijn God, de dreunende grafdonder
der Djinns! Wat een lawaai.
Vlucht diep onder de oksel
van onze trap.
Mijn lamp dooft al.
De trapeuning reikt,
met haar schaduw schuivend langs de muur,
naar het plafond!

'n Helse stem krijst en brult en krijt.
De vreselijke vloed, – ongetwijfeld gedwongen door noorderwind –
stort zich, o hemel, op mijn woonstee.
De muur zwicht onder het zwart tumult.
Gebogen krijst en kraakt het gebouw
als losgewrikt van de vloer,
zoals storm een gedroogd blad voortjaagt
en -stuwt in wervelwind.

„Profeet, indien voor deze duistere demonen der nacht
uw hand mij beware,
dan werp ik mij – ontbloot mijn hoofd –
voor uw heilig wierookvat ter aarde.
Laat op deze zo trouwe poort
hun hete adem sterven
en laat op dit zwarte vensterglas
vergeefs hun krabbende klauwen kerven.”

Het gebeuk van hun verre vlerken
neemt af.
Zo vaag in de vlakten,
zo zwak
als een sprinkhaan
tjirpt met schrille stem
of de hagel tikt
op het lood van een oud dak.

Les Djinns funèbres,
fils du trépas,
dans les ténèbres
pressent leurs pas.
Leur essaim gronde.
Ainsi, profonde,
murmure une onde
qu'on ne voit pas.

Ce bruit vague
qui s'endort,
c'est la vague
sur le bord;
C'est la plainte
presque éteinte
d'une sainte
pour un mort.

On doute
La nuit . . .
J'écoute: —
Tout fuit,
tout passe,
l'espace
efface
le bruit.

De graf-Djinns,
zonen der dood,
haasten hun schreden
in duisternis.
Hun drom dreigt.
Een ongezien diepe
golf murmelt.

Dit vage geluid,
dat inslaapt:
de branding
aan de kust,
de bijna gedoofde
klacht
van een heilige
over een dode.

Twijfel.
De nacht . . .
Ik luister:—
Alles vlucht.
Alles gaat voorbij.
De ruimte
verstilt
het geruis.

CALME DES NUITS

Muziek: Camille Saint-Saëns (1835-1921)

Calmes des nuits, fraîcheur des soirs,
Vaste scintillement des mondes,
Grand silence des antres noirs
Vous charmez les âmes profondes.

L'éclat du soleil, la gaité,
Le bruit plaisent aux plus futiles;
Le poète seul est hanté
Par l'amour des choses tranquilles.

ROMANCE DU SOIR

Muziek: Camille Saint-Saëns (1835-1921)

Tekst: J.L. Croze

La romance du soir dans les airs s'évapore,
Mille voix à la nuit qui déjà nous atteint
Doucement vont la dire encore
Jusqu'au matin.

Aux lèvres des amants les baisers ont fleuri;
De ce bruit divin l'ombre est pleine;
La rose en s'effeuillant exhale son haleine,
Les enfants en dormant à leur mère ont souri.

Au bord de l'étang la lune se penche
Pardessus le front des saules d'argent;
Le poète rêve et croit voir, songeant
Devant son miroir, quelque dame blanche

La romance du soir s'évapore,
Mille voix à la nuit qui déjà nous atteint
Doucement vont la dire encore,
Jusqu'au matin;

Doucement vont la dire encore,
Doucement vont la dire encore
Jusqu'au matin;
Jusqu'au matin.

KALME NACHTEN

Avonden kalm en nachten kil,
schittering, wijds in het firmament,
zwarte afgrond van krochten stil,
bekoren een ziel, die diepte kent.

't Behaagt de lichtzinnige mens
om zonnig en vrolijk te leven;
de dichter echter wil intens
zijn liefde aan de stilte geven.

AVONDROMANCE

In de lucht vervlucht de romance der avond.
Duizend stemmen zullen het de nacht
die al naakt, nog zacht
zeggen tot de morgen komt.

Op verliefde lippen zijn kussen opgebloeid,
vervulden de schemering met hun heerlijk gebaar.
Zuchtend sluit de roos zijn blaadjes bij elkaar
en een kind, slapend op schoot, glimlacht vermoeid.

Aan de oever van de vijver buigt zich de maan
over kruinen van zilveren wilgen heen.
De dichter droomt een bevallige vrouw; hij meent
haar mijmerend voor haar spiegel te zien staan.

Al vervlucht de romance der avond.
Duizend stemmen zullen het de nacht
die al naakt, nog zacht
zeggen tot de morgen komt.

Nog zacht zeggen tot de morgen komt.
Tot de morgen komt.

ROMANCE

Muziek: Claude Debussy (1862-1918)

Tekst: Paul Bourget

L'âme évaporée et souffrante,
l'âme douce, l'âme odorante
Des lis divins que j'ai cueillis
dans le jardin de ta pensée.
Où donc les vents l'ont ils chassée
Cette âme adorable des lis.

N'est il plus un parfum qui reste
De la suavité céleste
Des jours où tu m'enveloppais
D'une vapeur surnaturelle
Faites d'espoir, d'amour fidèle
d'amour fidèle de paix.

ROMANCE

Een ziel, zo luchtig en zo vluchtig,
een ziel, zo geurig en zo treurig.
Van heerlijke leliën plukte ik er één
in de hof van jouw gedachten,
maar waar toch woeien de winden haar heen,
– een leliënziel zo prachtig?

Is er dan niets meer overgebleven,
geen vleugje van dat hemels odeur
uit de dagen dat jij me had omgeven
met die bovennatuurlijke geur,
bezwangerd van liefde en vertrouwen,
en van een verlangend vrede-bouwen?

NACHTWACHE I

Musik: Johannes Brahms (1833-1897)

Tekst: Friedrich Rückert

Leise Töne der Brust,
geweckt vom Odem der Liebe,
hauchet zitternd hinaus
ob sich euch öffnen ein Ohr,
öffnen ein liebendes Herz.
Und wenn sich keines euch öffnet,
trag ein Nachtwind euch
seufzend in meines zurück.

NACHTWACHE II

Musik: Johannes Brahms (1833-1897)

Tekst: Friedrich Rückert

„Ruh sie?“, ruft das Horn
des Wächters drüben aus Westen.
Und aus Osten das Horn
ruft entgegen: „Sie ruhn, sie ruhn!“
„Hörst du,“ zagendes Herz,
„die flüsternden Stimmen der Engel?“
„Lösche die Lampe getrost.
Hülle in Frieden dich ein.“

LETZTES GLÜCK

Musik: Johannes Brahms (1833-1897)

Tekst: Kalbeck

Leblos gleitet Blatt um Blatt
still und traurig von den Bäumen;
seines Hoffens nimmer satt,
lebt das Herz in Frühlingsträumen.

Noch verweilt ein Sonnenblick
bei den späten Hagerosen,
wie bei einem letzten Glück,
einem süßen hoffnungslosen.

NACHTWAKE I

Klink op, zachte klanken uit mijn borst,
die worden gewekt door het wellen der liefde.
Fluister huiverend
of er een oor luistert
en of een hart zich liefhebbend voor jullie openstelt?
En indien niet,
moge dan een zucht van de nachtwind
jullie terugvoeren, terug naar mij.

NACHTWAKE II

„Slapen ze al?“, roept de hoorn
van de wachter uit het westen.
En vanuit het oosten
roept een hoorn terug: „Ze slapen, ze slapen“.
Hoor je ze, bevreesd hart,
de fluisterende engelenstemmen?
Doe het licht maar gerust uit
en wikkel jezelf in vrede in.

LAATSTE GELUK

Blad na blad zweeft levenloos,
stil en treurig van de bomen.
Vol verwachting, eindeloos,
leeft het hart in lentedromen.

Nog speelt er een straaltje zon
rond de late wilde rozen,
als een lief geluk, dat lonkt,
zonder toekomst uitverkozen.

VERLORENE JUGEND

Musik: Johannes Brahms (1833-1897)

Tekst: J. Wenzig

Brausten alle Berge, sauste rings der Wald,
meine jungen Tage, wo sind sie so bald?
Jugend, teure Jugend, flohest mir dahin;
o du holde Jugend, achtlos war mein Sinn.

Ich verlor dich leider, wie wenn einen Stein
jemand von sich schleudert in die Flut hinein,
Wendet sich der Stein auch um in tiefer Flut,
weiss ich dass die Jugend doch kein Gleiches tut.

IM HERBST

Musik: Johannes Brahms (1833-1897)

Tekst: Klaus Groth

Ernst ist der Herbst, und wenn die Blätter fallen,
sinkt auch das Herz, zu trüben Weh herab.
Still ist die Flur, und nach dem Süden wallen
die Sänger stumm, wie nach dem Grab.

Bleich ist der Tag und blasse Nebel schleiern
die Sonne, die Sonne wie die Herzen ein.
Früh kommt die Nacht: denn alle Kräfte feiern,
und tief verschlossen ruht das Sein.

Sanft wird der Mensch. Er sieht die Sonne sinken,
er ahnt des Lebens wie des Jahres Schluss.
Feucht wird das Aug, doch in der Träne Blinken
entströmt des Herzens seligster Erguss.

VERLOREN JEUGD

Ruisten alle bergen, zong alom het woud
waar toch is mijn jeugd heen, zij was zo vertrouwd?
O, mijn jonge jaren, ik ben ze alle kwijt
en pas nu besef ik mijn onachtzaamheid.

Ik verloor haar helaas, alsof ik een steen
weggooi in de rivier, ver weg van mij heen,
en al keert die steen zich in het water om,
dat vermag mijn jeugd niet: zij komt nooit weerom.

HERFST

Zwaar weegt de herfst, want als de blad'ren vallen,
lijdt ook het hart in droevig kalm verdriet.
Stil is het veld, omdat de vogels alle
vertrokken, zuidwaarts met hun lied.

Bleek biedt de dag de zon en mensenharten
zijn vale nevelflarden grauwigesluiert aan.
Vroeg valt de nacht: dan rusten alle krachten
en diep verstillid is het bestaan.

Mild wordt de mens: de ondergaande zon laat
het eind beginnen van zijn levensjaar.
Op welt een traan en door dit wenen verlaat
weemoed de harten, waarlijk opgeklaard.

LIED MEINES HERZENS

Muziek: Jean Sibelius (1865-1957)
Oorspr. (Finse) tekst: A. Kivi
Duitse vertaling: Friedrich Ege

Tuonis Lande, Todeslande!
Dort die Wiege liegt aus Sande,
dahin mein Kind ich geleite.

Dort, mein Kind, wirst Freude haben,
wirst auf Tuonis weiten Fluren
Tuonelas Herde du weiden.

Dort, mein Kind, wirst Freude haben,
naht der Abend, wiegt dich labend
Tuonelas Jungfrau im Schosse.

Froh wirst du, mein Liebes, liegen
in der goldnen Wiege wiegen,
lauschen der Nachtschwalben Rufen.

Tuonis Heide, Friedensheide.
Fern von allem Hasse, Streite,
fern von der Welt, der Verderbten.

DRÖMMARNA

Muziek: Jean Sibelius (1865-1957)
Tekst: Jonatan Reuter

Släktena födas, och släktena gå,
släktena glida som strömmar,
dö och försvinna och slockna ändå
dö ei de lockande drömmar.

Leva i sol och i sorg och i storm,
domna och läggas på båren,
uppstå ånyo i skimrande form,
följa varandra i spåren.

Hur än de komma och hur än de gå,
glida som speglade strömmar,
hur de försvinna och slockna ändå
leva de eviga drömmar.

LIED VAN MIJN HART

Land van Tuoni, dodenland!*
Daar staat de wieg van zand,
waarheen ik mijn kind vergezel.

Daar, mijn kind, zal vreugde zijn.
Daar zul je op Tuoni's wijde velden
Tuonela's kudde weiden.

Daar, mijn kind zal vreugde zijn.
Daar zal Tuonela's jonkvrouw je 's avonds
laven en wiegen in haar schoot.

Blij zul je, mijn lief, wiegen
in je gouden wieg en liggen
luisteren naar de roep van de nachtzwaluw.

De heide van Tuoni, een heide van vrede,
ver van alle haat en strijd,
ver van de wereld der verdorvenen.

DROMEN

Generaties komen, generaties gaan,
generaties glijden als stromen,
ze verdwijnen, ze sterven en ze vergaan
maar niet als bekoorlijke dromen.

Ze leven in zon en in zorg en in storm,
worden koud, en liggen op baren
ze verrijzen dan weer in sprankelende vorm,
en volgen elkander in scharen.

Op welke manier ze ook komen of gaan,
ze verglijden, spiegelend als stromen,
hoe ze sterven en hoe teloor ze ook gaan,
ze leven als eeuwige dromen.

* Tuoni heerste samen met zijn vrouw Tuonetar over Tuonela, de Finse onderwereld van de Kalevala. Deze wereld is het domein van de dood, een land donkerder dan elk ander land, maar waarin de zon scheen en bossen aanwezig waren. Het land werd omgeven door een rivier met zwarte golven. Tuonela is slechts na moeilijke reizen te bereiken en wie het bereikt zal het nooit meer kunnen verlaten.

HYMNE AU SOLEIL

Muziek: Lili Boulanger (1893-1918)

Tekst: C. Delavigne

Du soleil qui renaît bénissons la puissance.
Avec tout l'univers célébrons son retour.
Couronné de splendeur, il se lève, il s'élance.
Le réveil de la terre est un hymne d'amour.

Sept coursiers,
Qu'en partant le Dieu contient à peine,
Enflamment l'horizon
De leur brûlante haleine:

O Soleil fécond, tu parais!

Avec ses champs en fleurs, ses monts, ses bois épais,
La vaste mer de tes feux embrassée,
L'univers plus jeune et plus frais,
Des vapeurs du matin sent brillants de rosée

Du soleil qui renaît bénissons la puissance,
Avec tout l'univers célébrons son retour.
Couronné de splendeur, il se lève, il s'élance.
Le réveil de la terre est un hymne d'amour.

LOFLIED OP DE ZON

Laat ons de terugkerende zonnekracht prijzen,
zijn wederkomst vieren met het ganse heelal.
In luister gekroond zal de zon weer verrijzen.
Het ontwaken der aarde is een liefdelied vooral.

De vuuradem van zijn zeven paarden zet
de horizon in een vlamme brand.
Hun vertrek wordt nergens door belet:
Apollo houdt hen amper in de hand.

Zon, o zon, zo overvloedig van vrucht,
Je bent weer verschenen, hoog in de lucht.

Met zijn bergen en bossen en velden vol kleuren,
zijn wijdse zeeën in warmte omarmd door jou,
gaat de wereld, jonger en frisser, weer geuren
van ochtendwasems, die glinsteren in de dauw.

Laat ons de terugkerende zonnekracht prijzen,
zijn wederkomst vieren met het ganse heelal.
In luister gekroond zal de zon weer verrijzen.
Het ontwaken der aarde is een liefdelied vooral.

Kamerkoor Collegium, Programma
Lasciatemi cantare

Heinrich Schütz	Fuggi'o cor mio Feritevi
-----------------	-----------------------------

Claudio Monteverdi Lamento d'Arianna

- Lasciatemi morire
- O Teseo, o Teseo mio
- Dove, dove è la fede
- Ahi, che non pur risponde

Ildebrando Pizzetti	Messa di Requiem
	- Requiem
	- Agnus Dei
	- Libera me

Johannes Brahms	Gedänsprüche
	- Unsere Väter hofften auf dich
	- Wenn ein starker Gewappneter
	- Wo ist ein so herrlich Volk

HEINRICH SCHUTZ

Fuggi, fuggi, fuggi, o mio core,
fuggi, fuggi, non vedi la man bella,

che congiurata co' begli occhi anch' ella
per farti prigionier vien ti a ferire;

ma lasso, ma lasso, ecco un sospir,
nunzio infelice,
ch'esce del pettoe dice
che più giova il fuggire
egli è già preso egli convien morire.

HEINRICH SCHUTZ

Feritevi, ferite
viperette mordaci,
dolci guerriere ardite

del diletto e d'amor bocche sagaci,
saettatevi pur vibrato ardenti,
l'armi vostre pungenti,
ma, ma le morti sien vita,
ma le guerre sien paci,
sien saette le lingue
e piaghe i baci

CLAUDIO MONTEVERDI

Lasciatemi morire

Lasciatemi morire.
E chi volete voi che mi conforte
in così dura sorte,
in così gran martire?
Lasciatemi morire.

O Teseo mio

O Teseo mio!
Sì, che mio ti vo'dir, ché mio pur sei,
benché t'involi, ah! crudo, agli occhi miei.

FUGGI'O COR MIO

Vlucht, vlucht, vlucht, o mijn hart,
vlucht, vlucht, en kijk niet naar die mooie
handen
die samenspannen met mooie ogen
om ook jou te verwonden en tot gevangene
te maken;
maar zwak, zwak, zie een zucht,
de ongeluksbode,
die ontsnapt aan de borst en zegt
dat vluchten niet meer baat:
hij is al gevangen en kan beter maar sterven.

FERITEVI

Bijt maar, bijt maar
venijnige addertjes,
zoete tongen in de monden van vermetele
krijgsvrouwen,
die vol zijn van lust en liefde,
schiet er lustig en vurig op los
met je scherpe pijlen;
maar laat dood leven zijn
en oorlog vrede;
laat je tongen de pijlen zijn
en laat je kussen de wonden zijn.

LAMENTO D'ARIANNA

Laat mij sterven

Laat mij maar sterven.
Wat wilt u? Mij troosten
in een zo hard lot,
in een zo groot lijden?
Laat mij maar sterven.

O mijn Theseus

O mijn Theseus!
Ja, de mijne wil ik je noemen,
je bent mijn lief, ook al ontvlucht je mijn
ogen, harteloze man.

Volgiti, Teseo mio,
volgiti, Teseo, o Dio!
Volgiti indietro a rimirar colei
che lasciato ha per te la patria e'l regno,

e'n quest'arene ancora,

cibo di fere dispietate e crude,
lascerà l'ossa ignude.
O Teseo, o Teseo mio,
se tu sapessi, o Dio,
se tu sapessi, oimè, come s'affanna
la povera Arianna,
forse pentito
rivolgeresti ancor la prora al lito.
Ma, con l'aure serene

tu te ne vai felice et io qui piango.
A te prepara Atene
liete pompe superbe, ed io rimango

cibo di fere in solitarie arene.

Te l'un e l'altro tuo vecchio parente
stringeran lieto, ed io
più non vedrovi, o madre, o padre mio.

Dove, dove è la fede

Dove, dove è la fede,
che tanto mi giuravi?
Così ne l'alta sede
tu mi ripon de gli avi?
Son queste le corone
onde m'adorni il crine?
Questi gli scetri sono?
Queste le gemme e gli ori?
Lasciarmi in abbandono
a fera che mi stracci e mi divori?

Ah, Teseo, ah Teseo mio!
Lascerei tu morire,
in van piangendo, in van gridando aita,

la misera Arianna,

Kom terug, mijn Theseus,
kom toch terug, Theseus, o mijn God!
Keer om, kom terug en kijk naar degene
Die voor jou haar vaderland en rijk heeft
achtergelaten,
en die in deze zandvlakte haar naakte
beenderen
nog zal achterlaten als
voedsel voor wilde en woeste beesten.
O Theseus, o mijn Theseus,
als je eens wist, o mijn God,
als je eens wist, o wee, hoe verdrietig de arme
Ariadne is,
dan zul je je misschien bedenken
en je steven omkeren naar de kust.
Maar nee, je gaat er vandoor met behulp van
kalme winden,
je bent gelukkig en ik lig hier te huilen.
Voor jou bereidt Athene
grootse en prachtige processies, maar ik blijf
hier achter
op deze eenzame zandvlakte als voedsel voor
de wilde dieren.
Ieder van jouw beide oude ouders zal jou
vol vreugde omhelzen, maar ik
zal mijn moeder en vader, nooit meer zien.

Waar, waar is de trouw

Waar is de trouw gebleven
die je mij zo vurig zwoer?
Is het op deze wijze dat je me terugbrengt
naar de hoge zetel van mijn voorvaderen?
Zijn dit de kransen,
waarmee je mijn haar versiert?
Zijn dit de scepters?
Zijn dit de juwelen en is dit het goud:
dat je mij in verlatenheid achterlaat
als prooi voor een wild dier dat mij verscheurt
en verslindt?
Ach Theseus, ach mijn Theseus!
Laat je de arme Ariadne sterven,
terwijl ze tevergeefs huilt en tevergeefs om
hulp schreeuwt?
De arme Ariadne,

ch' a te fidossi e ti die' gloria a vita?

die op jou vertrouwde en die jou roem gaf en
het leven?

Ahi, che non pur risponde!

Ach, hij antwoordt niet eens!

Ahi, che non pur risponde!
Ahi, che più d'asp'è sordo a' miei lamenti!

Ach, hij antwoordt niet eens!
Ach, hij is dover dan een slang voor mijn
klachten!

O nembi, o turbi, o venti,
sommergetelo voi dentro'a quell'onde!
Correte, orche e balene,
e de le membra immonde
empiete le voragini profonde.
Che parlo, ahi! Che vaneggio?
Misera, ohimè! Che chieggió?

O wolken, o stormen, o winden,
laat hem verdrinken in deze golven!
Zeemonsters en walvissen, kom snel
en vul de diepe afgronden
met zijn smerige ledematen.
Ach, wat klets ik! Wat bazel ik?
Ik ongelukkige, wee mij! Wat vraag ik daar nu
toch?

O Teseo, o Teseo mio,
non son, non son quell'io
non son quell'io che i ferì detti sciolse:

O Theseus, o mijn Theseus,
ik ben niet, ik ben niet degene,
ik ben niet degene die deze woedende
woorden uitschreeuwde:
Het was mijn angst die sprak. Het was mijn
verdriet dat sprak;
het was mijn tong die sprak, -dat is waar-
maar het was niet mijn hart.

parlò l'affanno mio, parlò il dolore;

parlò la lingua sì, ma non già il core.

ILDEBRANDO PIZZETTI

CORO DI MORTI

Per un Morto

Voor een Dode

Soldati, scavate monti:
e cavalieri campo
per seppellire questo giovane,
sulla spiaggia marina
che senta spumeggiare le onde
e il vento soffiare
e senta i suoi compagni che gridan:
Issa! Molla! Issa! Molla!

Soldaten, graaf de berg uit
en avaleristen de vlakke
om deze jonge kerel te begraven
op het strand van de zee
opdat hij de schuimende golven hoort
en de waaiende wind
en opdat hij zijn kameraden hoort roepen:
Haal en vier! haal en vier!

MESSA DI REQUIEM

REQUIEM

Introitus

Introitus

Requiem æternam dona eis, Domine:

Geef hun eeuwige rust, Heer:

Et lux perpetua luceat eis,
Te decet hymnus Deus in Sion
Et tibi reddetur votum in Jerusalem:

Exaudi orationem meam,
Ad te omnis caro veniet
Requiem æternam dona eis, Domine:
Et lux perpetua luceat eis,

Kyrie eleison.

Kyrie eleison
Christe eleison
Kyrie eleison

Agnus Dei

Agnus Dei qui tollis peccata mundi,

Dona eis requiem
Dona eis requiem sempiternam.

Libera Me

Libera me, Domine, de morte æterna,
In die illa tremenda:
Quando cœli movendi sunt et terra
Dum veneris judicare sæculum per ignem.

Tremens factus sum ego et timeo,
Dum discussio venerit at que ventura ira.

Timeo. Dies illa, dies iræ
Calamitatis et miseræ,
Dies magna et amara valde.

Dum veneris judicare sæculum per
Ignem
Requiem æternam dona eis, Domine,
Et lux perpetua luceat eis.
Libera me, Domine, de morte æterna,

In die illa tremenda:
Quando cœli movendi sunt et terra

En het eeuwige licht verlichte hen
Een hymne, Heer, past U in Zion
En een offer zal u worden gebracht in
Jeruzalem
Verhoor mijn gebed.
Alle vlees zal voor u treden
Geef hun de eeuwige rust, Heer:
En het eeuwige licht verlichte hen

Kyrie eleison

Heer, heb erbarmen over ons,
Christus, heb erbarmen over ons,
Heer, heb erbarmen over ons.

Lam Gods

Lam Gods dat de zonden der wereld
wegneemt,
Geef hun rust
Geef hun de eeuwige rust

Verlos mij

Verlos mij, Heer, van de eeuwige dood
Op deze verschrikkelijke dag
Wanneer hemel en aarde zullen beven
En Gij de wereld komt oordelen door vuur

Ik ben gegrepen door angst en beven
Tot de dag des oordeels en de komende
toorn.

Ik ben bevreesd. Deze dag van toorn,
Van onheil en ellende,
Deze grootse en zeer bittere dag

Wanneer Gij de wereld komt oordelen door
vuur .

Geef hun de eeuwige rust, Heer,
En het eeuwige licht verlichte hen.
Bevrijd mij, Heer, van de eeuwige dood.

Op deze verschrikkelijke dag
Wanneer hemel en aarde zullen beven

Dum veneris judicare sæculum per ignem

En Gij de wereld komt oordelen door vuur.

JOHANNES BRAHMS

GEDÄNKSPRÜCHE

*Unsere Väter hofften auf dich
Psalm 22, 5.6; Psalm 29,11*

Op U hebben onze vaders vertrouwd

Unsere Väter hofften auf dich;
und da sie hofften halfst du ihnen aus.

Op U hebben onze vaders vertrouwd; zij
hebben vertrouwd en Gij deedt hen
ontkomen.

Zu dir schrieten sie und wurden
errettet; sie hofften auf dich und
wurden nicht zu Schanden.

Tot U hebben zij geroepen en zij werden
gered; op U hebben zij vertrouwd en zij zijn
niet beschaamd.

Der Herr wird seinem Volk Kraft
geben; der Herr wird sein Volk
segnen mit Frieden.

De HERE zal zijn volk sterkte verlenen; de
HERE zal zijn volk zegenen met vrede.

*Wenn ein starker Gewappneter
Lukas, 11,21,17b*

Wanneer een sterke, goed gewapende man

Wenn ein starker Gewappneter
seinen Palast bewahret, so bleibt
das Seine in Frieden.
Aber: Ein jeglich Reich, so es mit
sich selbst uneins wird, das wird
Wüste; und ein Haus fället über das andere.

Wanneer een sterke, goed gewapende man
zijn eigen hof bewaakt, is zijn bezit in
veiligheid.
Maar: Ieder koninkrijk, dat tegen
zichzelf verdeeld is, gaat ten onder,
en het ene huis valt op het andere.

Wenn ein starker Gewappneter
seinen Palast bewahret, so bleibt
das Seine in Frieden.

Wanneer een sterke, goed gewapende man
zijn eigen hof bewaakt, is zijn bezit in
veiligheid.

*Wo ist ein so herrlich Volk
Deuteronomium, 4: 7,9*

Welk groot volk is er

Wo ist ein so herrlich Volk, zu dem
Götter also nahe sich tun, als der
Herr, unster Gott, so oft wir ihn anrufen.
Hüte dich nur und bewahre deine
Seele wohl, daß du nicht vergessest
der Geschichten, die deine Augen

Immers welk groot volk is er,
waaraan de Goden zó nabij zijn,
als de HERE onze God telkens als wij tot Hem.
roepen Alleen neem u ervoor in acht en
hoedt u er terdege voor, dat gij de
dingen die gij met eigen ogen gezien

gesehen haben, und daß sie nicht aus
deinem Herzen kommen al dein
Leben lang.
Und sollst deinen Kindern kund tun.
Amen.

hebt, niet vergeet, en zij niet
uit uw hart wijken zolang gij aan
leeft; maak ze uw kinderen en
kindskinderen bekend .
Amen

Kamerkoor Collegium, Programma
La flot nous balance

Paul Hindemith, Six chansons

- La Biche
- Un Cygne
- Puisque tout passé
- Printemps
- En Hiver Verger

Henk Badings. Trois chansons Bretonnes

- La nuit en mer
- La complainte des ames
- Soir d'été

Darius Milhaud. Deux poèmes

- Éloge
- Le Brick

Ton de Leeuw Prière (1926)

Francis Poulenc, Uit Sept chansons

- La blanche neige
- A peine défigurée
- Belle et ressemblante

Six chansons

Tekst: Rainer Maria Rilke

Muziek: Paul Hindemith

1 La Biche

O la Biche: quel bel intérieur
d'anciennes forêts dans tes yeux abonde
combien de confiance ronde
mêlée à combien de peur.

Tout cela, porté par la vive
gracilité de tes bonds.
Mais jamais, rien n'arrive
à cette impospressive
ignorance de ton front.

2 Un Cygne

Un cygne avance sur l'eau
tout entouré de lui-même,
comme un glissant tableau;
ainsi à certains instants
un être que l'on aime
est tout un espace mouvant.

Il se rapproche, doublé,
comme le cygne qui nage,
sur notre âme troublée...
qui à cet être ajoute
la tremblante image
de bonheur et de doute.

3 Puisque tout passe

Puisque tout passe, faisons
la mélodie passagère;
celle qui nous désaltère,
aura de nous raison.

Chantons ce qui nous quitte
avec amour et art;
soyons plus vite
que le rapide départ.

De Hinde

O hinde; wat een prachtige weerschijs van
oeroude wouden gaat er schuil in je ogen;
zoveel argeloos vertrouwen
vermengd met zoveel vrees

En dat alles gedragen
door je sierlijke sprongen.
Maar niets bereikt ooit
de onbaatzuchtige onschuld
van je gelaat.

Een zwaan

Een zwaan zwemt over het water aan;
omgeven van zichzelf,
als een glijdend schilderij.
Zo ook is degene soms,
die we beminnen,
een bewegend vlak.

Het komt nader - tweevoudig
als die zwemmende zwaan -
over onze ontroerde ziel,
die er het trillend beeld
aan toevoegt
van geluk en twijfel.

Vergankelijkheid

Laten we - omdat alles vergaat -
een vluchtig lied componeren;
zij die onze dorst lest
zal over ons zegevieren.

Laten we - met liefde en kunst -
bezingen wat ons verlaat,
maar daarbij sneller zijn dan
het zo schielijk scheiden zelf.

4 Printemps

O mélodie de la sève
qui dans les instruments
de tous ces arbres s'élève,
accompagne le chant
de notre voix trop brève.

C'est pendant quelques mesures
seulement que nous suivons
les multiples figures
de ton long abandon,
ô abondante nature.

Quand il faudra nous taire,
d'autres continueront...
Mais à présent comment faire
pour te rendre mon
grand coeur complémentaire?

5. En hiver

En hiver, la mort meurtrière
entre dans les maisons;
elle cherche la soeur, le père,
et leur joue du violon.

Mais quand la terre remue
sous la bêche du printemps
la mort court dans les rues
et salue les passants.

6 Verger

Jamais la terre n'est plus réelle
que dans tes branches, ô verger blond.
Ni plus flottante que dans la dentelle
que font tes ombres sur le gazon.
Là se rencontre de qui nous reste,
ce qui pèse et ce qui nourrit
avec le passage manifeste
de la tendresse infinie.
Mais à ton centre, la calme fontaine,
presque dormant en son ancien rond,
de ce contraste parle à peine,
tant en elle il se confond.

Lente

O, lied van het sap des levens,
dat in het instrumentarium
van al deze bomen opklinkt,
begeleid het gezang
van ons al te kortdurend stemgeluid.

Slechts enkele maten
volgen wij maar
de vele variaties
van je overvloed,
o, goedgeefse natuur.

Wanneer wij moeten zwijgen
zullen anderen verder gaan...
Maar wat kan ik nu zelf doen
om vanuit mijn overvolle hart
jou genoegdoening te geven?

In de winter

's Winters treedt de moorddadige
dood de huizen binnen;
hij zoekt de zus, de vader
en speelt hun zijn viool.

Maar als de lente de aarde
opschudt met haar spade,
dan ijlt de dood door de straten
en groet hij de voorbijgangers.

Boomgaard

Nooit is de aarde meer werkelijk
dan in jouw takken, o blonde boomgaard.
Nooit is hij meer golvend dan in het kant,
dat jouw schaduwen vormen op het gras.
Daar komt samen wat ons blijft,
wat ons drukt en wat ons groeien doet
met de onmiskenbare vergankelijkheid
van een eindeloze tederheid.
Maar in je midden spreekt
- vrijwel ingeslapen in zijn
oude cirkelvorm -
de kalm klaterende bron
bijna nauwelijks van dit contrast,
hoewel het juist in haar samenvloeit.

Trois chansons Bretonnes

Muziek: Henk Badings

1 La nuit en mer

La brise enfle notre voile.
Voici la première étoile
Qui luit;
sur le flot qui nous balance.
Amis, voguons en silence.
Dans la nuit

Tous bruits viennent de se taire,
on dirait que tout sur terre
est mort:
les humains comme les choses,
les oiseaux comme les roses
tout s'endort.

Mais la mer, c'est la Vivante,
c'est l'immensité mouvante
toujours.
Prenant d'assaut les Jetées
Dédaigneuse des nuitées
et des jours.

Hormis Elle rien n'existe
que le grand Phare
et son triste reflet.
A la place la meilleure
mes amis jetons
sur l'heure le filet.

Puis enroulé dans nos voiles,
le front nu sous les étoiles,
dormons!
Rêvons, en la paix profonde
A tous ceux qu'en ce bas monde
Nous aimons

Dormons sur nos goélettes,
Comme en nos bercelonnettes
d'enfant
et demain à marée haute
Nous raliérons à la côte
Triomphants!

De nacht op zee

'n Bries doet ons zeil bollen.
De eerste ster
weerschijnt
in de golf die ons wiegt.
Vrienden, laat ons zeilen in stilte.
In de nacht

is alle geluid verstild,
lijkt alles op aarde
gestorven:
mensen en dingen,
vogels en rozen,
alles slaapt.

Maar de zee leeft,
eindeloosheid,
altijd in beweging;
bestormt de landhoofden
en bekommert zich niet om
dagen of nachten.

Buiten haar bestaat
de grote vuurtoren slechts
met zijn trieste licht.
Laten we straks, vrienden,
onze netten uitzetten
op de beste plek.

En laten we dan, in ons zeildoek
gewikkeld, gaan slapen;
't blote hoofd onder de sterren;
dromen in diepe vrede
van allen in dit ondermaanse,
van wie wij houden.

Laten we gaan slapen op ons schip
als in een kindervieg
en morgen bij vloed
in triomf
teruggaan
naar de kust.

2 La complainte des âmes

Vierge Marie, ô bonne Mère,
ô bonne Mère de Jésus.
C'est ici la complainte amère.
Que chantent ceux qui ne sont plus.
Nous venons en ce soir d'automne
frapper aux portes des Amis:
C'est Jésus Christ qui nous ordonne
de réveiller les endormis.

Ah! Vous, qui dormez dans la nuit noire.
Ah! Songez vous de temps en temps,
qu'au feu flambant du Purgatoire
sont peut-être, tous vos parents.
Ils sont là vos pères, vos mères,
feu pardessus, feu pardessous,
espérant, en vain, les prières
qu'ils ont droit d'espérer de vous.

Songez vous qu'ils disent peut-être
à tous les Chrétiens d'ici bas:
Priez pour nous sans nous connaître,
Puisque nos gâs ne le font pas!
Dans le purgatoire on nous laisse,
Priez pour ceux qui ne prient pas!
Priez pour nous! Priez sans cesse
Puisque nos gâs sont des ingrats!

3 Soir d'été

Lison ma câline,
quittons la colline,
car le jour décline
au rouge horizon,
avant qu'il ne meure,
profitons de l'heure:
à notre demeure
viens t'en ma Lison!

Dans la paix immense
du soir qui commence
monte la romance
des petites grillons,
et la plaine rase
que Phébus embrase
savoure l'extase
des derniers rayons.

Zielenklacht

Maagd Maria, ô, goede Moeder,
ô, goede Moeder van Jezus.
Zij die er niet meer zijn,
zingen deze bittere klacht.
Deze herfstavond kloppen wij
op de deuren van vrienden aan:
Jezus Christus zelf beveelt ons
te wekken wie is slapen gegaan.

Jullie, die slapen in de donkere nacht,
realiseer je toch van tijd tot tijd
dat misschien wel al je verwanten
in het vlammeende vagevuur geworpen zijn.
Daar zitten ze, je vaders en je moeders,
in vuur van boven en vuur van beneden,
tevergeefs hopend op gebeden, die zij
terecht van jullie verwachten.

Realiseer je dat zij misschien
aan alle Christenen hier beneden vragen:
"Bidt u voor ons, ook al kent u ons niet,
want onze kinderen bidden niet!
Ze laten ons in het vagevuur.
Bid voor hen die niet bidden!
Bid voor ons! Bid zonder ophouden,
want onze kinderen zijn ondankbaar!"

Zomeravond

Kom, Liesje, m'n liefje,
we gaan de heuvel af,
want de dag daalt al
aan de roze einder,
laten we voor hij weg is
nog even genieten:
kom, Liesje, kom,
we gaan naar huis.

In de grenzeloze vrede
van de avond die begint,
klinkt het getsjirp
van kleine krekels op
en de kort geschoren vlakte,
door Phoebus in vurige gloed gezet,
geniet verrukt van
de laatste zonnestralen.

Des voix enjôleuses
sortent des yeuses:
Ce sont des berceuses,
des petits oiseaux.
Et sa porte close,
la fermière Rose
chante même chose
entre deux berceaux!

C'est l'heure très pure
où dans la ramure
passe le murmure
du grand vent calmé.
L'heure langoureuse
l'heure où l'amoureuse,
se suspend heureuse
au bras de l'Aimé;

c'est l'heure touchante
où tous nous enchante,
où la cloche chante
l'Angelus au loin.
Et c'est l'heure grise
où la douce brise
s'imprègne et se grise
de l'odeur du foin:

C'est l'heure où tout aime,
où, las du blasphème,
le méchant, lui-même,
est un peu meilleur.
Le coeur se dépouille
de tout se qui souille.
L'ame s'agenouille
devant le Seigneur!

Lison ma petite,
prions le bien vite,
pour qu'on ne se quitte
de l'Eternité,
et qu'il nous convie
à fuir cette vie
à l'heure ravie
d'un beau soir d'été.

Sierlijk gekwinkelaar klinkt
uit de eiken:
de wiegeliëdjes
van vogels.
En achter haar dichte deur
zingt boerin Rosa
tussen twee wiegjes.
eenzelfde lied.

Het is de heldere tijd,
waarin het ruisen van de
wind tot rust komt in de takken.
De tijd van verlangen
waarin de geliefde
zich vol van geluk vleit
in de armen
van haar geliefde.

Het is de tedere tijd,
waarin alles ons toezingt;
de klok in de verte
het Angelus klept.
De tijd van schemerdonker
waarin een zachte bries
zich doordrenkt en benevelt
met de geur van hooi.

Het is de tijd waarin alles mint
en zelfs de snoodaard
-zijn eigen vloeken beu-
een beetje beter wordt.
Het hart ontdoet zich van
al wat het bezoedelt
en de ziel knielt neer
voor de Heer.

Liesje, mijn kleintje,
laten we gauw tot Hem bidden
dat wij niet wegdwalen
van de Eeuwigheid,
en dat Hij ons ertoe zet
dit leven te ontvluchten
in deze blijde tijd
van een mooie zomeravond.

Deux poèmes

Muziek: Darius Milhaud

1 Éloge

Or ces eaux calmes sont de lait
et tout ce qui s'épanche
aux solitudes molles du matin
Le pont lavé avant le jour
d'une eau pareille en songe
au mélange de l'aube
Fait une belle relation du ciel
Et l'enfance adorable du jour
Par la treille des tentes roulées
(E) descend à même ma chanson
Enfance mon amour n'était-ce que cela
Enfance mon amour
ce double anneau de l'oeil
et l'aisance d'aimer
Il fait si loin
Et puis si tiède
Il fait si continuél aussi qu'il est étrange,
d'être là mêlé des mains
à la facilité du jour
(Enfance mon amour et l'ai-je dit alors?)
il n'est que de céder
Je ne veux plus même de ces linges
à remuer dans l'incurable
aux solitudes vertes du matin
(Et l'ai-je dit alors)
Il ne faut que servir
comme de vieille corde
Et ce coeur-là qu'il traîne sur les ponts,
plus humble et plus sauvage
et plus qu'un vieux faubert exténué
Enfance mon amour
Enfance.

(Saint Leger Leger)

Loflied

Ach, dit kalme, melkwhite water
en al wat zich overgeeft
aan de slaperige eenzaamheid
van de ochtend.
De brug, die voor het aanbreken van de
dag met even melkwhite water is schoon ge-
wassen, mijmert over de mengelkleur der
dageraad, en weerspiegelt wonderlijk mooi
de hemel en de aanbiddeijk jonge uren
van de dag.
Door de wijngaard van opgerolde tenten
daalt mijn lied als vanzelf neer:
mijn lieve kindertijd was niet anders dan
zo, mijn lieve kindertijd.
Dit dubbele beeld van gewaarworden en
eenvoudig genieten.
Het is zo ver weg
en nog maar zo flauw.
Het is zo gedurig en tegelijk zo vreemd om
daar te zijn, handenwringend in de een-
voud van de dag.
Mijn lieve kindertijd, heb ik het al gezegd?
Ik heb er genoeg van
om bij elke zeegroene ochtendstond deze
beelden steeds weer tot aan het ongenees-
lijke toe op te halen.
Heb ik het al gezegd?
Enkel nog geschikt te zijn
als een oud touw.
En dit hart rest slechts zich voort te slepen
over de bruggen, bescheidener en eenzelvi-
ger en meer afgedaan dan een oude dweil.
Mijn lieve kindertijd
Mijn kindertijd.

2 Le Brick

Dans l'île de Montserrat
il y a six jeunes filles blanches
Les douaniers savent
la fraîcheur de leurs bras
Et le chemin de leur hamac
entre les branches
Tandis que sous leur pas le sol tremble de
fièvre à cause de sa nature volcanique
Elles trompent la soif ardente de leurs
lèvres qu'exaspère les nuits
lascives des tropiques
Chaque soir désertant
les bocages de palmes
Elles se joignent sur les mornes découverts
soucieuses de trop de calme
Pour de leur longue vue interroger la mer

Un brick à l'horizon passe
chargé de rhum
il connaîtra Bordeaux
les quais et les vignobles
l'estuaire de la Gironde en automne
et les rives qu'un hiver
rude rend plus nobles

Il connaîtra cela si les raz de marée
ne le jettent sur les rochers de l'isthme
et si le vent s'élève à temps pour conjurer
la bonace annonciatrice des cataclysmes

(René Chalupt)

De brik

Er zijn zes blanke meisjes
op het eiland Montserrat.
De douaniers kennen
de frisheid van hun armen
en de weg naar hun hangmat
tussen de takken.
Terwijl onder hun voeten
de vulkanische grond van opwinding trilt
zoeken zij afleiding voor de vurige dorst
van hun lippen,
die de zwoele tropennachten verzwaart.
Elke avond verlaten zij de palmbossen
en komen, benauwd vanwege te veel stilte,
bijeën op de kale heuvels,
om de zee met hun verre blikken te onder-
vragen.

Een brik met rum beladen
vaart aan de einder voorbij
op weg naar Bordeaux,
naar de kaden en wijngaarden,
de monding van de Gironde in de herfst
en naar de oevers die door een strenge
winter worden veredeld.

Het zal daar aankomen als de vloedgolven
het niet op de rotsen van de landengte wer-
pen, en als de wind tijdig opsteekt
om de windstilte, die rampenvoorspeller,
te bezweren.

Prière

Tekst: Uit de Koran.

Muziek: Ton de Leeuw

Prière

Seigneur,

Je suis le plus petit grain de sable
du désert que féconde
la pluie de tes bienfaits.

Je ne mérite pas
que tu discernes, un jour,
mes bonnes actions.
Je me suis trop souvent contenté
de m'en remettre à ton indulgence,
ta miséricorde.

Trop souvent je n'ai pas
révéré ta puissance
en contemplant une feuille
ou one forêt, la mer, une aurore,
un pétale de rose.
Trop souvent je n'ai pas écouté
Ce que Tu disais
dans les grondements du tonnerre,
dans les chants des fontaines,
dans les plaintes des pauvres.

Seigneur,

La silence de la nuit
était pour moi ton silence.
Je faisais le bien en pensant
que tu me voyais.
Je faisais le mal en pensant
que tu ne me voyais pas.
Lorsque je souffrais,
je ne pensais pas que
d'autres souffraient plus que moi.
Lorsque j'étais heureux,
je me croyais l'artisan
de ma félicité.
Je me suis permis de te regarder.
je me suis permis de te parler,
Seigneur.

Gebed

Heer,

Ik ben het kleinste zandkorreltje
in de woestijn die door de regen van
Uw weldaden vruchtbaar wordt.

Ik verdien het niet
dat u ooit mijn
goede daden oordeelt.
Te dikwijls heb ik me er tevreden
mee gesteld me te verlaten op
Uw erbarmen en vergevingsgezindheid.

Te dikwijls heb ik
Uw macht niet geëerbiedigd
bij het zien van een blaadje
of een bos, van de zee, een dageraad
of van een rozenknop.
Te dikwijls heb ik niet geluisterd
naar wat U zei
in het gedreun van de donder,
in het zingen van de waterbron,
in het geweeklaag der armen.

Heer

De stilte van de nacht
was voor mij Uw stilte.
Ik deed goed wanneer ik dacht
dat U mij zag.
Ik zondigde wanneer ik dacht
dat U mij niet zag.
Wanneer ik leed,
dacht ik er niet aan
dat anderen meer leden dan ik.
Wanneer ik gelukkig was
meende ik zelf de maker
van mijn geluk te zijn.
Ik heb mij veroorloofd u aan te zien.
Ik heb mij veroorloofd u aan te spreken,
Heer.

J'ai osé
discuter sur le bien,
J'ai osé
discuter sur le mal,
Sur la vie, sur la mort.
J'ai osé
interpréter tes paroles,
J'ai osé lever la tête
dans l'ouragan de tes révélations.

Seigneur, qui fais germer les graines!
Seigneur, qui détruis les moissons!
Seigneur, du soleil des batailles
et de la lune paisible!

Seigneur de la colombe
et du lion.
du brin d'herbe
et du cèdre,
de la mousse et du marbre.

Seigneur des oasis et des déserts.
Seigneur,
qui as renversé les palais de Babylone.
Seigneur,
qui procures une tente au nomade

Seigneur, qui nous a donné
le jour et la nuit.
l'eau et le pain,
l'espoir et le sommeil!

Seigneur de la vie, de la mort,
de la résurrection.
je me prosterne devant ta majesté!
Je m'anéantis devant ta puissance.
Je ne sais plus que j'existe,
quand j'ai prononcé ton nom.

Ik heb het gewaagd
te redetwisten over het goede.
Ik heb het gewaagd
te redetwisten over het kwaad,
over het leven en over de dood.
Ik heb het gewaagd
Uw woorden uit te leggen.
Ik heb het gewaagd mijn hoofd te heffen
in de orkaan van Uw openbaringen.

Heer, die de graankorrels doet ontkiemen
Heer, die de oogsten vernietigt.
Heer van de oorlogszon
en van de vredesmaan.

Heer van duif,
en leeuw,
van grasspriet
en cederboom,
van mos en marmer.

Heer van oases en woestijnen
Heer,
die de paleizen van Babylon verwoestte.
Heer,
die de nomade zijn tent geeft.

Heer die ons dag en
nacht heeft geschonken,
water en brood.
Hoop en slaap.

Heer van leven en dood,
van wederopstanding.
Ik werp me terneder voor Uw majesteit.
Ik verniet mezelf voor Uw macht.
Ik weet niet meer dat ik besta,
wanneer ik Uw naam heb uitgesproken.

Uit: Sept chansons

Muziek: Francis Poulenc

1 La blanche neige

Les anges, les anges dans le ciel
L'un est vêtu en officier
L'un est vêtu en cuisinier
Et les autres chantent.

Bel officier couleur du ciel
Le doux printemps longtemps après Noël
Te médaillera d'un beau soleil.

Ah! tombe neige,
Tombe et que n'ai-je
Le cuisinier plume les oies
Ma bien-aimée entre mes bras.

(Guillaume Apollinaire)

2 A peine défigurée

Adieu tristesse.
Bonjour tristesse.
Tu es enscrite dans les lignes du plafond.

Tu es enscrite dans les yeux que j'aime.

Tu n'es pas tout à fait la misère,
Car les lèvres les plus pauvres
te dénoncent. Par un sourire.

Bonjour tristesse.
Amour des corps aimables.
Puissance de l'amour
Dont l'amabilité surgit,
Comme un monstre sans corps.
Tête désappointée.
Tristesse, beau visage.

(Paul Elouard)

Witte sneeuw

De engelen in de hemel:
de een gestoken in officierskostuum
de ander gekleed als keukenkok
en heel de rest die zingt.

Mooie officier in je hemelskleur,
de zachte lente zo lang na Kerst
speldt jou een mooie zonnemedaille op.

En de keukenkok die plukt de ganzen.
Oh, val maar sneeuw, val maar,
ik heb toch
mijn lief in mijn armen.

Bijna ongedeerd

Adieu, verdriet.
Vaarwel, verdriet.
Je staat geschreven
in de barsten van het plafond.
Je staat geschreven
in de ogen die ik bemin.
Je bent niet alleen maar ellende,
want de ongelukkigste lippen
wijzen je af. Met een glimlach.

Vaarwel verdriet.
Liefde van minnelijke lichamen,
vermogen tot beminnen,
waaruit de minlijkheid zelve opwelt:
'n ontgoocheld hoofd
als een lichaamloos gedrocht.
Verdriet, welgevormd gelaat.

5 Belle et ressemblante

Un visage à la fin du jour,
Un berceau dans les feuilles mortes du
jour,
Un bouquet de pluie nue.
Tout soleil caché,
Toute source des sources au fond de l'eau,
Tout miroir des miroirs brisés.
Un visage dans les balances du silence.
Un caillou parmi d'autres cailloux
Pour les frondes
des dernières lueurs du jour.
Un visage semblable
à tous les visages oubliés.

(Paul Elouard)

Mooi en beeldend

Een beeld aan het einde van de dag
Een wieg temidden van overdag gevallen
bladeren
Een boeket van naakte regen
De zon volledig verduisterd
Bron van diepste bronnen,
Spiegel van gebroken spiegels
Een beeld in het evenwicht der stilte.
Een steen tussen andere stenen
voor het wegslingeren
der laatste zonnestraal.
Een beeld gelijkend
op alle beelden die vergeten zijn.

Kamerkoor Collegium, Uit het programma

Motetten

Johann Christian Bach	Der Gerechte, ob er gleich zu zeitig stirbt
Johann Sebastian Bach	Sei Lob und Preis mit Ehren
Max Reger	Morgengesang
Anton Bruckner	Graduale Christus factus est
Ernst Pepping	- Mit Fried und Freud fahr ich dahin
	- Christe du Lamm Gottes

Der Gerechte, ob er gleich zu zeitig stirbt

Johann Christian Bach (1735 – 1782)

Johann Christian Bach is de jongste zoon van Johann Sebastian. Hij en zijn broers noemden hun vader soms spottend 'de oude pruik'. Daarmee doelden ze vooral op zijn compositiestijl die vaak ingewikkeld en geleerd was. Denk maar aan zijn fuga's met al die kunstig dooreengevlochten stemmen. Johann Christian zet de verschillende stemmen recht onder elkaar, waardoor een eenvoudiger, doorzichtig patroon ontstaat. Toch kan ook hij het niet laten: dit stuk eindigt wel degelijk in een fugatische stijl als de vijf verschillende partijen telkens na elkaar de zinsnede 'Darum eilet er mit ihm aus dem bösen' inzetten en zo de vlucht uit het kwaad verbeelden.

Der Gerechte, ob er gleich zu zeitig stirbt,
ist er doch in der Ruhe.
Er gefällt Gott wohl und ist ihm lieb,
und wird weggenommen aus dem Leben unter den Sündern
und wird hingerükket,
dass die Bosheit seinen Verstand nicht verkehre,
noch falsche Lehre seine Seele betrübe;
er ist bald vollkommen worden und hat viel Jahr erfüllet.
Denn seine Seele gefällt Gott wohl.
Darum eilet er mit ihm aus dem bösen Leben.

Ook al sterft de rechtvaardige vroegtijdig

*Ook al sterft de rechtvaardige vroegtijdig,
toch heeft hij rust.
Hij is God welgevallig en lief
en wordt weggenomen uit het leven onder de zondaars
en wordt weggehaald,
zodat het kwaad zijn verstand niet vervormt,
en valse leer zijn ziel niet bedroeft;
hij is bijna volmaakt en heeft vele jaren volbracht,
want zijn ziel is God welgevallig.
Daarom snelt hij met hem uit het kwade leven.*

Sei Lob und Preis mit Ehren **Johann Sebastian Bach (1685-1750)**

Van dit koraalmotet, dat gebaseerd is op een melodie van Johann Kugelman uit 1540, werd lange tijd aangenomen dat het door één van de zonen van J.S. Bach was gecomponeerd.

Pas onlangs is het aan Johann Sebastian Bach toegeschreven, nadat een handschrift met deze compositie is gevonden.

De basis voor dit stuk is een koraal (de sopraanpartij) met in de andere stemmen allerlei imitaties die in eerste instantie van dit koraalmotief zijn afgeleid, maar verderop in de compositie door eigen ideeën zijn vormgegeven.

Sei Lob und Preis mit Ehren
Gott Vater, Sohn und Heil'gem Geist,
der woll in uns vermehren,
was er aus Gnaden uns verheißt,
daß wir ihm fest vertrauen,
gänzlich verlassen auf ihn,
von Herzen auf ihn bauen,
daß uns'r Mut und Sinn
ihm alle zeit anhangen,
drauf singen wir zur Stund:
Amen, wir werd'ns erlangen,
gläub'n wir von Herzensgrund.

Prijst en looft vol eer

*Prijst en looft vol eer
God de Vader, Zoon en Heilige Geest
die in ons wil laten toenemen
wat hij ons door zijn genade belooft,
opdat wij vast in Hem geloven,
ons geheel op Hem verlaten,
en uit heel ons hart op Hem bouwen,
zodat onze harten en geesten
Hem troostrijk zullen toebehoren.
Daarom zingen wij op dit uur:
Amen. Dit zullen wij bereiken,
als wij uit de grond van ons hart geloven.*

Morgengesang

Max Reger (1873-1916)

Dit zesstemmige lied is afkomstig uit de bundel Acht Geistliche Gesänge, dat tot de laatste werken behoort die Reger heeft gecomponeerd. Reger schreef deze in een levensperiode, die door de slagen van het lot wordt gekleurd: in het voorjaar 1914 wordt hij zelf ernstig ziek; vervolgens sterft zijn werkgever, Hertog Georg II, en moet hij muziek schrijven voor de begrafenisdienst. Eind juni breekt de Eerste Wereldoorlog uit. In augustus van datzelfde jaar schrijft hij de Geistliche Gesänge. De romanticus Reger, die enerzijds Brahms als voorbeeld heeft, anderzijds grote bewondering koestert voor Bach, grijpt in deze liedbundel terug op koraalcomposities, maar neemt daarin een grote harmonische vrijheid. Er is sprake van een snelle opeenvolging van harmonische wisselingen. Het resultaat is heel verrassend, maar soms ook wrang en maakt een instabiele indruk.

Du höchstes Licht, ewiger Schein,
du Gott und treuer Herre mein,
von dir der Gnaden Glanz ausgaht
und leuchtet schön gleich früh und spat.
Das ist der Herre Jesus Christ,
der ja die göttlich Wahrheit ist,
der mit sein'r Lehr hell scheint und leucht',
bis er die Herzen zu sich zeucht.
Er ist der ganzen Welte Licht,
stellt jedem vor sein Angesicht
den hellen, schönen, lichten Tag,
an dem er selig werden mag.

Ochtendzang

*Gij hoogste licht en eeuwige gloed
Gij, God, en mijn getrouwe Heer,
van U gaat de glans der genade uit
die alles van begin tot eind gelijkelijk verlicht.
Dat is onze Heer Jezus Christus,
die immers de Goddelijke Waarheid is,
die met zijn leer helder schijnt en verlicht,
totdat hij onze harten naar zich toetrekt.
Hij is het licht van de gehele wereld,
dat aan een ieder de heldere, mooie
en lichte dag laat zien,
waarop hij zalig worden zal.*

Graduale

Anton Bruckner (1824 - 1896)

Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem autem crucis. Propter quod et Deus exaltavit illum et dedit illi nomen, quod est super omne nomen.

Graduale

*Christus is omwille van ons
gehoorzaam geworden tot de dood aan het kruis.
En daarom heeft God hem hoog verheven
en hem een naam gegeven,
die boven e/ke naam verheven is.*

Mit Fried un Freud ich fahr dahin

Ernst Pepping (1901 – 1981)

Pepping schreef aanvankelijk vooral instrumentale werken, maar werd later een van de voormannen van zijn tijd op het terrein van de protestantse kerkmuziek. Opvallend is zijn stoere, lineaire stijl en de sterke ritmiek.

Mit Fried un Freud ich fahr dahin in Gotts Wille;
getrost ist mir mein Herz und Sinn, sanft und Stille,
wie Gott mir verheissen hat, der Tod is mein Schlaf worden.

Er ist das Heil und selig Licht für die Heiden,
zu erleuchten, die dich kennen nicht, und zu weiden.
Er is deins Volks Israel Preis, Ehre, Freud und Wonne.

In vrede en vreugde ga ik daarheen

*In vrede en vreugde ga ik daarheen in Gods wil;
mijn hart en zin zijn stil en zacht getroost
zoals God mij heeft beloofd is de dood mijn slaap geworden.*

*Hij is het heil en zalig licht voor de heidenen,
om hen, die u niet kennen, te verlichten en te weiden.
Hij is de lof, eer, vreugde en gelukzaligheid van uw volk Israël.*

Christe du Lamm Gottes

Ernst Pepping (1901 – 1981)

Christe du Lamm Gottes, der du trägst die Sünd der Welt,
erbarm dich unser.

Christe du Lamm Gottes, der du trägst die Sünd der Welt,
gib uns deinen Frieden.

Amen.

Christus, Lam Gods

*Christus, Lam Gods dat de zonden van de wereld draagt,
erbarm u over ons.*

*Christus, Lam Gods dat de zonden van de wereld draagt,
geef ons uw vrede.*

Amen.

Kamerkoor Collegium, Programma
Muziek uit Rusland en Tsjechië

Peter Ujitch Tchaikovsky (1840-1895)

Uit: Johannes Chrysostomus, opus 41 (1878) en opus 52 (1881)

Tebé poém	U zingen wij
Svete tichij	Zacht licht
Dostojno est'	Waarlijk waardig is het
Ize Cheruvimskaja Pesn'	Zoals de Cherubijnen

Sergei Rachmaninov (1873-1943)

Vier delen uit de "Zes koren voor vrouwenkoor en piano", opus 15 (1895)

Nyevolna	De nachtegaal
Notchka	Nacht
Sosna	De spar
Angyel	De engel

Prosytj wraskji When silent night doth hold me,
Uit: "Liederen", opus 4 voor bariton en piano

Dimitri Schostakovich (1906-1975)

Twee delen uit de "Tien gedichten voor koor a capella", opus 88 (1951)

Smelej, družia, idjom fpirjod Vooruit vrienden, laten wij voorwaarts gaan
Smolkli zalpy zapazdalyje Verklonken zijn de laatste schoten

Antonin Dvorak (1841-1904)

Sest Moravskych Dvojzpévü Zes melodieën uit Moravië, voor koor en piano, op. 32 (1877), bewerking voor gemengd koor van Leos Janacek

Dyby byla kosa nabróseña De scheiding
Slavilkovsky neloeko mahy Het liefdespand

Peter Iljitch Tchaikovsky

Delen uit de liturgie van de Heilige Johannes Chrysostomus en uit de
Russische Vespersdienst

Tebé poém

Tebé poém,
Tebé blagoslovim,
Tebé blagodarím, Góspodi,
i mólim Tisja,
Bóženaš.

U zingen wij

U zingen wij,
u prijzen wij,
u danken wij, Heer,
en wij bidden tot u,
onze God.

Svete tichij

Svete tichij svjatyja slavy,
Bezsmertnago Otca Nebesnago,
Svjatago blaženago, Iisuse Christe!
Prišedše na zapad solnca,
Viderše svet večernij, poem Otca,
Syna i Svjatago Ducha, Boga.

Dostoni esi vo vsja vremena pet'
byti glasy prepodobnymi,
Syne Božij život dajaj,
temže mir Tja slavít.

Zacht licht

Zacht licht van onze heilig-heerlijke,
onsterfelijke en hemelse Vader, de
heiligzalige Jezus Christus.
Wij, die de zonsondergang nu naderen en
het avondlicht zien schijnen, wij zingen u
lof toe, onze Vader, Zoon en Heilige
Geest, onze God.

U bent het waardig om altijd in gepaste
klanken bezongen te worden, Zoon van
God, die ons het leven geeft.
Daarom verheerlijkt en prijst de wereld u.

Dostójno est'

Posle slov: "Izrjadno o presvjatej"

Dostójno est' jáko voístinnu blažíti
Tja, Bogoródicu, risnoblážennuju,
i Preneporóčnuju, i Máter' Bóga
nášego.
Čestnéšuju Cheruvím,

Waarlijk waardig is het

*Naar de woorden: "Speciaal voor al onze
heiligen"*

Waarlijk waardig is het u, die God ter
wereld bracht, zalig te prijzen.
U, eeuwigzalige en geheel onbevleete
moeder van onze God.
U, die meer geëerd bent dan de

i slávnějšuju bez sravněníja
Serafím,
bez istlénija, bez istlénija Bóga
Slóva rózďšuju,
súščuju Bogoródicu,
Tja veličáem.

Íže Cheruvimy

Íže Cheruvímý tájno, obrazújušče
i životvorjáščej Trójce
trisvjatúju pesn', pripevájušče:
vsjákoje nýne, nýne žitéjskoe
otložím popečénie.
Jáko da Carjá vseh podýmëm,

Ángel'skimi nevídimo dorinosíma
čínmi, dorinosíma čínmi.
Allilúia.

Cherubijnen en onvergelykelyk heerlijker
dan de Serafijnen.
U die God, het Woord, ongekwetst heeft
voortgebracht.
U, die voorwaar God heeft gebaard.
U prijzen wij.

Zoals de Cherubijnen

Zoals de Cherubijnen, vol geheimnis,
de levenschenkende Drieëenheid
verbeelden en het driewerf heilige loflied
zingen:
laten wij al onze aardse zorgen afleggen.
Zodat wij de Koning van het heelal kunnen
ontvangen.
Hij, die onzichtbaar wordt begeleid door
de engelenscharen.
Alleluja.

Sergei Rachmaninov

Vier delen uit de "Zes koren voor vrouwenkoor en piano"

Nyevolya

tekst: Tsyganov

"Chto ty, salovyeyushko
kormu nyeklyuyesh'?
Vyeshayesh' galovushku
pyesen nye payesh?"

"Pyelosya salov'yushku
v roshitse vyesnoy
vyeshayu galovushku
v klyetke zalotoy!
Padruzhka na vyetochke
tuzhit obo mnye,

De nachtegaal

"Vertel mij nu toch, nachtegaal,
waarom laat je je eten staan,
en hangt je kopje zo terneer;
en waarom zing je geen liedjes meer?"

"De nachtegaal zong ooit
in de lenteweiden-
nu hangt mijn kopje terzijde
in deze gouden kooi!
Reikhalzend naar mij snakken
mijn vriendjes in de takken

tuzhit obo mnye,
I stanut mily dyetochki;
do pyen'ya limnye?"

"Atperto otkoshetchko k roshitse
tvoyey,
bud' schastliv, moy kroschetchka,
ulyetay skaryryey!"

Notchka

tekst: Lodyzhensky

Tikho notchka tyomnokrylaya
prolyetayet nad zemlyey,
gdyeto lyotsya pyesn' unylaya,
omrachennaya slyozoy.

Proch' skoryey,
napyev taskuyushiy,
notchka tyomnaya prodyot
i, voskresnuy, dyen likuyushiy
lyudyam schastye prinyesyt.

Atdakhnyot zemlya ustalaya,
okoldovannaya snom,
i zablyoshet zor'ka alaya
v nyebye yasnogalubom.

Sosna

tekst: Lermontov

Na sevyerye dikom
stayit adinoko
na goloy vershinye sosna,
i dryemlyet, kachayas',
i snyegom sypuchim adyeta,
kak rizoy, ana.
I snitsya ey vsye,
chto v pustynye dalyokoy, v tyom

mijn vriendjes in de takken
en ook mijn dochtertjes geliefd;
hoe kan ik zingen dan een lied?"

"Je kooi heb ik voor je open gedaan;

wees gelukkig en vlieg hier vlug
vandaan!"

Nacht

Over de aarde glijdt zacht
de zwartgeveugelde nacht.
Ergens weerklinkt melancholiek
een traan-verduisterd lied.

Vlieg weg nu, kwellend lied
en vlug.
Voorbij gaat dan de duistere nacht
en weer zal keren de heldere dag,
die brengt 't mensengeluk terug.

Dan rust, vermoeid, de aarde uit,
die een sluimerslaap omsluit,
en in een lucht van blauw brokaat
schijnt de rozevingerige dageraad.

De spar

In het woeste noorden hoog,
staat op een kale bergboog,
een kaars van een sparreboom,
windwaaiend in een wiegeldroom,
in witgevallen sneeuw gehuld,
geheel alleen, van droom vervuld,
mijmerend te peinzen op welke wijze,
in het land waar de zon begint te rijzen,

adna i grustna, na utyese garyuchem
prekrasnaya pal'ma rastyot.

in de hitte van de zonwoestijn,
als een troostende toeverlaat,
een prachtige palmboom verloren staat.

Angyel

tekst: Lermontov

Po nyebu polunochi anyel
lyetel,
i tikhuyu pyesnu onpyel;
i mesyats, i zvyozdy, i tuchi
vnimali tay pyesne svyatoy.

On pyel o blazhenstve
byezgryoshnykh dukhov
pad kushami rayskikh sadov;
o bogye vyelikom on pyel, i khvala
yevo nyepritvorna byla.

On dushu mladuyu v ab'yatiyakh
nyos dlya mira pechali i slyoz.
I zvuk yevo pyesni v dushe maladoy
astalsyabyez slov no zhivoy.

I dolgo na svyetye tomilas' ana,
zhelaniyem chudnyum palna;
i zvukov nyebes zamyenit' nye
magli ey skuchniye pyesni zemli.

De engel

Door de lucht vloog de engel van
middernacht;
zijn lied zong hij fluisterend zacht,
en de maan, sterren en de vele wolken,
hoorden hem zijn heilig lied vertolken.

Van onschuldige zielen
zong hij lof,
gelukkig in de schaduw van Edens hof.
Ook zong hij van de Heer almachtig
en waarlijk was zijn lof waarachtig.

Een jonge ziel in zijn armen droeg hij
over aan de wereld van smart en pijn.
En de weerklanken van zijn lied bleven
woordeloos in deze ziel, maar vol leven.

In het licht vervaagden zij lang en
overvloeiend van wonderlijk verlangen;
maar ooit overtroffen door het saaie
aardse lied
dat werden deze hemelse klanken niet.

Sergei Rachmaninov
uit "Liederen", opus 4 voor bariton en piano

Als de stille nacht mij omvangt

Tekst: Fet

O, hoe ik uw naïef-timide woorden,
- als de stille nacht mij omvangt -
steeds weer opnieuw kan horen,
mij voel omgeven door uw glans,
en uw haar in vlechten strak,
maar aan mijn hand heel gedwee,
nu eens de heerschappij van uw glimlach
voel verzwakken, en dan gebieden weer.

En vaag herinner ik me de verontruste, ongesproken gedachten,
de tere, vergeten geloften, 't bewijs van weifelende harten;
dan vervult verrukking mij, mijn wezen gheel in vuur,
ik roep u hardop aan, zodat de nacht uw naam kan horen,
luidkeels roep ik u aan, zodat de nacht uw naam kan kennen.
Dan met mijn ziel één vuur, mijn wezen vervuld van verrukking,
roep ik u luidkeels aan, zodat de nacht uw naam kan kennen.

Dimitri Schostakovich
uit "Tien gedichten voor koor a capella"

Smelej, družia, idjom fpirjod
tekst: Leonid Radin

Smelej, družia,
idjom fpirjod,
budja vsertsach zjivoje plamja,
i nasje djela nje umrot,
njeslomat burji njaszez namja!

Pabjedy nam nedolga zjdat,
prasnulas mysl sredji rabotsjich,
izrejet maladaja rat vnjemoi tisjy
zlavesjej notsjj.
Ana sazrejet, i tagda,
strjachnuv, kakson svai akovy,
padkrasnym znamenjem truda,
prasniotsa Rus dlazjyynji novoi!

Smolkli zalpy zapazdalyje
tekst: Jevgeny Tarasov

Smolkli zalpy zapazdalyje.
Smolk arudji grom.
Tsjuts dymjatsa luzjy alyje,
spjat krugom bartsy ustalyje,
spjat njezdjesnjim snom.
Wjetjer wejet nadskjeljetami
pafsich barjikad.
Natjelami njeatpjetyi gimny
skorbnymi privjetami vsumrakje
zvutsjat.
Spitje,
spitje bratia stsjestiu pafsyyje,
blizak sudny tsjas.
Spitje,
robastji njeznavsjyje,

**Vooruit vrienden, laten wij voorwaarts
gaan**

Vooruit vrienden!
Laten wij voorwaarts gaan,
om in de harten der mensen een bezielend
vuur te wekken.
Dan zal onze zaak niet verloren zijn, en
kunnen stormen ons vaandel niet scheuren!

De overwinning is nabij!
De arbeiders zijn gaan nadenken,
en in de stille duisternis van de sinistere
nacht zal de strijd ontkiemen.
En rijpen en wanneer hij
-als in een droom-
zijn boeien heeft afgeschud, zal Rusland
ontwaken onder de rode arbeidersvlag
en voor een nieuw leven.

Verklonken zijn de laatste schoten

Verklonken zijn de laatste schoten;
en het geweegeratel is verstomd.
Rond rode bloedplassen die amper
dampen, slapen moeë soldaten
hun wezenloze slaap.
De wind waait over karkassen van
ingezakte barricades
en boven de lijken klinken trieste liederen
als een niet aflatende groet in het duister.

Slaap maar stil,
eervol gesneuvelde kameraden,
het uur van het oordeel is aangebroken.
Slaap maar stil,
jullie, die zonder schroom waren.

notsj vrukach unas.
Vsio sjtodnjom unas razrusjena,
vystraim vamglje.
Zjazjda bitvy njezadusjena
vranjenam arlje.

Spitje,
spitje bratia stsjestiu pafsjyje.
Notsiu snova barjikadami gorad
abawiom. Utram swjezjimi
atradami snova vboi paidjom.

Spitje, spitje bratia i tavarisji,
blizak sudnytsjas!
Na njeslychannam pazjarisje my
pamjanjem vas!

Spitje, spitje bratia
my pamjanjem vas!

Spitje, spitje,
Smolkli zalpy zapazdalyje;
smolk arudji grom.
Tsjuds dymjatsa luzjy alyje,
spjat krugom bartsy ustalyje,
spjat njezdjesnjim snom.

Wij hebben de nacht in handen
en al wat overdag wordt verwoest,
bouwen wij 's nachts weer op.
Ook al is de arend gewond,
zijn strijdlust is ongeblust.

Slaap stil,
eervol gesneuvelde kameraden.
Vannacht barricaderen we de stad opnieuw
en morgen strijden we weer met nieuwe
wapens.

Slaap stil, broeders en kameraden!
Het uur der waarheid is aangebroken!
Met ongehoorde brandschattingen zullen
we jullie gedenken.

Slaap maar stil, broeders,
want vergeten doen wij jullie niet.

Slaap maar, slaap maar,
verklonken zijn de laatste schoten;
en het geweegeratel is verstomd.
Rond rode bloedplassen die amper
dampen, slapen moeë soldaten
hun wezenloze slaap.

Antonín Dvořák

Zes melodieën uit Moravië, voor koor en piano

Dyby byla kosa nabróšená

Dyby byla kosa nabróšená,
dyby byla votava,
coby vona drobnó jetelinku,
coby vona šupala!

A šupaj, šupaj,
drobná jetelinko,
co je mně po tobě, má zlatá
panenko, dys ty se mně provdala!

Slavíkovský polečko malý

Slavíkovský polečko malý
nebudeme, synečku, svoji,
nebudeme, nání to možná,
ani nám to, můj synečku,
tvá mama nedá.

Copak jenám co je po naší mamě,
naša mama, nama nevládne.

Jenom ty mě, má panenko, jenom
ty mě chceš,
jenom ty mě na dobró noc ručenky
podej.

Holub na javoře

Letěl holúbek na pole,
aby nazobal svévole.
Jak své volátko nazobal,
pod jaborečkem posedal.
Pod jaborečkem má milá
zelený šátek vyšívá.

De scheiding

Als mijn zeis scherp geslepen was,
dan keek ik nu naar het nagras,
en maaide ik met mijn zeis
al de groene klaver uit mijn wei.

Ja, elk plekje klaver groen
maaide ik met mijn zeis dan,
want wat heb ik nog met je van doen,
je houdt het toch met een andere man!

Het liefdespand

Het akkertje is klein,
nooit, m'n lief, nooit zal ik de jouwe zijn,
nooit, m'n lief, nooit zal het zo wezen.
Je moeder, m'n lief,
zal nooit toestemming geven.

Wat kan het woord van mijn moeder ons
deren?

Mijn moeder heeft niets over ons te
beweren.

Als jij maar, m'n lief, als jij maar van me
houdt,
en me in deze goede nacht je lieve handje
toevertrouwt.

De verlatene

Een duif vloog boven het land rond
tot hij wat graan voor zijn kropje vond.
En toen zijn krop was leeggeraakt weer,
zette hij zich op een ahorn tak neer.
Bij de ahorn zit mijn lieve schat,
een groen doekje te borduren.

Vyšívá na něm víneček,
že ju opustil syneček.
Vyšívá na něm z růžekvět,
že ju opustil celý svět.

V dobrým sme se sešli

V dobrým sme se sešli,
v dobrým se rozejdem,
takeli, můj synečku, můj,
na sebe zapomenem?

Já na tě zpomenu,
to nejedno v roce,
já na tě zpomenu,
to nejedno v roce,
já na tě, má panenka,
já na tě v každém kroce.

Šípek

Šlo děvče na travu
na lučku zelenu.
Němohlo ji nažat'
pro rosu studenu.
Poluče chodilo,
žalostně plakalo.
Nadešlo tam šípek,
na tym šípku kvitek.
Kvitku, milý kvitku,
já tebe utrhnou.

Nětrhaj mne v zimě,
moja krasa zhyně.
Nětrhaj mne v letě,
dy slunečko peče.
Utrhni mne z jara,
moja krasa stala,
utrhni mne z jara,
moja krasa stala,

Zij brengt er een kransje op aan,
omdat zij van haar schat is weggegaan.
Daarop borduurt zij ook een roosje, rood,
want voor haar is alle liefde dood.

Scheiden zonder lijden

Zoals wij elkaar vonden, wij beiden,
zo zullen wij in vriendschap scheiden.
Zeg mij, mijn schat, zo dierbaar,
zullen wij ooit vergeten elkaar?

Ik denk, mijn lieve schattebout,
niet zo maar een enkele keer aan jou,
In de loop van een heel jaar,
denk ik aan jou, mijn liefje teer,
niet zo maar een heel enkele keer
maar elk en ieder uur, voorwaar.

De wilde roos

Eens wilde een meisje maaïen gaan
op de groene weide,
maar in de morgendauw kon haar sikkell
niet goed snijden.
Het meisje ging her en der, en klaagde en
weende ontdaan.
Toen zag zij voor zich op de straat
bloeiende veldrozen staan.
Roosje, o roosje mijn,
je zult gebroken zijn.

Pluk mij in de winter niet,
anders is het met mij gedaan,
en pluk mij in de zomer niet,
anders moet ik in de hitte vergaan.
Pluk mij slechts in lentetijd,
dan blijf ik zo mooi als nu bestaan,
Pluk mij slechts in lentetijd,
dan blijf ik zo mooi als nu bestaan,

utrñni mne z jara,
moja krása stala.

Zelenaj se, zelenaj

Zelenaj se, zelenaj,
zelená trávo v lesi!
Jak se já mám zelenat',
dy už sem napokosi?
Zelenaj se, zelenaj,
zelená trávo v háju!
Jak se já mám zelenat',
dymě už dotínajú?
Zelenaj se,
zelený tulipáne!
Jak se já mám zelenat',
dymě už listí užvjadne?

Dyžty měchčeš opustit',
můj švarný galáne.

Podivaj se má milá,
tam na tu suchú pláunku;
jesli se rozzelená,
budeš mojú galánkú.
Podivaj se má milá,
tam na tu suchú jedlu.
Jesli se rozzelená,
teprem si tebe vezmu.
Už sem já se dívala,
ja, včera odpoledňa;
zatrápená ta jedla,
dyž se nic nezelená.

Už sem se já se dívala,
včera, ba i dneska;
ja, už se tam zeleňá,
ve vršku halúzka.

Pluk mij slechts in lentetijd,
dan blijft mijn schoonheid.

Het vertrouwen

Kleur maar groen, kleur maar groen,
groen gras tussen de bomen.
Ach, hoe kan ik groen nu worden,
weldra zal de maaier komen?
Kleur maar groen, kleur maar groen,
gras op de groene heide.
Ach, hoe kan ik groen nu worden,
als de sikkels mij af gaan snijden?
Kleur maar groen, kleur maar groen,
mooiste tulp van alle!
Ach, hoe kan ik groen nu worden,
als mijn bladeren gaan vallen?

Omdat jij, allerliefste mijn,
niet meer bij mij wilt zijn.

Kijk enkel daar, mijn liefste schat,
zie de kale, droge aarde.
Als de aarde groen wordt,
zul je mij voor altijd aanvaarden.
Kijk enkel daar, mijn liefste schat,
zie de den daar dorren.
Als de den weer groen wordt,
zal ik voor immer je man worden.
Ja, ik heb er al naar gekeken,
gisteren in de middag laat;
o, verwenste dennenboom,
die toch maar nooit groenen gaat.

Ja, ik heb er al naar gekeken,
gisteren en ook vandaag.
Kijk, daar in de hoge denneboom
schemert het groen al vaag.

Leoš Janáček

De wilde eend, ballade voor gemengd koor a capella

Kačena divoká

Kačena divoká
letěla svysoka,
šohaj, dobrý střelec
střelil ji do boka, do boka levého
pod pravý nožičku.
Ona zaplakala
sedla na vodičku;
hořko zaplakala, na Boha zvolala:
Ach Bože, rozbože,
už jsem dolétala!
Ubohá kačica,
už jsem dolétala,
už jsem svá kačátka,
už jsem dochovala.
Moje drobné děti
nedělají škody;
kalnou vodu pijú,
tvrď písek jedá.
Vy drobná kačátka,
polet'te vy za mnou,
šak my poletíme
k velkému Dunaju.

De wilde eend

Een wilde eend op haar vlucht
vloog hoog in de hoge lucht.
Een jager kwam voorbij,
en schoot haar in haar zij.
Hij trof haar onder haar poot.
De eend huilde in grote nood,
daalde op het water neer,
en weende bitter tot God de Heer:
"Vliegen kan ik nu niet meer,
mijn God, mijn lieve Heer!
Ach, ik, arme eend, voor mij
is vliegen nu voorgoed voorbij,
Hoe kan ik het nu nog aan
mijn jonkies te verzorgen voortaan?
Mijn lieve eendekuijken klein,
die nooit iemand ten kwade zijn,
zullen vuil water drinken moeten,
en zich met zand en stenen voeden.
Ach, eendjes, we moeten gaan,
kom, vlieg maar achter mij aan,
want we moeten weg van hier
tot aan de grote Donau-rivier.

Bohuslav Martinů

De legende uit de rook van het aardappelloof, voor gemengd koor, sopraan, alt, bariton, fluit, klarinet, hoorn, accordeon en piano

Legenda z dýmu bramborové nati

Koor:

Ta dobrá máti pramenů a světla,
bezniž by prý ani sedmikráska
neodkvetla,
trůnící nad brambořišti k slunci
čelem,
však nejkrásnější v dýmu
doutnajících natí když kolem ní
- chlapci jak poctiví svatí s
umazanými ústy od popele v
oblacích bramborové vůně k nebi
stoupají -
a sní ted' o ráji.

Sopraan:

Ta dobrá panímáma,
v šeru kostela si stýskající,
se stoupila s oltáře a prošla září
svící,

Koor:

jak šetrní venkované, sandály si
zula za vesnicí.

Sopraan:

V tom kraji kamení a říček,
kde modř nastřihala křídla
vlaštoviček,
potkala se se svým synem v poli.

De legende uit de rook van het aardappelloof

Goede moeder, moeder van alle goedheid,
zonder wier genade niet eens het
madeliefje bloeien zou,
dat opwaarts ziet naar de zon en troont
over weidse velden,
maar nimmer mooier is dan wanneer
rondom aardappelen branden
en knapen dicht daarbij staan als heiligen
rechtschapen
- hun gezichten vuil van as, omgeven door
blauwe wolken van aardappelrook-
te dromen van de hemel.

De goede Moeder Gods,
voelde zich eenzaam in haar kerk.
Zij daalde van haar altaar af en bewoog
zich door de stralen der kaarsen heen.

En zuinig als een boerin ontdeed zij
haar voeten van hun sandalen.

In dit land van rivieren en heuvels,
waar het hemelsblauw de vleugels van
zwaluwen kleurt,
hier trof zij haar Zoon, de Man van
Smarten.

Koor:

Potkala se se svým synem v poli.
Krev na bocích mu dávno zrezivěla
a od trní rány kolem čela, až v
srdci matku bolí.
Bez svatozáře,
v tváři trochu vrásek,
v záhybech šatů vůni z pasek,
do stínu kříže usedla ta vdova.

Zij trof haar Zoon, de Man van Smarten.
De oude wond gapend aan zijn heup
en ook de doornenkroon op zijn
hoofd pijnigt zijn heilig hart.
Geen aureool hult nu in glans haar hoofd,
maar de geur van het bos
hangt immer in haar gewaad,
daar onder het kruis zette zij zich terneder.

Alt (Maria):

Můj synku milý,
v kamení mé srdce uvěznili,
a já bych chtěla žít znova.
Pročtvá i moje utrpení
tesají lidé do kamení,
pod nohy mi staví chladný svícen?
Chtěla bych být jako všechny ženy
také z radosti a nejen z utrpení,
bosou nohou bych chtěla dotknout
petrkličce.

"Mijn geliefde Zoon,
gevangen is mijn hart in koude steen, maar
graag weer wil ik leven.
Is het dan echt van node dat de mens ons
lijden afbeeldt in hout en steen
en kaarsen neerzet aan mijn voeten?
Kan ik dan echt niet leven als andere
vrouwen, vol vreugde en niet altijd in pijn?
Graag weer wil ik blootsvoets bloemen en
gras beroeren."

Bariton (Jezus):

Matko moje milá, ne moje krev,
ale láska kéž by lidi vykoupila.

Což dost na tom není, ž v jejích
dlani, zrno čeká na spasení
a květ z něho unese celou oblohu?

Necht' zvětralý ten kámen spadne
z našich ramen a k modru vzlétne
srdce vězněné.
At všechny sochy vystoupí již
z přítmí
a svatí at' se stanou lidmi,
z té země motýlů a pomněnek.

"Moeder, lieve moeder, niet mijn offer,
maar liefde alleen kan de mensen
verlossen.
Is het wonder in uw handen niet
voldoende: de kleine korrel graan die
opgroeit en in zich de zegen van de hele
schepping draagt?
Moge de grauwe steenlast van onze
schouders glijden en ons hart zich vrij ten
hemel heffen.
Mogen onze heilige beelden,
die in het donker verborgen staan,
zich naar de mensen begeven,
naar het vergeet-mij-nietje en de vlinder."

Koor:

Když spěchali pláteníci na trh toho rána,
z kostelíků, zvoniček se rozezněla hrana,
která bouře,
krupobití zahání.

Ale ani větřík nehnul listem,
jako v džbánu voda nebe bylo čisté.

Ta kostelní vrata dokořán jsou otevřena,
s oltáře prý sestoupila boží žena a někde bloudí po kraji.
Kostelníci se to říci stydí,
odešla prý mezi lidi,
zvony bijí na poplach a boží matku hledají.

Ti nejzbožnější, co každou neděli o bohoslužbách v prvních řadách seděli,
nelenili a vydali se za ní,

to nejlepší vždy měli pro ni,
i novou svatozář jí pořídili loni.

Aní u lidí nebyla bez důvěry,
vytesat ji dali s tváří starostovy dcery,
svatých tito bodří mecenáši.
I mužští chodili pak více do kostela,
krásu tváře chválili i oblost těla
mezi svými zdrávasy a otčenáši.

Hledali ji od ranního šera
i přes poledne až do večera,
úřadů se ptali, u vrchnosti.

Toen de kooplieden zich de volgende morgen naar de markt haastten,
hoorden zij verbaasd uit alle kerken luid de klokken luiden,
een geluid dat anders alleen waarschuwt vanwege storm en hagel.
Maar er was geen zuchtje wind en aan de blauwe hemel bewoog zich geen wolkje.

De grote kerkdeur werd wijd open gevonden en de Moeder van God was van het altaar verdwenen en dwaalde nu ergens rond.

En de koster zei vol angst dat zij zich onder het volk had begeven.

En de klokken luidden:
"Zoek toch naar de Moeder Gods!"

De allervroomsten, die 's zondags altijd tijdens de kerkdienst op de voorste rij zaten,
waren niet gemakzuchtig, maar gingen haar onmiddellijk zoeken.

Enkel het beste gaf men haar steeds,
onlangs nog een nieuw aureool met gouden glans.

Bij het hele volk stond zij hoog in aanzien: het liet haar uitsnijden in hout om haar roem te vergroten; ze zag er uit als de dochter van een burgermeester.

De mannen zag men sindsdien vaker in de kerk en tussen hun Wees-gegroet en Onze Vader prezen zij haar gratie en haar fraaie gestalte.

En zij zochten vanaf de vroege morgen tot in de late avond.

Nog zeer bezorgd informeerden zij bij alle overheden en autoriteiten.

Sopraan:

Zatím ona v plášti zrajícího žita,
neučesaná a neumytá,
podle zvyku venkovanů prostých
spěchá k potoku,
v němž zrána voda zebe.
V prstech drží vítr jako hřeben
a pročesává svoje dlouhé vlasy.

Ty plavé vlasy!
Nebylo v nich zlata málo,
jak by je světlo z písku rýžovalo,
nad hladinou v těžké copy zaplétá
si.

Koor:

Nepoznali ji.

Sopraan:

Nepoznali ji
jak pospíchali kolem,
viděli jen svoje lučiny a pole
a u potoka vesničanku.

Sopraan en alt:

Vesničanku, která sotva umí
otčenáš a zdrávas,
které chutná obyčejná strava,
z hospody si nosí levné pivo v
džbánu.

Sopraan, alt en koor:

Nepoznali ji.

Maar zij haastte zich, gehuld in een naar
rijp graan geurende mantel, ongekamd en
ongewassen, zoals de eenvoudige
landlieden dat doen, naar de beek, die in
de ochtend bevroren was.

Als een kam hield zij de wind in haar
handen, en kamde daarmee haar lange
blonde haar.

Haar blonde haar,
als doorweefd met zuiver goud, alsof het
uit gouden zand door licht was
voortgebracht.

Gebogen over de waterspiegel vlocht zij
het in strengen.

Niemand merkte haar op.

Niemand merkte haar op,
omdat niemand haar herkende.
Al de dorpelingen zagen de weilanden in
de vlakte en een boerenvrouw aan de beek.

Een simpele boerin, die wellicht
nauwelijks het Onze Vader kent
en wie het goede eten smaakt als iedereen;
die in een kruik goedkoop bier haalt bij de
herbergier.

Zij bleef onopgemerkt.

Utrmácení a rozmrzelí,
s nepořízenou se do vsi navraceli,
přesně podle úředního zvyku
dali přísnou důtku kostelníku.

Koor:

Jak seděli tak spokojeni
radující se z moudrého usnesení,
po vesnici roznesla se neuvěřitelná
zpráva.
Chlapci, co na stráních kozy pásli,
prý boží matku našli,
dobře se jí vede a je zdráva.
Kde že byla?
Starší z obce z lavic vyskočili
a přes džbáněk hleděli do tváří
chlapců plných síly,
v jejichž očích pole kvetla.

Sopraan en koor:

Chlapci, snědí, jako by je slunce
vypálilo z hlíny,
po níž chodí břízy a nad níž zrají
jeřabiny do hořkého světa,
ani trochu neshrbili před staršími
záda,
odpřísáhli na své pruty, na svá kozí
stáda, kde boží matku viděli.

*Tenoren en bassen
(Herdersjongens):*

Inu jak jsme v polích kozy pásli,
mezi ženci seděla a pochutnávala
si na podmáslí.

Každý se s ní o své sousto rozdělil.
Jako na oltáři měla vlasy zlaté,
místo svatozáře květovaný šátek
a zrovna pot si utírala s čela.

Uiteindelijk keerden zij geërgerd en moe,
geheel onverrichterzake naar huis terug,
gaven het zoeken op en de oude koster
werd, zoals gebruikelijk is bij autoriteiten,
streng berispt.

En terwijl zij op de banken van de herberg
hun wijs besluit nog eens overdachten,
ging door het dorp opeens een
buitengewoon bericht:
herdersjongens hadden haar gevonden en
wisten ook te melden
dat de Moeder Gods volledig gezond was.
"Wat dan, waar dan?"
En de ouderen sprongen op van
hun zitplaatsen en keken in gezichten
die schitterden van vuur
en in ogen blauw als korenbloemen.

Bruingebrande knapen, als had de zon hen
uit aarde gebakken,
uit de goede aarde, waar berken op groeien
en lijsterbessen rijpen.
De ouderen zagen hen niet in het minst
onzeker worden:
zij zwoeren op hun herdersstaf en hun
kudden dat zij de Heilige Vrouw hadden
gezien.

"Toen wij dan, vanmorgen vroeg, onze
geiten gingen weiden,
kwam zij bij de maaiers zitten, en dronk
wat melk, maar heel bescheiden.
Iedereen deelde zijn maal graag met haar.
Net zoals op het altaar was haar haar als
van goud, maar zij droeg in plaats van haar
aureool enkel een bonte hoofddoek.

Jako by už dávno byla mezi námi,
každý z nás v ní viděl něco ze své
mámy.
Vždyť prýtaké syna měla.

Bariton:

Tito chlapci jako srnci ostražití,
bdělí, co věděli, to pověděli,
pravdiví k jak jejich tvář k obrazu v
bystřině.
Zatím co v nedopitých džbancích
piva tvář starších obce zrcadlí se
křivá jak po smutné hostině.

Allen:

Boží, máti, sestřenice jeřábu jak
plamen čistá,
srdcem našla svého syna
v těchto chlapcích plných života a
síly.
K čemu by ji bylo šero kostela

a slzy voskovice,
když kolem ní teď plály prudkým
světlem slunečnice.
Ta dobrá máti pramenů a světla,
bez ní by prý ani sedmikráska
neodkvetla
dále mezi námi žije odvěká.
Po boku chlapců, jež vedle
poskakují bosí,
vrací se do kamení i vdřevo
chvějících se osik
s srdcem člověka.

Ze wistte zich het zweet van haar
voorhoofd alsof het haar al lange tijd goed
bij ons beviel
en zij kwam ons voor als ons aller moeder.
Zij zelf heeft toch ook een zoon."

Deze wakkere knapen, scherp van oog als
het hert, vertelden wat zij gezien hadden
volgens dezelfde waarheid als waarmee de
bergbeek hun gelaat weerkaatste.
Ondertussen spiegelden zich in het bier
van de kroeg de hoogst verbouwereerde
gezichtstrekken van de oude boeren,
als na een begrafenismaal.

Moeder van God, aan de vogels verwant,
gij, reine vlam,
vond vandaag uw eigen Zoon
temidden van dit jonge volk, zo vol van
kracht en leven.
Wat moet u nog met het schemerlicht van
de kerk,
en met tranen van waskaarsen,
omdat nu toch de zonnebloemen rondom
heerlijk bloeien in het heldere licht?
Goede moeder, moeder van alle goedheid,
zonder wier genade het madeliefje niet
eens bloeien zou,
leef nu voortaan voort onder ons.
Het jonge volk springt en dartelt
blootsvoets aan haar zijde.
Zo keert de Moeder terug
naar haar beeltenis in steen en hout,
maar met een mensenhart in het lichaam.

Kamerkoor Collegium,
Spaans

Fransico Guerrero
Tekst: Gutierre de Cetina

Ojos claros y serenos

Ojos claros y serenos,
si de un dulce mirar sois alabados,

¿porqué, si me miráis, mirais airados?

Si quanto más piadosos,
más bellos parecéis a aquel que os mira,

no me miréis con ira,
porque no parezcáis menos hermosos.

i Ay, ay tormentos rabiosos!
Ojos claros y serenos,
ya que así me miráis, miradme al menos.

Bernal Gonçalves (ca. 1550)

Navego en hondo mar

Navego en hondo mar embravecido,
con flaca nave que se va,

quebrando, contrario el viento
y bame amenazando la fortuna
que siempre me ha seguido.
Cuéntome en este tiempo por perdido.

Si espero en el porvenir,
estoy temblando que el pasado
me va triste acordando
cómo de mal en peor
siempre he venido.

Anonimo

Marfira, por vos muero

Marfira, por vos muero,
y amor puede jurallo,
que alegre con mis penas
sufro y callo.

Ved si mi dolor es fuerte,
que el callar me da la muerte,
y aquesto mesmo tengo por provecho;

Heldere en kalme ogen

Heldere en kalme ogen
als jullie worden geprezen om jullie
tedere blik

Waarom dan, als jullie naar me kijken,
kijken jullie zo boos?

Hoe groter jullie mededogen
des te mooier schijnen jullie voor
degene die jullie aankijkt
Kijk me niet met woede aan,
want dan zijn jullie minder mooi.

Ai, wat een boze kwelling!
Heldere en kalme ogen
als jullie zo naar me kijken
kijk me dan tenminste aan.

Ik vaar naar de diepe zee

Ik vaar over de diepe, woeste zee
op een wrak schip, dat bij deze
tegenwind
op weg is te vergaan,
en het lot dat ik steeds mee had
dreigt zich nu tegen me te keren.
Op dit moment houd ik mij voor
verloren
al vestig ik mijn hoop op de toekomst
ik huiver, omdat het verleden
mij, o droefenis eraan herinnert
dat het mij altijd
van kwaad tot erger is gegaan.

Marfira, voor u sterf ik

Marfira, voor u sterf ik
en de liefde kan zweren,
dat ik blijmoedig in mijn leed
in stilte zwijg.

Zie hoe bitter mijn smart is
mijn zwijgen zal mijn dood zijn
en dat zal dan nog tot mijn voordeel
zijn

mas, yo os traygo en mi pecho
y vos lo aveis en lamas encendido.
Querria, sin hablar, ser entendido.

doch, ik draag u in mijn hart
dat u in vuur en vlam hebt gezet.
Ik zou, zonder te spreken,
toch gehoord willen worden.

Kamerkoor Collegium, Uit: Programma Alliterations

Benjamin Britten A Hymn to the Virgin

Of one that is so fair and bright
Velut maris stella
Brighter than the day is light,
Parens et puella:
I cry to thee, thou see to me,
Lady, pray thy Son for me,
Tam pia,
That I may come to thee.
Maria!
All this world was forlorn
Eva peccatrice,
Till our Lord was yborn
De te genetrice.
With 'ave' it went away,
Darkest night, and comes the day
Salutis;
The well springeth out of thee,
Virtutis.
Lady, flow'r of ev'rything,
Rosa sine spina,
Thou bare Jesu, Heaven's King,
Gratia divina:
Of all thou bear'st the prize,
Lady, queen of paradise
Electa:
Maid mild, mother es Effecta,

Effecta.
Tekst: anoniem, ca. 1300.

Een Lofzang op de Maagd

Gij die zo mooi en helder zijt
ais de Sterre der Zee
Helderder dan het licht van de dag,
Moeder en dochter:
Ik roep U aan, zie mij aan,
Vrouwe, bid uw Zoon voor mij,
U die zo barmhartig bent,
Dat ik tot u komen mag,
Maria!
Deze hele wereld was verloren
als gevolg van de zondares Eva,
tot onze Heer geboren werd
uit uw moederschoot.
Met een 'gegroet' ging hij weg,
de donkerste nachten de dag kwam.
Wees gegroet:
Uit U sprong voort de bron
der Deugd.
Vrouwe, bloem van alles,
Roos zonder doom,
U baarde Jezus, de Hemelse Koning,
uit goddelijke genade:
Van alles draagt gij het eerbewijs,
Vrouwe, Koningin van het Paradijs,
Uitverkorene:
Zoete Maagd, Gij, Moeder, zijt de
Volbrengster
De Volbrengster.

KAMERKOOR COLLEGIUM
ENGELS

EDWARD ELGAR
WEARY WIND OF THE WEST

“Weary wind of the West
Over the billowy sea —
Come to my heart, and rest !
Ah, rest with me!
Come from the distance dim
Bearing the sun's last sigh;
I hear thee sobbing for him
Through all the sky.”

So the wind came,
Purpling the middle sea,
Crisping the ripples of flame —
Came unto me;
Came with a rush to the shore,
Came with a bound to the hill,
Fell, and died at my feet—
Then all was still.

VAUGHAN WILLIAMS
THE BLUE BIRD

The lake lay blue below the hill,
O'er it, as I looked, there flew
Across the waters, cold and still,
A bird whose wings were palest blue.

The sky above was blue at last,
The sky beneath me blue in blue,
A moment, ere the bird had passed,
It caught his image as he flew.

VERMOEIDE WESTENWIND

“Vermoeide Westenwind
over de golvende zee -
Kom naar mijn hart en rust!
Ach, rust bij mij!
Kom van de schemerige einder,
Breng de laatste zucht van de zon;
Ik hoor je overal aan de hemel
schreien om hem”

Toen kwam de wind,
Verpurperde de middenzee,
Rimpelde de golvengloed
Kwam bij me;
Hij stortte zich op de kust,
Sprong naar de heuvel,
Viel, en stierf aan mijn voeten -
En toen was alles stil.

DE BLAUWE VOGEL

Blauw lag het meer aan de voet van de heuvel;
over zijn koude, stille water zag ik
een vogel vliegen en zijn vleugels
waren van het lichtste blauw.

De hemel boven mij was eindelijk blauw,
De hemel onder mij blauw in blauw,
Een moment, voordat de vogel voorbij was,
Werd zijn beeld gevangen in zijn vlucht.

BENJAMIN BRITTEN

THE SUCCESSION OF FOUR SWEET MONTHS

First, April, she with mellow showers
Opens the way for early flowers;
Then after her comes smiling May,
In a more rich and sweet array;

Next enters June, and brings us more
Gems, than those two, that went before:

Then (lastly) July comes, and she
More wealth brings in, than all those three.

EDWARD ELGAR

LOVE'S TEMPEST

Silent lay the sapphire ocean,
Till a tempest came to wake
All its roaring, seething billows
That upon earth's ramparts break.

Quiet was my heart within me,
Till your image, suddenly
Rising there, awoke a tumult
Wilder than the storm at sea.

EDWARD ELGAR

THE SHOWER

Cloud, if as thou dost melt, and with thy train
Of drops make soft the Earth, my eyes could weep
O'er my hard heart, that's bound up and asleep;

Perhaps at last, Some such showers past,
My God would give a sunshine after rain.

VIER ZACHTE MAANDEN OP EEN RIJ

Eerst baant april met haar malse regens
het pad voor de allervroegste bloemen;
dan volgt mei haar glimlachend op,
maar rijker en zachter nog getooid.

Vervolgens breekt juni aan en geeft ons
meer juwelen dan de twee die haar
voorgingen:
en (tot slot) komt juli dan en zij
brengt nog meer weelde dan al die eerste drie.

LIEFDESSTORM

Zwijgend lag de saffieren oceaan,
totdat een storm al zijn golven
bulderen en zieden deed
en breken op de aarden wal.

Rustig was mijn hart in mijn binnenste
totdat jouw beeld dat daar opeens
verrees, een tumult opwekte,
heviger dan de storm op zee.

REGENBUI

Wolk, als – zoals jij met jouw regen de aarde smelten
doet en zacht maakt– mijn ogen tranen konden laten
over mijn hardvochtige hart dat ingekapseld is en
slaapt,
dan zou God mij uiteindelijk misschien, na een paar
van die buien, zonneshijn geven na regen.

Sonnet

Hendrik Andriessen

Hendrik Andriessen (1892 – 1981) studeerde orgel en compositie aan het Amsterdams Conservatorium en volgde in 1913 zijn vader op als organist in Haarlem. Pas veertien jaar later gaf hij zijn betrekking als journalist bij het Haarlems dagblad op om te gaan lesgeven aan de conservatoria van Amsterdam en Utrecht.

Hij werd directeur van het Utrechts Conservatorium en later van dat in Den Haag. Ook kreeg hij een benoeming als hoogleraar in de muziekgeschiedenis aan de Universiteit van Nijmegen. Andriessen schreef liederen, missen, kerkelijke en seculiere koorwerken, orkestwerken, orgelstukken, kamermuziek en twee opera's.

Het sonnet dat wij zingen is een lichtvoetige, romantische interpretatie van een Middeleeuwse tekst van de hand van Pierre de Ronsard.

Amour qui as ton regne
en ce monde si ample
Vois ta gloire et la mienne
errer en ce jardin
Vois comme son bel oeil
mon bel astre divin
Reluit comme une lampe
ardente dans un temple

*Liefde, jij die je heerschappij hebt
op deze zo wijde wereld,
Zie jouw heerlijkheid en de mijne
dwalen in deze tuin,
Zie hoe haar mooie oog
mijn mooie goddelijke ster
doet glinsteren als een lamp
die brandt in de tempel*

Vois son corps des beautés
le portrait et l'exemple
Qui ressemble une aurore
au plus beau du matin
Vois son esprit seigneur
du sort et du destin
Qui passe la nature en
qui Dieu se contemple

*Zie haar lichaam, beeld en voorbeeld
van schoonheden,
dat lijkt op een zonsopkomst
in het mooist van de morgen
Zie haar geest, heer
van lot en noodlot,
Die de natuur transcendeert
waarin God zichzelf schouwt*

Regarde la marcher
toute pensive à soi
t' Emprisonner de fleurs
et triompher de toi
Vois naître sous ses pieds
les herbes bienheureuses

*Kijk haar lopen,
volledig in gedachten hoe
ze je gevangen zet in bloemen
en over je te triomfeert
Zie onder haar voeten welriekende
kruiden ontstaan*

Vois sortir un printemps
des rayons de ses yeux

*Zie een lente uitgaan
van de stralen van haar ogen*

Et vois comme à l'envie
ses flammes amoureuses
Embellissent la terre
et sereinrent les cieux

*En zie hoe haar liefdesvlammen
uit verlangen
de aarde verfraaien
en de hemel verhelderen.*

*Tekst : Pierre de Ronsard
Vertaling: Michiel Angenent*

Trois Chansons

Herman Strategier

Herman Strategier (1912 – 1988) studeerde orgel en compositie bij Hendrik Andriessen. Net als zijn leermeester componeerde hij veel muziek voor de Rooms-katholieke liturgie en voor leken. De drie chansons die wij ten gehore brengen schreef Strategier in opdracht van het gemeentebestuur van Amsterdam. Ze laten een lichte, vrolijke kant van Strategier zien. In deze liedjes brengt hij de tekst letterlijk tot leven en geeft hij elke zinswending haar eigen harmonie mee.

Les compagnons de la Marjolaine

Qu'est ce qui passe ici si tard,
Compagnons de la Marjolaine,
Qu'est ce qui passe ici si tard
Gai, gai dessus le quai ?
Ce son le chevaliers, du guet
Que demandent ces chevaliers?
Une fillette à marier
Gai, gai dessus le quai! ?

Gezellen van de Marjolaine

Wat gebeurt er hier zo laat,
Gezellen van de Marjolaine,
Wat gebeurt er hier zo laat.
Jolig, jolig, op de kade?
Het zijn de ridders van de wacht.
Wat willen deze ridders?
Een meisje om te trouwen,
Jolig, jolig op de kade.

Me promenant un matin

Me promenant un matin
Dans un bois à l'aventure
Turelure, turelurelure
Je rencontre en mon chemin
Terlintintintintin
Un tendron sur la verdure
Turelurelure lon lan la
D'ou venez vous ?
Je n'aime jamais que vous.

Sa cotte était de bazin
Et son cotillon, de bure
Le vermillon de son teint
Faisait toute sa parure
Turelurelure...

De sa bouche le matin
Sortait une haleine pure
Sur un lit de romarin
Elle étendait sa figure
Turelurelure...

Le zephyr, d'amour atteint
l'endormit par son murmure
Turelurelure...

En revenant de Versailles

En revenant de Versailles
En passant dedans Saint-Cloud
Je trouvai un p'tit bonhomme
Qu'avait sa femme à son cou.
Je suis soul de ma femme
L'achèterez-vous ?

Je lui dis - lalala -
petit bonhomme, qu'avez vous
à votre cou
Je suis las de ma femme

Op een ochtendwandeling

Terwijl ik 's ochtends op goed geluk
Een wandeling maak in een bos
Turelure, turelurelure
Kom ik op mijn pad
Terlintintintintin
in het groen een meisje tegen
Turelurelure lon lan la
Waar komt u vandaan ?
Ik houd alleen van u.

Haar rok was van bombazijn
En haar onderrok van wol
Het vermiljoen van haar gezichtskleur
Bepaalde haar hele uiterlijk
Turelurelure...

Uit haar mond kwam in de ochtend
Een zuivere geur.
Op een bed van rozemarijn
Strekte zij haar lichaam uit
Turelurelure...

De Westenwind, Zephyr, geraakt door
liefde
Liet haar met zijn geruis inslapen
Turelurelure...

Op terugweg uit Versailles

Terugkerend uit Versailles
Terwijl ik door Saint-Cloud kom,
Tref ik een klein kereltje
Met zijn vrouw om zijn hals.
Ik ben mijn vrouw zat.
Wilt u haar kopen ?

Ik zeg tegen hem - lalala -
Klein kereltje, wat heeft u
om uw hals ?
Ik ben mijn vrouw beu

La Nuit

Anthon van der Horst

Onder de meer dan honderd werken die Van der Horst schreef, bevinden zich ook acht stukken voor koor getiteld Choros. Wij zingen vanavond Choros II, La Nuit, waarin Van der Horst in soms duistere en dissonante harmonieën de rust van de nacht bezingt. Hij verbindt hierin verschillende toonsoorten met elkaar tot een, wat hij zelf noemde, 'modus conjunctus'. Later werd deze compositietechniek bekend onder de naam 'Octotonie'.

O ma Nuit étoilée, je t'ai créée la première.
Toi qui endors, toi qui ensevelis déjà dans une Ombre éternelle
toutes les créatures
les plus inquiètes, le cheval fougueux, la fourmi laborieuse
et l'homme ce monstre d'inquiétude.

*O, mijn besterde Nacht, jou heb ik als eerste geschapen.
Jij, die in slaap brengt, jij, die al in een eeuwige Duisternis
alle schepselen begraaft
tot de meest onrustige toe: het onstuimige paard, de werkzame mier,
en de mens, dat monster van onrust.*

Nuit qui réussis à endormir l'homme
ce puits d'inquiétude.

A lui seul plus inquiet que toute la création ensemble.
L'homme, ce puits d'inquiétude.
Comme tu endors l'eau du puits.

*Nacht, die erin slaagt de mens
- die bodemloze put van onrust – in slaap te brengen,
de mens die in zijn eentje al onrustiger is dan de hele schepping
samen.*

De mens, die put van onrust.

Alsof je het water in een put in slaap sust.

O ma nuit à la grande robe
qui prends les enfants et la jeune Espérance
dans le pli de ta robe
mais les hommes ne se laissent pas faire.

*O mijn nacht met je wijde mantel
die de kinderen en de Verwachting der jeugd
bergt in de plooi van je mantel,
maar mensen laten dit niet toe.*

O ma belle nuit je t'ai créée la première.
Et presque avant la première silencieuse aux longs voiles
toi par qui descend sur terre un avant-goût
toi qui répands de tes mains toi qui verses sur terre une première paix
avant-coureur de la paix éternelle.

*O mijn mooie nacht, jou heb ik als eerste geschapen
en eerder bijna nog dan als eerste, geruisloze met je lange sluiers
jij door wie een voorproeve op aarde neder daalt
jij die uit je handen een eerste vrede verbreidt en verspreidt op
aarde, voorbode van de eeuwige vrede.*

Un premier repos
avant-coureur du repos éternel.
Un premier baume, si frais, une première béatitude
avant-coureur de la béatitude éternelle.

Een eerste rust,

voorbode van de eeuwige rust.

*Een eerste balsemende troost, zo verkwikkend, een eerste geluk,
voorbode van het eeuwig geluk*

Toi qui apaises, toi qui embaumes, toi qui consoles.
Toi qui bandes les blessures et les membres meurtris.
Toi qui endors les cœurs, toi qui endors les corps
les cœurs endoloris, les corps endoloris, courbaturés,

*Jij, die verstilt, die verzacht, die vertroost.
Jij, die de wonden en de gekneusde ledematen verbindt.
Jij, die de harten in slaap brengt, die de lichamen in slaap brengt,
de gekwetste harten, de gekwetste lichamen,gepijngd,*

les membres rompus, les reins brisés
de fatigue, de soucis, des inquiétudes
mortelles, des peines,
toi qui verses le baume aux gorges déchirées d'amertume si frais
*de gekneusde ledematen, de lendenen, kapot
van vermoeidheid, van zorgen, van dodelijke onrust, van verdriet,
jij die, zo verkwikkend, balsem schenkt
in door gal gekwelde kelen.*

O ma fille au grand cœur je t'ai créée la première
presque avant la première, ma fille au sein immense
et je savais bien ce que je faisais.

Je savais peut-être ce que je faisais.

*O mijn grootmoedige dochter, jou heb ik als eerste geschapen,
eerder bijna nog dan als eerste, mijn dochter met je onmetelijke schoot
en ik wist precies wat ik deed.
Ik wist misschien wat ik deed.*

Toi qui couches l'enfant au bras de sa mère
l'enfant tout éclairé d'une ombre de sommeil
tout riant en dedans, tout riant secret d'une confiance en sa mère
Et en moi,
tout riant secret d'un pli des lèvres sérieux

*Jij die het kind te slapen legt op de arm van zijn moeder
het kind, helemaal verlicht door het duister van de slaap
helemaal innerlijke lach, helemaal heimelijke lach van vertrouwen in zijn
moeder.
En in mij,
helemaal heimelijke lach met de lippen in ernstige plooi.*

toi qui couches l'enfant tout en dedans gonflé, débordant d'innocence
et de confiance
au bras de sa mère.

Toi qui couchais l'enfant Jésus tous les soirs
au bras de la Très Sainte et de l'Immaculée.
Toi qui es la sœur tourière de l'espérance.

*Jij die het kind te slapen legt, helemaal vol van binnen en overvloeierend
van onschuld en vertrouwen*

*op de arm van zijn moeder.
Jij die elke avond het kind Jezus te slapen legde
op de arm van de Heilige en Onbevleete Maagd.
Jij, die de zuster portier bent der verwachting.*

Vertaling: Michiel Angenent

Tre Canzoni per coro a cappella **Hendrik Andriessen**

De 'Tre Canzoni' die wij vanavond zingen zijn aansprekende Italiaanse liedjes. In het 'Sento nel core' klinkt de smart van een onbeantwoorde liefde. En bij het 'Danza, danza' wordt de toehoorder bijna duizelig van al het draaien en dansen van het meisje dat bezongen wordt.

Stornello (Poesia popolare toscana)

Bella, bellina, quando vai per acqua
la via della fontana ti favella
e'l rusignol che canta per la macchia,
e'va dicendo che sei la più bella.

Sei la più bella e la più graziosina,
sembri una rosa colta sulla spina;

sei la più bella e la più graziosetta,
sembri una rosa sulla spina fresca.

Sento nel core

Sento nel core
certo dolore
che la mia pace
turbando va.

Splende una face

Drieregelig volksliedje (populair toscaans gedicht)

Mooi meisje, wanneer je water gaat
halen,
spreekt de weg naar de bron je toe;
en zingt de nachtegaal in de
struiken
dat jij de mooiste bent.

Je bent de mooiste en bevalligste,
je bent als een roos, geplukt van
een struik;
je bent de mooiste en bevalligste,
je bent als een roos, pas geplukt
van een struik.

Ik voel in mijn hart

Ik voel in mijn hart
een zekere smart,
die mijn rust
verstoort.

Een gezicht schijnt

che l'alma accende.
Se non è amore,
amor sarà.

*en zet mijn ziel in vlam.
Als het geen liefde is,
dan zal het liefde worden.*

Danza, danza

Danza, danza, fanciulla gentile,
al mio cantare.
Gira, vola, leggièra, sottile,
vola al suono dell' onde del mare.

Senti, senti dell' aura scherzosa
un vago rumore,
che con languido suon parla al core
e che invita a danzar senza posa.

Dans, dans

*Dans, dans, aardig meisje,
op mijn gezang.
Draai en vlinder rond, vlug en licht,
vlinder rond bij het golvengeluid
van de zee.*

*Luister, luister naar het onbestemd
geruis
van de vrolijke wind,
die op smachtende toon spreekt tot
je hart
en die je uitnodigt eindeloos te
dansen.*

Vertaling: Michiel Angenent

Programma

Face donques qui voudra Jan Pieterszoon Sweelinck

Elle est à vous

Ick seg adieu Julius Röntgen

Aenhoort, ick sal beghinnen

Alle mijn ghepeijs doet mij soo
wee!

I hear you not yet Vic Nees

O song

The Tom-Tit nest

Intermezzo voor sopraanblokfluit :

Variatie over Comagain Jacob van Eyck

Variaties over Gabrielle

Maditelle

Omaggio a Marenzio Hendrik Andriessen

Pauze

Psalm 126 Jan Pieterszoon Sweelinck

Die alre zuetste Jhesus Julius Röntgen

Ick wil mi gaen vertroosten

O Jesu soet

Inimicitias ponam Vic Nees

De profundis clamavi

Intermezzo voor tenorblokfluit :

Largo Guus Janssen

Prière Ton de Leeuw

Face donques qui voudra

Face donques qui voudra
Amour un petit ange,
Jamais il ne m'advientra
D'en dire une louange:
Tous ceux qui feront ainsi
Vivront gaillard sans soucy.

Amour est une fureur
De l'enfer eschappée
Pour martirer de langueur
La povr' am' attrappée:
Ceux là bien sage seront
Qui d'aymer se passeront.

Ieder die wil mag hem zo noemen:
Cupido, mijn engeltje klein,
Maar als je hem zo hoort roemen
Het zal nooit uit mijn mond zijn.
Want wie zich van die lof onthoudt
Zal vrolijk leven, nooit benauwd.

De liefde is een kwade geest
Recht uit de hel ontsnapt
Om te kwellen als een beest
De zielen die er in zijn getrapt:
Waarlijk wijs is iemand pas echt
Als hij de liefde heeft vaarwel gezegd.

Elle est à vous

Elle est à vous douce Maitresse,
Ceste bell' et d'orée tresse,
Qui feroit honte mesm' à l'or,
Et ce front qui d'ivoire me semble,

Et ces yeux, deux astres ensemble,
Maistresse, sont à vous encor.
A vous est ce beau teint de roses,
Et ces deux belles levres closes,
Qui semblent deux brins de coral,
Et ces dents par ou repousse
Le musc de vostr' aleine douce,
Qui semblent perles ou cristal.

Deze mooie en blonde vlecht
Die zelfs goud zou doen beschamen
Is van u, lieve Mevrouw,
En dit voorhoofd dat mij van ivoor
lijkt te zijn,
En deze ogen, twee sterren tezamen,
Zijn ook van u, Mevrouw.
Deze mooie roze gelaatskleur,
En deze twee mooie gesloten lippen,
Die op twee stukjes kristal lijken,
En deze tanden, waar de geurige reuk
Van uw zoete adem tegenaan komt,
Die op parels van kristal lijken.

Bref

Bref, à vous est la belle face
Le bon esprit, la bonne grace,
Qu'on void en vous, et l'entretien.
Seule est à moy la peine dure,
Et tous les travaux que j'endure
Pour vous aymer et vouloir bien.

Kortom, van u is het mooie gelaat,
De fijne geestigheid, de sierlijke
gratie,
Die men in een gesprek met u ervaart
Voor mij rest alleen de moeizame
pijn
En al de inspanningen die ik me
getroost
Om u te beminnen en er vrede mee
te hebben.

Vertaling : Michiel Angenent